

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP
AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelenik egyelőre hetenként egyszer: vasárnap

OMGE évi tagsági díj:

Földbirtokok, bérlek és aradalmak részére	Méretmérés báza mindenkor egyenértékű
1-50 kh-ig	1
51-200 "	2
201-300 "	3
301-1000 "	4
1001-2000 "	5
2001-3000 "	6
3001-5000 "	10
5001-10.000 "	15
10.001-20.000 "	20
20.000 kh-nál több	24
Beszervezőtársaságok és központi szövetkezetek részére	10
Földbirtok nélküli tagok részére	1/2
OMGE postatakarékpénztári csekk száma: 10.599	

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona

Az egyesületi tanács felügyelete alatt

A kiadásért felelős:

Mutschenbacher Emil dr.,
az OMGE ügyvezető-igazgatója

Felelős szerkesztő: Dörsehug Tibor
Segéd-szerkesztő: Vermes András

Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-u. 3. Telefon: 187-954
Kiadóhivatal: Budapest, IX., Üllői-ut. 25. Telefon: 189-932

Előfizetési árak:

„Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt

Beifüzetére		Külfüzetére	
OMGE tagoknak:		OMGE tagoknak:	
Negyed évre	12 pengő	Negyed évre	15 pengő
Fél évre	22 "	Fél évre	28 "
Égész évre	40 "	Égész évre	52 "
Előfizetőknél:		Előfizetőknél:	
Negyed évre	16 pengő	Negyed évre	19 pengő
Fél évre	30 "	Fél évre	36 "
Égész évre	56 "	Égész évre	68 "

Postatakarékpénztári csekk száma: 20.576

Bankmérlegek.

A tavasz közeledését évről-évre pontosabban és eszhatatlanabban jelzik a napi és közgazdasági sajtónk hasábjain ilyenkor sűrűn megjelenő bankmérlegek, mint a déli vándorútjukról visszatérő fecskek és golyók. Lapunk azonban kivétel ebben, mert az amúgy is jelentékeny terjedelmkorlátozás miatt általában alig tudunk a pénzügyi intézetek beszámolóinak pár sornyi helyet is szorítani.

Mindig kivételt teszünk azonban a kizárólag vagy túlnyomó részben a mezőgazdasági hitelezést szolgáló, vagyis hozzánk legközelebb álló pénzügyi intézetekkel. Ezek élén halad az OMGE kezdeményezte Magyar Földhitelintézetből és Kisbirtokosok Országos Földhitelintézetéből, valamint az Altraista Bank-nak nevezett Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetségéből 1936-ban alakított Országos Földhitelintézet, amelyet a magyar gazdák kezdetől fogva a magukénak, igazi gazdasági intézetnek tekintenek.

Február 29-én tartotta az Országos Földhitelintézet VIII. rendes közgyűlését, amely egyhangúlag tudomásul vette az 1943. üzletéről előterjesztett igazgatósági jelentést és teljes elismeréssel a bizottság kezdetől fogva a magukénak, igazi gazdasági intézetnek tekintenek.

Az igazgatósági jelentésben lapozgatva azt olvassuk, hogy 1943-ban a mezőgazdasági helyzete valamivel kedvezőbb alakult, mint az előző évben, legalább is a földművelő osztály pénzbételei mutatnak emelkedést, ami azután — a bevételek hasznos beruházásokra való felhasználása előtornysuló akadályok következtében — bizonyos fokú, ha nem is az egész vonalon jelentkező pénzbőségbe vezetett. Ennek hatása a kölcsönök nagyobbarányú visszafizetésében és a hátralékok sürűbb rendezésében jelentkezett az OFI-val szemben. Ugyancsak ez a viszonylagos pénzbőség idézte elő a földárak nagy, sőt már erősen túlzott mértékű emelkedését, amely semmi arányban sem áll a hozadékkal. „A magyar földműves lakosság ugyanis — mondja a jelentés — minden árat kész földért megadni, ha pénze van. Amíg a bármily magas áron való földvétel készpénzfizetés mellett történik, addig ez a vevőre nézve nem rejt magában nagyobb veszélyeket. Határozottan veszélyesebbé válik azonban akkor, ha a vevő a vétel céljára nagyobbarányú hitelt vesz igénybe. A konjunktúra elmúltával ugyanis a kamatteher elviselhetetlenné válik és bekövetkezik a meggondolatlan vevők anyagi romlása.” A 30-as években bekövetkezett eladósodás, amely azután a gazdaadósvédelem be-

vezetését és nagy állami pénzügyi áldozatok meghozatalát tette szükségessé, éppen eléggé igazolja e megállapítás helytálló voltát.

Mindenesetre elismeréssel emeljük ki, hogy éppen egy hitelintézet emeli fel intő szavát a mezőgazdaságnak újabb eladósodása ellen. Az OFI azonban nemcsak szóval hirdeti, hanem gyakorlatilag is megvalósítja ezt a hitelpolitikai irányelvet azzal, hogy földvásárlás céljára általában nem nyújtott hiteleket. Egyébként az Intézet igyekezett minden gazdaságilag indokolt és kellő fedezettel alátámasztott hiteligenyelt kielégíteni, természetesen szem előtt tartva a Magyar Nemzeti Banktól megkövetelt szelektálás szempontjait. Emellett gondot fordított a rövidlejáratú hiteleknek megfelelő törlesztések bekvívásával való csökkentésére, ahol erre lehetőséget és fizetőképességet tapasztalt. A hitelnyújtási tevékenység a háborús pénzbőség következtében természetesen összeszűkült, de amennyi új hitelezés történt az OFI részéről, az mind kizárólagosan termelési célokat szolgált.

Megemlékezik ezután az igazgatósági jelentés a pénzügyminiszter és a záloglevélkibocsátó intézetek között létrejött megállapodásról, amelynek értelmében a pénzügyi intézetek a külföldi valutára szóló, forgalomban lévő záloglevelek mennyiségét meghaladó kölcsönállományuk, továbbá a saját tárcájukban lévő ilyen záloglevelek erejéig elfogadták az adósoktól jelzálogos kölcsönök visszafizetését, még pedig nagyon kedvező árfolyamon, mult évi június 30-ig bezárólag. Magánál az OFI-nál 2,58 millió dollár és 549,000 angol font névértékű jelzálogos kölcsön került visszafizetésre, ami 6,3 millió árfolyamkülönbséget kitevő engedményt jelentett az adósok felé. Azonban továbbra is jelentkeztek az Intézet adósai jelzálogos kölcsönök visszafizetésének szándékával, mire a kormány mult évi 5460. M. E. számú rendeletével megengedte bizonyos korlátozással a külföldi valutára szóló nosztrifikált záloglevelek erejéig a záloglevélkölcsönök folytatólagos visszafizetését és a törlesztésnek megfelelő záloglevélmennyiség kisorsolását, illetve felmondását. Ez a második visszafizetés most van folyamatban, azonban az OFI-nál a visszafizetési lehetőség legkorlátoltabb, mert a dollárra szóló záloglevelek nagyobb része, az angol fontra szóló záloglevelek pedig túlnyomó része külföldön van elhelyezve.

A hitelintézet tehát a gazdasági és pénzügyi viszonyok következtében, a háború hatása alatt na-

TARTALOM:

Bankmérlegek. (M. E. dr.)
A „Summa” édesítőik természetese és jelentősége. (Somorjai Ferenc dr.)
Néhány szó a talajsimításról. (Ebinger József.)
Burgonyafajtákkal szerzett tapasztalatok. (Mayer Jenő.)
A talaj nyers szerves anyagai. IV. (Biltengger Róbert dr.)
Üzemszervezés és üzemvezetés a háborús gazdálkodásban. II. (Nagy Vencel.)
Cukorrépa-termesztésünk sűrűsége megoldandó feladatai. (Vilaz Odón dr.)
Törvények és rendeletek.
Könyvismertetés.
A gazdaközönség köréből. (Szántakarmányról az inséges teheneseknek. — Győrúry Gyula.)
Gazdálkodási közlemények.
A III. Gazdatiszti Továbbképző Tanfolyam előadásai.
Az OMGE hivatalos közleményei.
Az Országos Törzskönyvelő Bizottságnak, úgyszint az Állattenyésztő Szervezetek Országos Szövetségének gyűlése.
A Magyar Növénymetszők Országos Szövetségének, mint az OMGE növénytermesztő bizottságának gyűlése.
Vegyes közlemények.
A gabona- és terménygyártás helyzete.
Állattudományi szemle.
Társadalmi, kereskedelmi.
Szerkesztői üzenetek.
Melléklet: Rádiós Gazdasági Előadások XVII. évfolyamának 2. száma. (Háborús nehézségek leküzdése szarvasmarhánk takarmányozásában. — Thüringer László.)

gyon szűk keretek között mozgott, ellenben annál nagyobb munkát adott az OFI-nak a mult évben a földbirtokpolitikai tevékenység, amely két részre oszlott.

Egyrészt a földművelésügyi miniszter a zsidó tulajdonban volt ingatlanokról szóló 1942. évi XV. t.c. végrehajtása során az OFI-ra bízta a földművelésügyi miniszter által átengedésre kötelezett 20 kat. holdon felüli szőlőknek és gyümölcsösöknek, továbbá a 100 kat. holdon felüli mezőgazdasági ingatlanoknak a volt tulajdonosoktól való átvételét és átmeneti hasznosítását, illetve részben földbirtokpolitikai célokra való felhasználását és juttatását. Az OFI az átmeneti hasznosítás során 145 ilyen birtokot vett házi kezelésbe, 84,956 kat. hold területtel, s ezenkívül átmenetileg haszonbérbe adott 145,029 kat. holdat, összesen 646 haszonbérletnek. Ezenfelül az Országos Nép- és Családvédelmi Alapnak, illetve az ennek felügyelete alatt álló közjóléti szövetkezeteknek a földművelésügyi miniszter rendeletére 15,382 kat. hold mezőgazdasági művelés alatt álló területet adott birtokba, továbbá kishaszonbérleteket létesített 8310 kat. holdon, úgyhogy ezzel a volt zsidóbirtokokon alakított kishaszonbérletek területe 74,564 kat. holdra emelkedett. Ezenkívül 45,550 kat. holdnyi terjedelmű földet, amely 5-100 kat. holdnyi me-

Biztosítsa

jövő évi arzenes
permetezőszert szűkségletét a

MERITOL

mielőbbi megrendelésével.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete növényvédelmi osztálya
Budapest, VI., Eötvös-u. 25/a.

191

Mai számunk 24 oldal

E szám ára 140 pengő

zógazdasági ingatlanból és 5-20 kat. holdnyi szőlőből és gyümölcsösből állott, adott az Intézet az Országos Vitezi Szék birtokába a vitézek között való kiosztás céljából. Mindezt összegezve az 1942. évi XV. t.-e. hatálya alá eső birtokokból a múlt év végén 384.330 kat. holdra terjedt ki az OFI tevékenysége és gondoskodása. A házikezelésbe vett ingatlanokon a gazdálkodást a Budapesten felállított központi jószágigazgatóság irányítása mellett hét kerületi jószágfelügyelőség és ezek keretén belül 61 intézőség és 13 önálló ispánság folytatja. A gazdálkodás eredményéről a jelentés azt mondja, hogy az általában kielégítő volt, bár az Intézet a gazdaságok nagyrésztét csak évközben, többnyire nagyon későn vette át. Számolni kell azonban azzal, hogy a kezelésbe vett volt zsidóbirtokok legnagyobb részét még a folyó 1943/44. gazdasági évben kiosztja a kormány egyes földigénylők között birtokpolitikai célra. Ennélfogva az Intézet a gazdálkodásba fektetett költségek jelentékeny része nem fog megtérülni, s az OFI a veszteségek, valamint a gazdaságok leépítésével járó különféle költségek fedezésére nagyszámú tartalékokról gondoskodott, s emellett az átadásig állandóan ellenőrizi a haszonbérbe adott 145.000 kat. holdon folyó gazdálkodást.

Másrészt az állami megbízások kívül az OFI saját magánbirtokpolitikai tevékenységét is folytatja, amennyiben a múlt évben 5718 kat. holdat vásárolt meg és parcellázott el a jelentkező vevők között. Ezenkívül 9798 házhelyet osztott ki és kishaszonbérletnek 9744 kat. holdat adott haszonbérbe. Ezzel együtt a múlt év végén 32.053 kishaszonbérlettel az Intézet összesen 123.820 kat. holdnyi területet kezelt kishaszonbérletként. Közsegélyezési célokra és helyi birtokpolitikai szükségletek kielégítésére a földművelésügyi miniszter az Intézet kezelésében lévő volt zsidóbirtokokból 14.46 kat. holdat fordított, s végül honvédelmi célokra kisajátított ingatlanok csereterülete fejében 4403 kat. holdat használtatott fel. A visszatért felvidéki területen lévő zsidóbirtokokból 91 községben 32.416 kat. holdnyi ingatlan földbirtokpolitikai célokra való juttatását készítette elő az Intézet az e célra kiküldött bizottságok munkájában való részvételével.

Hangsúlyozza a jelentés, hogy az Intézet a birtokpolitikai érdekek szolgálata mellett mindenkor fokozott figyelmet fordított a termelés érdekeire is, minél fogva az általa földhözjuttatottakat közsegélyezési gazdacsoporthoz szervezte be, s ezek gazdálkodásának közvetlen irányítására, ellenőrzésére és lehető fejlesztésére az ország egész területén megfelelően szétosztva 50 kerületi felügyelőség létesítését vette tervbe, amelyek közül 8, a budapesti központi felügyelőségen kívül, máris működésben van. E gazdacsoport támogatására az Intézet nemesített vetőmagot, különféle gazdasági eszközöket és gépeket bocsátott rendelkezésükre, továbbá a téli gazdasági tanfolyamokon az ezisztálázatos gazdák jutalmazására díjakat tüntetett ki.

A továbbiakban számot ad a jelentés az OFI újvidéki és kecskésvári fiókjainak működéséről, továbbá az Intézetnek különféle hazafias, szociális, jótékonyági és tisztviselői jóléti célra szolgáló adományokhoz való hozzájárulásáról.

Az ezután következő mérlegszámok néhány fontosabb adatát kiemelve megemlítjük, hogy az Intézet az elmúlt évben kereken 24 millió pengő új váltóhitelt folyósított, ami a váltótárcának 8.25 millió pengős emelkedését jelenti. A váltóállomány túlnyomó részben közvetlenül vagy egyes vidéki pénzüntézetek útján mezőgazdáknak nyújtott, első helyen történt telekkönyvi bekebelezéssel biztosított kölcsönökből áll. Közlejárati kölcsönt mezőgazdasági beruházások céljára az Intézet 5.74 millió pengő összeg erejéig folyósított, s egyéb hitelek formájában gazdák részére 10.3 millió pengőt bocsátott rövidlejáratú hitel gyanánt rendelkezésre. A hosszulejárati zálogleveles kölcsönök állománya a legutóbbi visszafizetések következtében 30 millió pengővel csökkent. Az Intézet tulajdonát képező ingatlanok területe a múlt év végén 6167 kat. holdat tett ki 3.5 millió pengő értékben. Az Intézet üzletrésztörkéje kincstári jegyzés révén 13.17 millió pengővel gyarapodott, a könyvecskére elhelyezett takarékbetétek állománya 3.23 millió pengőt, a folyószámlán és esek-

számlán elhelyezett betétek összege pedig 215.13 millió pengőt tett ki.

Az üzleti, főként a földbirtokpolitikai tevékenység kibővülése szükségessé tette a személyzet nagyobbarányú szaporítását, úgyhogy személyi kiadások címén a megelőző évvel szemben 1.45 millió pengő a költségemelkedés. Ennél alig valamivel kisebb a dologi kiadások növekedése, míg az igazgatósági és felügyelőbizottsági tiszteletdíjak, a mezőgazdasági szociális célokra szánt összegek változatlanul a megelőző évi szinten maradtak.

Mint e rövid vázlatból is láthatjuk, az Intézet a háborús viszonyok és akadályok ellenére nagyon sokoldalú és hasznos tevékenységet fejtett ki, különösen mint a kormány földbirtokpolitikai célkitűzéseinek egyik legfontosabb gyakorlati végrehajtója. Persze mindez csak átmeneti munka, amely főleg azt tartja szem előtt, hogy az Intézet hírnevét és anyagi erejét lehetőleg esoríthatatlanul mentse át azokra az időkre, amikor majd a háború pusztításainak megszüntével az OFI remélhetőleg ismét visszatérhet a maga eredeti feladatára és a reáharuló feladatoknak teljes erővel és céltudatossággal való megvalósításához.

Az asztalunkon összegyűlt bankmérlegek közül elővesszük még a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület CIV. évi jelentését, mert hiszen ez a legrégebbi pénzüntézetünk is egyre fokozottabb mértékben igyekszik erősíteni a mezőgazdasági hitel szolgálatába állítani. Különösen a mezőgazdasági termények értékesítésével kapcsolatos vállalkozásokban vett a Pesti Hazai Első Takarékpénztár jelentős mértékben részt. Az összes forgalom 24.9 milliárd pengőt, a készpénzforgalom 5.5 milliárd pengőt tett ki. Az Intézetnél elhelyezett takarékbetétek és folyószámlabetétek együttes álla-

déka 261.6 millió pengő volt, vagyis az előző évvel szemben 19.64%-kal emelkedett. Ha csupán a takarékbetétek alakulását nézzük, ezek 1943-ban 12.86%-kal gyarapodtak, ami a Pénzüntézet Köz. pont adatai szerint az egész országban a legkedvezőbb eredmények közé tartozik. Jelentékeny összegekkel állott az Intézet valamennyi agrárszövetkezetünk rendelkezésére, részint váltó-, részint folyószámlahitel formájában és szoros kapcsolatot tartott fenn számos vidéki pénzüntézzel. Záloglevélkölesőneinek álladéka a múlt évben 6.92 millió pengővel csökkent a soron kívüli visszafizetések következtében, s ez az összeg még növekedni fog a most folyamatban lévő második visszafizetések révén.

Végül megemlékezik az igazgatósági jelentés arról az előadássorozatról is, amelyet a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület időszerű gazdasági kérdések megvilágítása céljából 1943. évi november havától folyó évi március közepéig rendezt, s amely nagyon széleskörű érdeklődéssel találkozott. Kállay Tibor dr. elnökhelyettes-vezérigazgatónak ezt a szoros és kezdeményező-szinte szimbolikusnak tekinthetjük, mert ugyanaz a célkitűzés és törekvés nyilatkozik meg benne, mint a takarékpénztár egész hitel- és üzletpolitikájában: a régi hagyományok megbesejtése és összeegyeztetése a korszerű haladás követelményeivel, az elméleti tudásnak és az élethez simuló gyakorlatnak egymást támogató összefogása és az a kalmárszellemben felülemelkedő, magasabb elgondolásokat is szem előtt tartó erőteljes lendület, amely emellett éppen olyan hűséges gondolatívja a maga kisebb-nagyobb takarékbetétesének érdekét, ahárcsak egy évszázaddal ezelőtt, a kezdeti nehézségek közepette, Fáy András uramék korában.

M. E. dr.

NÖVÉNYTERMESZTÉS.

Rovatvezető: Surányi János dr.

A „Sumac” édescírok termesztése és jelentősége.

Írta: Somorjai Ferenc dr.

m. kir. mezőgazdasági kísérletügyi főosztály.

Az édescírok, mint a meleg égöv alól származó cukorcírok egyik válfaja, egyéves növény. Nagy hőigényű lévén, magja tökéletes beérésére csak kedvező meleg időjárási viszonyok között, hosszú ősszel lehet számítani. Eppen ezért magtermesztése csak az ország délibb vidékein sikerült. Többféleképpen hasznosítható. Termeszthetjük magnak és ezzel együtt szörpnyerésre, továbbá szilótakarmanynak és zölden felettre csalamádénak.

Míg 1942-ben hozzávetőleg 3000 kiscsajda mindössze alig 100 kat. hold területen termesztett édescírt, addig 1943-ban már kereken 6000 csajda, hozzávetőleg 3000 kat. holdon foglalkozott vele. Az édescírok iránti érdeklődés ilyen nagyfokú emelkedésének okát kétségkívül e növény sokoldalú használhatóságában találjuk meg.

Az édescírok termesztésével 1943-ban is első sorban kisemberek, kis- és törpegazdák foglalkoztak, de felfigyelték már rá a nagyobb gazdaságok, uradalmak is. Míg a kisemberek zömét most is főleg a szörp és drága vetőmag nyeresége esábitotta, addig a nagyobb gazdaságok már felismerték az édescírt, mint tömeges adó szálal zöldtakarmányt, főleg pedig mint nagy kalóriájú cukros szilótakarmanynövényt is. Megemlítsérem érdemes, hogy 1942-ben még csak a Nagy-Alföld déli részén termesztettek édescírt, 1943-ban a termesztése már a Nagy-Alföld egész területére kiterjedt, sőt átment a Dunántúlra és a Kis-Alföldre is. Az ország hűvösebb északi, keleti és erdélyi részében természetesen csak elvétve fordult elő.

Édescírok és seprőcírok egymással könnyen kereszteződnek, ezért maguk nem szabad őket egymáshoz közel termesztetni, mert kölcsönös megtermékenyülés esetén mindkét növény elveszti értékes tulajdonságait. Körülbelül 200 méterre tehető az a távolság, amely idegen beporzás ellen gyakorlatilag kellő védelmet nyújt.

Helyszíni szemléink alkalmával tapasztaltuk, hogy több helyen máris nem fajtisza édescírt termesztettek, hanem kevert jellegű fajtaikat, amelyek lehetnek az édescíroknak és cukorcíroknak, valamint az édescíroknak és seprőcíroknak keresztezési termékei is. Ezek az idegen jellegű vagy bastardok nemcsak bugaalakban és mag színben térnek el az édescíroktól, hanem abban is, hogy száruk pudivás, boddzabélű és számottevő mennyiségű cukrot nem tartalmaznak. Ezek az idegen jellegű vagy keresztezési termékek korábban érők is, és olyan helyen, ahol az édescírok beérése kétséges, főként ezekről a korábban érő idegen jellegekről szedik az érett magot, ennek következtében vetésállományuk évről-évre fertőzöttebb, értéktelesebb lesz.)

A Sumac édescírok a talajjal szemben nem igényes; bizonyítja ezt az is, hogy *Bergenyi Szilveszter* könnyű pirtói (Pest m.) homokjára indult el hazánkban. Megterem mindenütt, ahol a kukorica megterem. Nem jár azonban sikerrel a termesztése a sovány futóhomoktalajokon és nem díszlik a nedves és hideg talajokon, valamint a szikes sem.) Legtöbbet mélyrétegu vályogtalajokon terem és nagy termés csak jó erőben lévő talajokon várható belőle. Sovány talajokon megkívánja az istállótrágyázást. Ősszel szántott talajba vessük.

A szárazságot igen jól tűri, jobban mint a kukorica. Azt a rendkívüli szárazságot azonban, amely 1943-ban uralkodott, az édescírok sem tudta nyomtalanul elviselni. Nem száradt el, mint a mellette ugyanolyan körülmények között elvetett kukorica-csalamádé, de fejlődése megakadt és sűrűbb állományban kibugázni sem bírt. Csak a mélyrétegu, televényben és tápanyagokban gazdag, mélyen művelt, jó vizgazdálkodású vályogtalajokon találtunk szép fejlődésű és egyenletesen kibugázott édescírokvetéseket.

A Sumac édescírok vetési módja és ápolása aszerint alakul, hogy hogyan akarjuk az édescírt hasznosítani. Mag és szörp együttes nyeresé céljából április második, legkésőbb május első felében és nem hamarabb vetendő. Zöldtakarmánynak vethető később is. A szegedi M. Kir. Növénytermesztési és Növénynemesítő Kísérleti Intézet 1943. évi, tehát csak egyéves sor- és növénytávolsági kísérleteiből levont következtetés azt mutatja, hogy magnak és vele együtt szörp

PÉTI NITROGÉN MŰVEK

R.-T.

BUDAPEST, V., NÁDOR-UTCA 21.

Közh
1944/10
235-236

10. SZ

nek termés
szonyok k
a sorban
között 40-
séglet ka
geppel és
vett értelm
takarékosk
mélyebre
egyezően
édescírok
a sorok lá
sabban fejl
nyomják.
beérése ére
kot célszer
meg kell is
sen új hajl
més, hanem
el is mara
Szőlőbete
hető az éde
em lehet, n
kint 4-5 l
megkapá
Ha vég
mesztjük a
cu-ra veter
holdankint
páznak, de
Természe
ideje is a
tember vég
bugákat ró
valamint s
tén feifázz
magtárhán
foratjuk.
zót kat. b
is lehet, s
értékű, jó
lisztlaborat
kel megáll
lisztje 30%
kenyérliszt
színében, t
hátrányos
különösen
megelőzése
nyához var
A lebug
még a dere
vágjuk, lele
nal a sajto
kisajtolható
kazalba rak
szertü vága
azért sem,
nyodás áll
A sajtolá
is kezdetle
ket használ
folyton ese
gy 1943 ősz
lisan indu
lényeredék
velezett szá
ezenek a n
ben 35%. A
Ninesen m
kérdése sem
ben tartal
nyákkát, cel
a vállalat
emberék, a
sűrítik be a
ket úgy táv
alakjában l

Mag
Bu
167
Vev

*Közelet
1944/10. szám
235-236. lapot a*

vagyis az előző év kedett. Ha csupán a zúzzuk, ezek 1943-ban a Pénzügyi Készlet országban a legkedveltebb. Jelentékesen valamennyi agrár részint váltó, részint és szoros kapcsolatban a vidéki pénzintézettel a múlt évben 6.95 oronkivül visszafizetése még növekedni a második visszafizetési jelentés amelyet a Pesti Helyesület időszerű gazdasági céljából 1943. évi március közepéig ren- törül érdeklődéssel ta- elnökhelyettes vezér- és kezdeményezését tük, mert ugyanaz vonatkozik meg benne, ez hitel- és üzletpoli- nyok megbeszélése és haladás követelmé- és az élethez simulo- ogató összehangolása és elkedő, magasabb el- tartó erőteljes lendül- an hűségességgel dand- takarékbetűtéseinek zaddal ezelőtt, a kez- Táy András uramék M. E. dr.

nek természetesen az édescukor 45-50, szárazabb vi- szonyok között 60 cm sortávolságra vetendő, a sorban pedig 30, szárazabb viszonyok között 40-50 cm-re egyelendő. Vetőmagszük- séglet kat. holdankint 2-3 kg. Vethető géppel és kézzel. Ez utóbbinak csak addig volt értelme, amíg a kevés és drága vetőmaggal takarékoskodni kellett. Apró magját 2-3 cm-nél mélyebbre ne vessük. Ápolása a kukoricával egyezően többszöri sekély kapálásból áll. Az édescukor kezdeti fejlődése igen lassú. Mihelyt a sorok látszanak, azonnal kapáljunk, mert agyor- sabbban fejlődő gyomok az édescukort könnyen el- nyomják. A magtermés koraiban és egyenletesebb beérése érdekében az erősen bokrosodó édescuk- ort célszerű 1-2 szárra fattyazni. A fattyazást meg kell ismételni, mert a letörték helyett rövide- sen új hajtások nőnek. Ha nem fontos a magterm- és, hanem a szörpnyerés a főcél, úgy a fattyazás el is maradhat.

Szilótakarmánynak természetesen sűrűbbre vet- hető az édescukor. Ez esetben sortávolsága 36-40 cm lehet, a vetőmagszükséglet pedig kat. holdan- kint 4-5 kg. A sziló-édescukort szükség szerint megkapáljuk, de nem fattyazzuk.

Ha végül zölden etetett csalamádénak term- esztjük az édescukort, akkor a legsűrűbbre: 30 cm-re vetendő. Vetőmagszükséglet ez esetben kat. holdankint 8-10 kg. Szükség szerint megtolóká- pazzuk, de nem fattyazzuk ezt sem.

Természetesen az édescukor letakarításának ideje is a hasznosítástól függ. Az édescukor szept- ember végén, vagy október elején érik. Az érett bugákat rövid száronkkal levágjuk és utóérés, valamint száradás céljából kisebb mennyiség ese- tén felfűzzük, nagyobb mennyiség esetén pedig a magtárban vékonyan eltereljük és többször forgatjuk. Magtermése kedvező körülmények kö- zött kat. holdankint 10-12 q, sőt még ennél több is lehet. Magja egyéb cirokmagokkal egyenlő értékű, jó erőtakarmány. Az intézet gabona- és lisztlaboratóriuma széleskörű süítési kísérletek- kel megállapította, hogy a hántolt cirokmag lisztje 30%-ig hozzákeverhető az egységes búza- kenyérszínhhez anélkül, hogy az a kenyér ízében, színében, felfogatásban, belsejében bármilyen hátrányos változást okozna. Magvát a madarak, különösen a verebek igen szeretik; kártételük megelőzése érdekében az édescukort magnak tan- yárhoz vagy faesoporthoz közel ne vessük.

A lebegőzött vagy be nem ért bugájú szárat meg a derek beállta előtt földdel egyszintben le- vágjuk, lelevelezzük és szörpnyerés céljából azon- a a sajtólóba szállítjuk. Kúpa rakás esetén a kisajtolható lé mennyisége esőkken, ha viszont kuzalba rakjuk, könnyen begyullad. De nem cél- szerű vágás után sokáig várni a feldolgozással azért sem, mert a vágás helyén a szárból savnyo- dás áll be és ez a szörp minőségét rontja.)

A sajtólásra eleinte még a nagyobb vállalatok is kezdetleges és kisteljesítményű hengerpre- seket használtak, amelyeket törekenységük miatt folyton cserélni kellett. A levágott szártöm- gy 1943 őszén felhalmozódott és sok helyen rom- lásnak indult. Ezeket a préseken természetesen a kenyéredék is kevés; míg hidraulikus sajtón a le- levelezett szárból 50% levét lehet kisajtolni, addig ezeken a nyert lé csak 25-30% és csak jó ese- ben 35%. Az ilyen sajtolás tehát nem gazdaságos. Nincsen még tisztázva a kisajtoló lé derítésének kérdése sem. A kisajtoló lé ugyanis nagymérték- ben tartalmaz különböző fehérjéket, növényi nyálkát, cellulózt, stb. A lé megtisztítása ezektől a vállalatoknak nagy gondot okoz. Azok a kis- emberek, akik lapos fazekakban, nyílt tűzőn sűrítik be a ciroklevet, a lében lévő szennyezőse- ket úgy távolítják el, hogy azt a lé tetejéről hab alakjában lekanalazzák; az ilymódon nyert szörp

azonban a cukor egy részének karamelizálódásá- tól rendszerint malátaízű lesz. A vacuumban be- sűrített, derítetlen szörp viszont a benne maradt szennyezősektől nyers-zöldízü marad.

A lelevelezett szártermés kat. holdankint 100-150 q között mozog; ebből 35-50 hl. friss ciroklé és besűrítés után 9-18 hl. 25-30%-os víz- tartalmú szörp nyerhető.

A kisajtoló szár még mindig feltakarmányoz- ható; természetesen tápértéke aszerint változik, hogy milyen mértékben sikerült a szárból a cuk- rot kisajtolni. Kezdetlegesen hengerprezen átereszt- tett szárból több, hidraulikus sajtón kisajtoló szárból kevesebb cukor marad és így az kevesebb tápértékű is.

Szilótakarmánynak csak bugahányás után vágjuk le az édescukort, de szilózhaját az édes- cirokszárat a bugák learatása után is. Szilóta- karmánynak vetve kedvező viszonyok közt kat. holdankint 250-300 q zöldtömeget teremhet, s ez ugyanolyan mennyiségű, kukoricacsalamádéval, vagy kukoricaszárral összetépetve és elvermelve elsőrendű erjesztett takarmányt ad. Az édescukor szilótakarmánynak természetesen az eddigi megfi- gyelések szerint tömegben közel annyi, viszont tápértékben jelentősen nagyobb tömeget képvisel, mint a szilókukorica. De az is figyelembe veendő, hogy ha a szilókukoricát és a kukoricacsalamádét részben édescukorral sikerül helyettesíteni, akkor nagymennyiségű kukoricavetőmag szabadul fel hizlalásra.

Ha zöldtakarmánynak, illetve csalamádénak természetjük az édescukort, jóval bugahányás előtt vágjuk le. Mivel sarjadzóképesége nagy, kedvező körülmények között két sarjút ad, de egy sarjút még kedvezőtlen viszonyok esetén is. Száraz viszonyok között a sarjút beszámításával több csalamádét kapunk az édescukorból, mint a kuko- ricából. Vigyázni kell azonban, hogy a sarjút igen korán, zsege korában ne etessük, mert példák vannak rá, hogy zsege sarjútól külön- böző állatok (szarvasmarha, liba) cianhidrogén (kéksav) mérgezési tünetek közt elhullottak. De előállhat mérgezés akkor is, ha az édescukor ked- vezőtlen tenyészfeltételek következtében fejlődé- sében megáll, megesszik; ekkor is felléphet benne a mérges cianhidrogénre bomló dhurritin nevű alkaloida, s az 1943. évi szomorú példa sze- rint az ilyen megesszött édescukor is elhullást okozhat.) Az édescukorcsalamádénak azt a nagy előnyt azonban elhallgatni nem szabad, hogy akkor is ad zöldtakarmányt, amikor már a kuko- ricacsalamádé elsült.

Összegezve az előadottakat megállapítható, hogy az édescukor hazai viszonyok között is meg- természetű. Ha hűvösebb nyári években az or- szág nagyobb felében nem is fogható róla mag, a déli vármegyékben még mindig terem belőle annyi, hogy abból az egész ország vetőmagszük- séglete kielégíthető. Megállapítható továbbá az is, hogy az édescukortermesztés különösen háborús viszonyaink között nagyjelentőségű. Igaz ugyan, hogy eukornyeres szempontjából cukorrépat jól megtermő talajon ezzel nem versenyezhet, de je- lentősége éppen abban van, hogy olyan gyengébb talajon is több-kevesebb sikerrel természetű, ahol cukorrépa természetűre már nem gondol- hatunk. A háborús eukorhiány megszüntével az édescukor e hasznosítási módja is valószínűleg megszűnik; azonban jelentősége továbbra is megmarad, és pedig elsősorban mint szilótakar- mány és gyengébb talajon természetű esetleg mint szeszgyártási nyersanyagnak.)

A rovatvezető megjegyzése: *) Ideje, hogy a teljes szakszerűség érdekében szakítsunk a „cukorcukor — édescukor” megkülönböztetéssel,

illetve elnevezéssel. A Sumac-fajta éppen úgy cukorcukor, mint a régen ismert feketemagvú (toklású). Erről írtam már egyébként a „Köz- telek” múlt évi 36. számában is. Az idegenszerű fajtanév elkerülése végett ezt a most nálunk el- terjedt, új fajtát barna cukorcukornak lehetne el- nevezni, ami nagyon leegyszerűsítene a megkü- lönböztetést.

*) Azt hiszem, a múlt évi termőterület leg- alább 4000 kat. hold lehetett. Így a cukorcukor megújított természetűének lendülete még az olaszországit is felülmúlja.

*) A múlt évben a seprőcukor egyidőben vetve kb. 2 héttel előbb virágzott mint a Sumac, ami a keresztözés veszélyét nagyon csökkentette. Persze azért ezzel mindig számolhatunk, tekin- tetlenül a különböző vetési időre és a mellékhatá- sok fejlődésében megkésett bugáinak hosszú virágzására.

*) Széld sziken még sikerülhet a barna cukor- cirok természetűe.

*) Az idén sok károsodás történt a cirokszár késői feldolgozása következtében. A megfagyott szár összetételében is olyan változások állhatnak be, amelyek a szörp előállítását, főként derítését igen megnehezítik, illetve lehetetlenné teszik. enyhébb időjárásban pedig a még lazán összerá- kott szár is megfűlled vagy erjedésnek indul, sőt az a kirívó és eddig példátlan eset is előfordult, hogy decemberben a lábba hagyott szár erjedt meg. Helyes tehát a mielőbbi feldolgozásra fi- gyelemztető tanács.

*) Lásd a „Köztelek” múlt évi 40., 44. és 50. számában megjelent közleményeket!

*) Helyes megállapítás. Véleményem szerint is a barna vagy a hozzá hasonló tartalmasságú cukorcukorok jelentősége mint takarmánynövé- nyeké a jövőben is megmarad, sőt fokozódik, de jelentőségre juthatnak a szeszgyártásban is; az utóbbi kérdéssel tehát szakembereinknek érde- mes lesz a jövőben behatóan foglalkozni. A szörp- készítést a békeidők szele elfűjja.

Szurányi János dr.

Néhány szó a talajsimításról.

Írta: Ebinger József uradalmi intéző.

Ha talajművelésünket kifogástalan színvonalra akarjuk emelni, akkor a helyesen végzett kora- tavaszi talajsimítás elmaradhatatlan, bármilyen növény alá is készíttük elő a talajt. Olyan sok és nagy előnye van a talajsimításnak, hogy nem hagyhatjuk figyelmen kívül.

A talajsimítást végezhetjük egész éven át bár- milyen talajműveléssel kapcsolatban, azonban mégis legfontosabb a szántóföldek koratavaszi simítása.

Az őszi mély- és gözekecsántással igyekeztünk a talaj felületét a téli csapadék felfogására és a fagy omlasztó hatásának minél jobban kitenni, vagyis az volt a célunk, hogy a talaj minél nagyobb felületű legyen. De amilyen előny a talaj hantos felülete télen, éppoly hátrányos tavasszal, a fagy elmúltával a bőjti szél szárító hatásának kitéve. Tavasszal ugyanis arra kell ügyelnünk, hogy a talaj vízkészletéből párolgás útján minél kevesebb menjen veszendőbe.

A téli nagy talajfelület tavasszal sokkal több vizet párolgat el, mint a sima felületű talaj. Ezért, amint az időjárás megengedi, a szántóföldek simítását el ne mulasztuk, mert ezáltal a talaj víz- készletét raktározzuk, a talaj beeredését elősegít- jük, az egyenletes kiszáradást és a vetés egyen- letes, jó kelését biztosítjuk.

A talajsimításnál arra ügyeljünk, hogy azt helyesen végezzük. A helytelen talajsimítás éppen olyan, sőt még károsabb lehet, mintha elmaradt

UTCA 21.

Magyar Magtenyésztési Részvénytársaság Monori Magkereskedése

Budapest, VIII., Rákóczi-út 7.

Tel.: 144-460. Sürgőncím: Granarium

Vevők és eladók vagyunk az összes időszerű magvakban!

volna. A talajsimítás sarkalatos törvénye, hogy a talaj felületét elsimítani mindig lehet, lesimítani azonban sohasem. A lesimítás után ugyanis eserepedésre hajlamos talajok könnyen eserepednek és a talaj beéredése elmarad.

A talajsimítást tehát akkor végezzük el helytelenül, ha elsimítás helyett lesimítjük a talajt. A járhatóan dűlőutat, vagy esapást a gazdaságban célszerű lesimítani, de a szántóföldet nem, azt mindig el kell simítani.

A legrosszabb talajsimító a sok helyen simításra használatba vett szekérodal, különösen akkor, ha erre a kocsis vagy béres nyomatékul még rá is áll, mert a szekérodal az alákerülő hantokat és talajjegytenetlenséget a lefelé ható nyomóerő következtében a talajra rányomja.

A talaj ilyen munka után tömődött marad, eserepedésre hajló. E hiba csak úgy szüntethető meg, ha ilyen simító után boronát járattunk. Ez pedig kétszeres munka és költség.

Jobb talajsimító az ú. n. *esúszató* (4-6 db párhuzamosan fekvő és lánccal összefűzött gerenda vagy sínvas). A esúszató gerendái az útkukba kerülő talajrögöknek és bakhátaknak nekiütödvé a felesleges talajt maguk előtt tőlják, míg az a talajjüregekben el nem marad. Hibája, hogy legtöbbször túlkönnyű, a bakhátakat nem simítja el teljesen, s a talaj és a hantok egy része a gerendákon „átfolyik”. Ha nehezebb gerendákból készülni a esúszató, akkor munkája jobb, de nehéz húzatni és sok vonóerőt vesz igénybe. Itt is felléphet — bár kisebb mértékben — a lesimítás veszélye, ha a gerendák simító élei elkopnak, vagy ha a esúszató gömbölyű fából készült.

Tökéletes munkát végez a már sok gazdaságban használt és szintén házilag készíthető *padlósimító*. Ez 2 db 4 méteres kemény- vagy puhafapadlóból készíthető és befogásra használhatjuk a nehéz borona befogókészülékét. A simító tehát két élére állított, kb. 3.30 m hosszú padló. A két padló távolsága egymástól 40-45 cm. Ezt a távolságot két vagy három helyen közbeiktatott padlódarabbal rögzítjük és 2 merevítővassal összehuzatjuk. A merevítővas egyik végén csavar van az összehuzatás céljára, a másik vége kampós és a befogókészülék beakasztására szolgál.

A padlósimító munkája tökéletes és egy fogatnap alatt kevés vonóerő igénybevételével legalább 5-8 kat. hold szántóterület elsimítható. A padlósimító az eléje kerülő bakhátakat szinte leborotválja, a felesleges földet maga előtt addig tolja, míg a talaj üregekben el nem marad. A talajrögök a padló előtt valóságos körforgást végeznek, szinte egymást őrlik, amíg szétmorzsolva a padló alatt elmaradnak. A padló 25-30 cm magassága miatt fölötte a talaj át nem folyik, hanem csak alatta maradhat el teljesen szétmorzsolva állapotban. A padlósimító a talaj kötöttsége és szerkezete szerint megterhelhető. Ráerősíthetünk deszkát, gerendát, vagy akár a béres is ráállhat. Minden talajsimítót az ekeharázókra kissé fordán járattunk, mert munkája így sokkal tökéletesebb.

A jó talajsimító után a talaj porhanyó és morzsalékos, beéredésre alkalmas állományban marad vissza, sima mint az asztal, más talajművelő eszközt felesleges utána járattani. A talaj elvetése, fogatos kaptalása, kaszálása, aratása, lógerehlyézése tökéletesen végezhető, mert talajjegytenetlenség nincs és így minden fogatos és kéziszköz tökéletes munkát végez.

A Gazdák Biztosító Szövetkezete egyedüli kimondottan agrárérdeket szolgáló biztosítóintézet. Gazdaalapítás. Kartelen kívül. (Tűz-, jég-, állat-, élet- stb. biztosítás.)

NÖVÉNYNEMESÍTÉS és VETŐMAGTERMESZTÉS.

Rovatvezető: Grábner Emil.

Burgonyafajtákkal szerzett tapasztalatok.

Írta: Mayer Jenő gazdasági akadémiái tanár.

Nincs más olyan kultúrnövényünk, amelynek annyi fajtája volna forgalomban, mint a burgonyának. De ezek is állandóan változnak, merthol több, hol kevesebb kiöregszik, leromlik és így helyet ad a nemesítők új és jobb fajtáinak.

Bármeenyire előnyös, ha a különböző természetű és használati kívánalmaknak megfelelő, sokféle fajta áll rendelkezésünkre, mégis sok hátrány is származik ebből. Ha a burgonyánál az idegen beporzásból eredő keres (bastard) képződés veszedelme nem is áll fenn, mégis igen nagy az elkeveredés lehetősége. Ez pedig természetesen annál nagyobb, minél több fajta van egy-egy termelő kezén. Még a gondosan kezelt nagy gazdaságokban is előfordulhat — a munkások gondatlanságából — hogy a természet alatt álló több burgonyafajta kisebb mértékben elkeveredik, a kistermelőknél pedig ez szinte elkerülhetetlen.

Nem kell mára hivatkoznom, mint arra, hogy még néhány év előtt a nyírségi kistermelőknél begyűjtött Ella, jó nagy százalékban Krügerrel, Deodarával, régebben Imperatorral, valamint egyik-másik Eszenyi- és Gráf-féle fehér héjú fajtával volt keverve. A Róza-burgonyák pedig különböző Róza-típusok és a Wohlmann klasszikus keverékei. Hogy a Dunántúlon a fajtatisztaság lényegesen jobb volt, az sok okra vezethető vissza, amelyeket itt felesleges részleteznem.

Kétségtelen, hogy a mindenkori viszonyok is erősen kibatnak a burgonyafajták tisztaságára. Így háború idején a felfokozott kereslet, amely csak a mennyiséget nézi és nem vet súlyt az árú minőségére, egy színvonalra állítja a gondosan kezelt, fajtiszta terményt a fajtakeverékekkel. A háborús idők velejárója: a munkahiány és a munkakészség hanyatlása szintén odavezet, hogy a fajtatisztaságra — mint minőségi tényezőre — nem lehet kellő gondot fordítani. Az előbbi háború rossz emlékü hatósági igénybevételei folytán a természetnek csak kevés és rosszul kezelt, selejtes vetőmag állott rendelkezésükre. E körülmény szintén a fajták elkeveredését vonta maga után. A visszacsatolt területek gazdasági bekapcsolódása az anyaország vérkeringésébe, e tekintetben szintén rontóan hatott, mert az idegen uralom idején ott bevezetett új fajták és fajtakeverékek maradványai kifelé is szivárogtak, a keveredést csak növelik.

Mindezeket és ezekhez hasonló körülményeket az elkerülhetetlen okok közé sorolhatjuk. Amilyen romboló volt ezek hatása a fajták tisztaságára, ugyanúgy a termések hanyatlására is vezettek.

Valahányszor a termésátlagok visszaeső irányzatot mutatnak, gyors beavatkozás szükséges. Ennek megalapozására ilyenkor a vetőmagcserére és új, bővebben termő burgonyafajták bevezetésére látszik célszerűnek. Jól tudjuk, hogy az eltérő természetű adottságok a különböző tenyész-igényekkel bíró burgonyafajták meghonosítására milyen döntő befolyást gyakorolnak. Ezek határozzák meg azt, hogy mely fajta fog az adott körülmények között meghonosodni, melyik nem.

Kedvező adottságok közül származó azonos, vagy idegen, új burgonyafajta a természet első évében rendszerint lényegesen nagyobb termést

hoz, még az esetben is, ha az eddig legtermesztett fajta fajtája és egészes volt. Ez a tény a régebbi termőhely kedvező adottságai által kialakult életerő (vitalitás) következménye. Mindeztől azonban az új termőhelyen a természetviszonyok a korábbival szemben, annál gyorsabb a visszaesés és a leromlás bekövetkezik. Minden vetőmagcsere sikere tehát attól függ, hogy a meghonosítandó más származású, vagy új fajta belső tulajdonságainak teljes kifejtéséhez az élettanilag megkivált adottságokat megtaláljuk-e a változott termőhelyén. Erről pedig csak úgy lehet meggyőződni, ha figyelembe vesszük és összehasonlítjuk mind származási, mind leendő termőhelyének viszonyait, továbbá ha az új anyaggal legalább 3 éven át kifogástalanul pontos összehasonlító természetést végzünk.

A vetőmagcsere legjárhatóbb útja az, amelyet a m. kir. földművelésügyi minisztérium az állami vetőmagó-elismerés rendszeresítésével kijelölt. Egy-egy vidék, vagy táj viszonyai között, gondos természetessé elszaporított burgonyafajta — különösen, ha már több éven át elismerésben részesült — biztosíték arra, hogy a hasonló viszonyokkal rendelkező környék számára a legmegbízhatóbb vetőmagot szolgáltatja. Példa erre a berzsenyi Ella, a dunakiliti nyári Róza, vagy a tornyospálcái (újabbán várdombi) Gűlbaba, hogy csak a legkiválóbbakat említsen, amelyek állami elismerése immár két évtizedre terjed.

Hazánk meleg fekvésű és meszes talajú, valamint kedvezőtlen nyári csapadékeloszlással rendelkező vidékein a burgonya leromlása a gyakori vetőmagcsere teszi szükségessé. E vidékek burgonyatermesztőinek állandóan nagy mennyiségű vetőburgonyát kellene az elismertető gazdaságokhoz szállítani. Ezek azonban kellő szaporítóhely hiányában erre képtelenek. Megokolatlanul növeli a vetőmagkeresletet még az is, hogy a természetük jelentékeny része a vetőmag természetességét idegenkedik. Pedig ma az e téren folytatott önelátás kötelesség és nem lehet helye annak, hogy mások — arra talán jobban rászorulók — az állami közbenjöttével történt vetőmagcsere áldásaitól ellessenek.

Az új burgonyafajtákkal történő természetfokozás ugyancsak feltételekhez van kötve. Meghonosításuk feltételeivel fenntebb már foglalkoztam. Ehhez még csak azt kell hozzáfűznöm, hogy hazai burgonyanemesítőink fajtái könnyebben alkalmazkodhatnak új termőhelyükhöz — ha ez attól nagyobb eltérést nem mutat —, mint a külföldi, lenyegesen eltérő adottságokból kikérülő. Természetesen ezek sem felelhetnek meg az ország minden táján egyaránt, hiszen közismert, hogy még kis téregységeken belül is mennyire eltérő viszonyokat találunk. Burgonyanemesítőink helyzete mindezenáltal elég nehéz, mert mind a keresztesítés, mind a kiválasztást elősegítő helyi adottságok közelről sem olyan kedvezőek, mint a burgonyagazdi házájában működő szaktársainké. Nehéz továbbá azért is, mert a kezek közül kikérülő fajták új termőhelyi viszonyai sokszor igen kedvezőtlenek. Mivel tehát nálunk a burgonya nemesítése csak számos nehézség leküzdése árán vezet eredményre, nagyobb befektetést, több munkát és hosszabb időt vesz igénybe. E tekintetben jön az állam burgonyanemesítőink segítségére azaz, hogy a Kisvárdán létesített burgonyanemesítőtelepen a költséges előmunkálatokat elvégzetteti.

A magyar burgonyanemesítőktől már jónéhány értékes burgonyafajta került forgalomba. Ezek tájegység szerinti alkalmazásának megállapítására gondosan végrehajtott, több éves összehasonlító természetésre volna szükség, gyorsabb elterjedésüket pedig az állami ellenőrzés alatt álló vetőmagó szaporító gazdaságok szolgálnák.

Bimbólikasztó

ellen

AVENARIUS-féle

RACOSOL

Dinitró—Orthó—Kresol-tartalmú permetlével védekezzen, mert ez a

legeredményesebb!

A gyümölcsfák összes téli kártevőit is elpusztítja.

Mezőgazdasági és Kémiai Ipartelepek Részvénytársaság

Budapest, VIII., Örömvölgy-u. 8.

Ismét kapható!

ha az eddig ter-
egészséges volt. Ez a
kedvező adottságai-
következésképpen. Mind
ermőhelyen a termés-
szemben, annál gyors-
romlás bekövetkezé-
re tehát attól függ-
származású, vagy új
teljes kifejtéséhez az
ságokat megtalálja-
pedig csak úgy lehet
vesszük és össze-
mind leendő termé-
ha az új anyaggal-
talanul pontos össze-
k.
több útja az, amelyet
minisztérium az állami
eresztésével kijelöl-
zonyai között, gondos
burgonyafajta — kül-
elismerésben részesít-
hasonló viszonyokkal
a legmegbízhatóbb
lda erre a berzencei
őzsa, vagy a tornyos-
Gülbaba, hogy csak a
melyek állami elismer-
jed.
s meszes talajú, való-
padékeloszlással ren-
leromlása a gyakori
gessé. E vidékek bur-
n nagy mennyiségű
ismertető gazdaságok-
n kellő szaporítóhely
Megokolatlanul növel-
z ia, hogy a termés-
ógumó termesztésé-
térén folytatott önel-
et helye annak, hogy
fászorulók — az állam-
gumócsere áldásaitól

történi természet-
köve. Meghonosod-
már foglalkoztam
zafüznöm, hogy hazai
könnyebben alkalma-
öz — ha ez attól ne-
mint a külföldi, lé-
ből kikerülők. Termé-
meg az ország minden
mert, hogy még ki-
nyire eltérő viszony-
sítóink helyzete mind-
mind a keresztezés-
tő helyi adottságok
ek, mint a burgonya-
aktársaié. Nehéz te-
közül kikerülő faj-
sokszor igen kedvez-
a burgonya nemese-
leküzdése árán vezet-
estést, több munkát és
E tekintetben jön az
segítségére az áll-
t burgonyanemesítő-
latokat elvégzetteti.
tőktől már jónéhány
lt forgalomba. Ezek
sárának megállapítá-
több éves összehason-
sége, gyorsabb elter-
enőrzés alatt álló ve-
szolgálnak.

Körhöz
1944/10. szám
235-236. lapot a

Az ezidőszerint forgalomban lévő, legjobb ma-
gyar fajtáink a következők:

Az Országos M. Kir. Növénynevelési Intézet-
ben 1912 körül előállított és ma „Zalán” néven is-
mert fajta bámulatosan alkalmazkodó és mind a
burgonyavésznek, mind a vírusbetegségeknek
nagy mértékben ellentálló. Bőséges a gumókötése.
A Rózsaburgonyához hasonló alakja és finom,
fehér húsa miatt, másodterményként való műve-
lésre kiválóan alkalmas.

„Gödöllő” nevet nyert a M. Kir. Burgonyater-
melési Telepen már régebben keresztezés útján
előállított tömegburgonyafajta, amely közep-
későn érő, bőtermő és nyirkosabb viszonyok kö-
zött, így pl. Erdélyben, igen jónak bizonyult.

Eszényi Jenő burgonyanemesítő üzeméből ke-
rült ki legtöbb magyar burgonyafajtánk. Így a
„Gülbaba”. Ez a legismertebb és igen keresett, ko-
ránérő, bőtermő, étkezési fajta. Egyedüli hátrá-
nya, hogy nem megfelelő viszonyok között, hamar
leromlik. Az „Aranyalma” közepes érésű, sárga
húsú, bőtermő és egészséges étkezési fajta. A
„Margit” közepkéső, sárga húsú, igényesebb étke-
zési fajta. Mint későn érő, ipari fajta, a „Szász-
öntő” érdemel említést. Ahol a nyári esapadéka
számitani lehet, ott ez nem hagyja eserben a ter-
mesztőt.

Esterházy Pál gróf lovászpátonai nemesítő üze-
méből származó „Öröm” későnérő, inkább ipari
burgonyafajta. Elég bőtermőnek és egészségesnek
bizonyult, de a nyári esapadékok ez is megkivánja.
A külföldről behozott új burgonyafajták be-
edése, az előbb vázolt okok miatt, jóval bizony-
talanabb. Csodálatos az első világháborút meg-
előző időkben hozták került német származású,
3 Címfal-féle burgonyafajta terhódítása és meg-
maradása napjainkig. Ezek: az 1895-től forgalom-
ban lévő Prof. Wohltmann, az 1898-tól ismert
Prus. Krüger és az 1910-ben hódító útjára indult
Ella. Ugyancsak bámulatos életképességet árul el
a Bresee-féle amerikai eredetű, s nálunk annyira
kedvelt „Nyári Rózsá” (Early Rose) is. Kortár-
sai: az Imperator, Bismarck, Daber, stb. egyideig
még tartották magukat, de ma már ezek is a fej-
ledés homályába merültek.

Az első világháború utáni 20-as években főleg
Németországból nagyobb tételekben behozott, ré-
gebbi burgonyák hosszú sorozatában az alábbi
burgonyafajták szerepeltek: Deodara, Kuckuck,
Frühste, Ragis 10, Gelkaragis, Edeltraut, Pirola,
Parnassia, Juli Niere, Industrie, Pepo, Erstling,
Jubel, Allerfrühste Gelbe, Stockerau Rózsá, stb.
Megállapítható, hogy ezek közül nálunk edes-
kevesé vált be, mert mint önálló fajta már csak a
Kameke-féle „Parnassia” (1913-beli) és a Böhm-
féle „Allerfrühste Gelbe” (1922-beli), mint „Korai
Sárga” maradt meg. Még ezek is csak úgy állják
meg a helyüket, ha azokat állandóan, a nemesi-
tőktől származó, eredeti vetőgumóval frissítjük
fel. A többi, sokáig csak fajtáink tisztaságát ron-
totta. Vitéz k. Takách Gyula, a Burgonyatermelési
Hivatal akkori vezetője még idejében meglátta a
fajtakeveredés veszélyét és burgonyafajtáink tisz-
taságának megőrzésére határozott intézkedéseket hoz-
zott javaslatba. Ezeknek és az 1923. évben meg-
indult állami vetőgumó elismerésnek, valamint a
kiviteli tételeknél alkalmazott szigorú rendszabá-
lyoknak volt köszönhető, hogy burgonyaállomá-
nyuk fajtatisztaságát sikerült fenntartani.

Az utóbbi évek nagyobb német vetőgumó
behozatalában szereplő fajták közül eddig a követ-
kezők keesegtetnek kedvező kilitással: A Böhm-
féle „Mittelfrühe” és „Ackerseggen”; A Kameke-féle
„Parnassia” és „Carnea”; A „PSG”-féle „Merkur”,
„Flora”, „Sabina”, „Framm”; továbbá a Raddatz-
féle „Ostbote” és „Voran”. Az újabb behozott
korai burgonyafajták nem váltották be a hozzá-

juk fűzött reményt. Pedig hazai viszonyaink kö-
zött ezekre — különösen az ország melegebb fekvé-
sű, középső részén — lenne nagy szükségünk.
Ezért a magyar burgonyanemesítők feladata lesz
és marad, ennek a hiánynak pótlása.

Az új burgonyafajták nagyobb arányú elter-
jedése — a termőhelyi adottságokon felül — azok
használati értékétől is függ. Különösen az étke-
zési burgonyafajtáknál igen fontos fogyasztó-
közönségünk igényeinek és ízlésének figyelembe-
vétele. A kivitelre szánt burgonyafajtáknál pedig
a befogadó ország kívánalmainak kielégítését kell
szem előtt tartani. A német étkezési burgo-
nyafajták nagyobb része sárga húsú. Ez megfelel
az ő ízlésüknek, de a miénknek már kevésbé. El
kell azonban ismerni, hogy az újabb sárgabélű
burgonyafajták már nem olyan tömör húsúak
(szalonnásak), mint a régiéek voltak. Azon felül az
ízük is lényegesen megjavult (lásd: Korai Sárga,
Flava, Mittelfrühe).

Az egészségügyi kívánalom alapján a vírus-
betegségekkel szemben tanúsított ellenállás, a mi
viszonyaink között a legfontosabb. A behozandó
burgonyafajták elbírálásánál erre kell a legna-
gyobb súlyt vetni. A burgonyavész és a burgonya-
rák csak a esapadékos éghajlatú vidékeken okoz
a burgonyában tetemes kárt. Ezért az ezekkel
szemben mutakozó ellenállóság, itt csak másodsor-
ban veendő figyelembe.

A fajtakeveredés elkerülhető okához tartozik az
a célküzés, hogy csak minden tájnak legjobban
megfelelő, kevés számú burgonyafajtát tőrjünk
meg a köztenyésztésben. Ha ezeket a helyi adott-
ságok figyelembevételével gondosan kiválasztjuk
és termesztésüknek okszerű végrehajtását minden
eszközzel elősegítjük, akkor burgonyatermesz átlag-
aink meg fognak javulni.

MEZŐGAZDASÁGI VEGETAN.

Rovatvezető: Ballenegger Róbert dr.

A talaj nyers szerves anyagai.*)

Írta: Ballenegger Róbert dr.

IV. Zöldtrágya.

A zölden alászántott növény a talajban a már
tárgyat átváltozásokon megy át. A rendes talajban,
ha annak hőmérséklete elég magas és víztartalma
is megfelelően nagy, a zöld növény szerves anyaga
gyors erjedésnek indul. Az erjedés gyorsasága és
az erjedéskor keletkező termékek mennyisége és
minősége nagymértékben függ az alászántott növé-
ny részek összetételétől. A növény összetétele a
fejlődés különböző szakjaiban nagyon különbö-
z. A fiatal növényben sok a fehérje, sejtiala főképpen
hemicellulózsból és cellulózból áll, az idősebb növény-
ben kevesebb a fehérje és a sejtfal sok lignint
tartalmaz. Waksmannek a rozsa vonatkozó elem-
zési adataiból (I. táblázat) láthatjuk, hogy a fej-
lődés végső szakjában, érés előtt, különösen nagy
a fehérjetartalom csökkenése és a lignintartalom
gyarapodása.

A növény összetétele tehát lényegesen meg-
változik a fejlődés alatt és ezért a fejlődés különböző
szakjaiban lévő növényekből, ha azokat zöldtrágya-
ként alkamazzuk, eltérő termékeket krpunk.

A II. táblázat adataiból, amelyek szintén
Waksman egy kísérlet sorozatából vették, láthatjuk,
hogy a fiatal növény gyorsan bomlik; négy hét alatt
az elégett szén mennyisége 287 mg, 2 g száraz-
anyagra vonatkoztatva; a fejlődés későbbi sza-

*) Az OMGE téli gazdahetén, december 9-én tartott
előadás IV. része.

I. táblázat.
A rozsnövény összetétele és elbomlása a talajban.

	Fiatal növény		Erős előtt		Mégmaradt
	kezdetben	30 nap múlva	kezdetben	60 nap múlva	
Összes vízben nem oldható szerves anyag	74.6	20.1	27	75.5	43.5 (58)
Hemicellulóz	20.5	3.8	19	19.6	7.7 (40)
Cellulóz	26.1	6.1	23	31.3	13.8 (44)
Lignin	11.8	7.5	64	17.0	15.0 (89)
Vízben nem oldható fehérje	8.2	2.5	31	0.9	2.6 (287)

keiben lévő növény lassabban bomlik; a mejnem
érett növényből csak 188 mg szén égett el.

Negy különbséget látunk a bomláskor felsza-
baduló nitrogén mennyiségében is. Az egészen fiatal
növény erjedése bőven adott vízben oldható ni-
trogént. A fejlődés kissé előrehaladottabb állapotában
lévő növények erjedése azonban már csak kevés
felvehető nitrogént adott; a még idősebb részek
erjedésénél pedig egyáltalán nem maradt vízben
oldható nitrogén a talajban, mert az erjedést okozó
mikrobák, amelyek bőven jutottak energiához a
könnyen elbomtható szénvegyületek révén, a fel-
szabaduló ammóniát saját céljára használták fel
és segítségével fehérjét állítottak elő. De nemcsak
a talajban erjedő növényi részek nitrogénjét hasz-
nálták fel erre a célra, hanem a talaj felvehető
nitrogénjéből is fogyasztottak.

II. táblázat.
A rozsnövény bomlásának gyorsasága a fejlődés különböző szakjaiban.

	2 g száraz anyag 27 nap alatt			a kör- nyezet- ből fel- vett N
	szén- dioxid	mmó- nia	mg	
25-35 cm magas növények	287	22	0	
Kalászás előtt	280	3	0	
Virágzás előtt	193	0	8	
Majdnem érett növények	188	0	9	

Az itt vázolt folyamatok eredménye végül az,
hogy a talajba juttatott szerves anyag egyrésze
teljesen elég, általuk gáznumú vegyületekké.
A fiatal növény esetében a szerves anyag nagyobb
része ég el, kevés a maradék; ezt mutatják az
I. táblázat adatai is, amelyekből azt olvashatjuk
ki, hogy a fiatal növény összes vízben
nem oldható szerves anyagából 30 nap múlva
csak 27% maradt meg; a maradék főképpen ligninből
áll, amelyet a talaj mikrobái lassan bontanak el.
A fiatal növény fehérjevegyületeiből 30 nap múlva
csak 30% volt meg. Feltételezhető, hogy ez a fehérje
a némileg elváltozott ligninnel lignoproteinek-
ké alakult, a talajdonkóppeni humuszanyagok ki-
indulási anyagává.

A mejnem érett növény lényegesen több mara-
dékot adott; 60 nap múlva még mindig 58% volt
meg a szerves anyagból; a hemicellulóz és a cellulóz
bomlása is kisebb mértékű volt és különösen sok
maradt meg a ligninből. A talajban megmaradt
szerves anyag fehérjetartalmának magas értéke
különösen feltűnő. Maga a kiindulási anyag fel-
alig tartalmazott, a két hónapig tartó erjedési
folyamat alatt tekintélyes mennyiségű fehérje kelet-
kezett az erjedést okozó mikrobák testében. Itt is

kapható!
rsaság

Megsinylik állatait a napfény, szabad kifutó, zöld legelő hiányát.

Mindezt pótolhatja a garantáltan 150.000 nemzetközi egység

D-vitamint tartalmazó

Napi adagjai:

Malacoknak, barányoknak — 1/2 dkg
Hízósertéseknek, sülidőknek 1 dkg
Borjúknak, csikóknak — 1 dkg
Tejelő tehéneknek, lovaknak 2 dkg
Baromfinak, nyúlak — 1/2 dkg

BIODIT

Ha BIODIT-et etet, filléres befektetéssel felbecsülhetetlen haszna lesz.

Angolkór, csontlágylás, és más anyagforgalmi betegségek nem támadják meg állatait

Az állatnevelésre és hizlalásra nem fizethet rá

Kérje részletes ismertetőnket

A BIODIT **MAGYAR MEZŐGAZDAK SZÖVETKEZETE-nél**

Budapest, V., Aikomány-utca 29 és vidéki kirendeltségeinél

abrákkiegészítő etetésével.

megvan a lignoproteinek képződésének két feltétele, az elválogatott lignin és a mikroba-fehérje. Mind a két esetben keletkezett tehát humusz, az érett növényből azonban megegyező mennyiségű humusz lett, mint a fiatal növényből.

Arra nézve nincsenek adataink, hogy a humusz mennyi ideig marad meg a talajban, de az kétségtelen, hogy a talaj mikrobái lassan elbontják. Ezenlét körülmények közt az érett növényből lett nagyobb humusz mennyiség elbomlása több időt igényel, mint a fiatal növényből lett kevesebb humusz. A humuszhatás tehát az előbbi esetben tartósabb lesz, mint az utóbbiban.

Ennek a körülménynek gyakorlati jelentősége van akkor, amikor a talajban nincs annyi humusz, amennyi a morzsás szerkezet kialakulásához szükséges kötőanyagot szolgáltatná. Ilyenkor megtörténhet az, hogy egészen kis mennyiségű humusszal a hiány pótolható és ez a kismennyiségű humusz, amely egyéb körülmények közt hatástalan, lehetővé teszi a morzsás szerkezet létrejöttét és ezzel a talaj megjavulását.

A zöldnövény elbomlásakor keletkező humusz tehát bizonyos körülmények közt lényeges talajjavító hatást fejt ki, amely a zöldtrágya elérése után még egy ideig megmarad.

Legnagyobb hatását azonban a zöldtrágya az erjedés folyamata alatt fejt ki, az erjedés közben termékei, a nyálkás anyagok és a felszabadult tápanyagok, elsősorban a nitrogén révén.

Minél gyorsabban zajlik le az erjedés, annál erőteljesebb ez a hatás. Gyors az erjedés akkor, ha fiatal növényt szántunk alá. A hatás azonban nemcsak az erjedés gyorsaságán múlik, hanem az erjedő szerves anyag mennyiségétől is függ. Minél nagyobb mennyiségű zöld növényt szántunk alá, annál nagyobb hatásra számíthatunk. Ezért célzerű a zöldnövényt akkor alászántani, amikor legnagyobb tömeget ad. Igaz, hogy az idősebb növényi anyag elbomlása lassabb és kevesebb felvehető nitrogént ad, sőt a talaj felvehető nitrogénjének mennyiségét csökkentheti, ami határozottan káros; de ezen könnyen segíthetünk úgy, hogy a gyors erjedéshez szükséges nitrogént valamilyen nitrogénműtrágya alakjában a talajba adjuk a zöldtrágya-növényvel együtt. Így eljárva, még teljesen beérett növényi részek, mint a szalma, napraforgó kőrője, stb. is könnyen elerjeszthetők, feltéve, hogy az egyéb körülmények, mint a talaj víztartalma, szelődése és hőmérséklete megfelelők.

Megfelelően meleg talajban egyébként a szerves anyag elerjesztésénél a nitrogént megkötő baktériumok munkájára is számíthatunk. Meleg talajban az azotobaktérium által megkötött nitrogén elegendő lehet a zöld növény szerves anyagának elerjesztéséhez hiányzó nitrogén pótlására.

Nitrogént megkötő baktériumok tevékenységét használjuk fel akkor is, amikor pillangósvirágú növényt használunk fel zöldtrágyának. A pillangósvirágú növényekkel való zöldtrágyázásnak különösebb jelentősége van, mert ezek már életük folyamán is gyarapítják a talaj nitrogénkészletét azzal a nitrogénnel, amelyet a levegőből vesznek fel a gyökereiken meglepedett baktériumokkal való együttélés során. Ez a nitrogénmennyiség kedvező körülmények közt igen tekintélyes lehet és lehetővé teszi azt, hogy a növény bőségesen jusson nitrogénhez. A nitrogénnel bőven ellátott növény fehérjeterfalma nagyobb, mint az éhezé növényé. Ez kifejezésre jut a pillangósvirágú növények magas nitrogéntartalmában és a gyors elerjedésre kedvező C:N viszonyában. Míg a búzaszalmában a C:N viszony annyi, mint 40:1-hez, addig a vöröshere szalmájában az arány 26:1-hez, a lucernaszalmában 15:1, a somkóróban 12:1. Emellett a vöröshere szalmája mintegy 1,5-szer, a lucerna szalmája 2,6-szor, a somkóró szalmája 3,2-szer annyi nitro-

gént tartalmaz, mint a búza szalmája. A zöldtrágyahatás nemcsak a feltalajban érvényesül, hanem kiterjed az altalajra is.

A zöldtrágyának vetett növény az altalaj szerkezetét is megjavítja és ellátja bizonyos mértékig tápanyagokkal. A zöldtrágyanövény gyökerei fokozatosan hálózák be a talajt, a feltalajból a mélyebb rétegekbe haladva, mintegy átfésülik azokat, közben igen szoros érintkezésbe jutnak a talaj részecskéivel és a lélekzések révén keletkezett szén-sav segítségével erőteljes oldódást gyakorolnak az ásványi tápanyagokra, a foszforra, a káltra, stb. A gyökerek által felvett tápanyagok egy része a gyökerekben marad, amelyek elhalásuk után elkorhadnak és a bennük levő tápanyag, a foszfor, a kálium, stb. oldható alakban felszabadul.

A jól fejlett zöldtrágyanövények gyökerei a talajban 1-1,2 méterre is lejutnak és általuk az altalaj a talaj felsőbb rétegeiből származó foszforral, kálival és egyéb tápanyagokkal gyarapszik; nitrogéntartalma is növekszik a gyökerekből lett humuszban levő nitrogén által.

A zöldtrágyanövény segítségével tehát az altalajt is elláthatjuk bizonyos mértékig humusszal és tápanyagokkal. A hatást fokozhatjuk, ha a zöldtrágyanövényt foszfor- és káliumtrágyázásban részesítjük. A foszforral és kálival bőven ellátott növények erőteljesebb gyökérzetet fejlesztenek — különösen a foszfornak van ezen a téren nagy jelentősége —, és ezekből a tápanyagokból aránylag többet is vesznek fel, mint a gyengébben ellátott növények. A feltalajba adott kálinak és foszfornak egy része már egy tenyészeti időszak alatt lejut az altalajba a zöldtrágyanövény közvetítésével, míg egyébként ezt a két tápanyagot a feltalaj, a tiszta homoktalajtól eltekintve, annyira megköti, hogy abból semmiféle sem jut le az altalajba.

Különösebb jelentősége van ezért a zöldtrágyázásnak a gyümölcsösökben; a gyümölcsfák gyökerei aránylag mélyen vannak a talajban, a talaj felszínre jutott foszfor- és káliumtrágya a legtöbb esetben csak a fák közt élő növényzet, legyen az gyom- vagy természetű növény, közvetítésével jut le az altalajba.

A nagyon meszes talajba ültetett gyümölcsfán gyakran fellépő sárgaságnak is hathatós gyógyszere lehet a zöldtrágyanövény. A nagyon meszes talajon a gyümölcsfa nem tudja felvenni a levélzöldképzéshez szükséges vasat a nagyon lúgos kémhatás miatt. Az ilyen talajban a vas nem mozog; ha a feltalajba egy oldható vasvegyületet, például vasglicint adunk, abból az erős megkötés miatt semmiféle sem jut le az altalajba. A zöldtrágyanövény, amíg gyökerei a feltalajban vannak, elegendő vasat képes felvenni tenyésztéséhez, ennek a vasnak egy része a gyökerekkel a mélyebb rétegekbe jut és a gyökerek elkorhadásakor, a humusz szerves anyagaihoz kötve, a gyümölcsfa gyökerei által felvehető állapotba kerül. De más, ilyen kis mennyiségben igényelt, a talajban megkötött anyag is mozgósítható a zöldtrágyanövény segítségével. Ilyen p. o. a zink, amelynek hiánya az almafa hajtásainak káros elváltozását okozza.

Az elmondottakban igyekeztem röviden ismertetni azokat a talajjal összefüggő körülményeket, amelyek a zöldtrágyázás alapelveit szolgálhatják. A zöldtrágyázás, amely homokos talajaink megjavításánál kitűnően bevált, kötött talajainkon kevéssé használt eljárás, bár itt is nagyon jó hasznát vehetjük, ha a talajviszonyok, az időjárás, az évszak és az egész gazdálkodási rendszer tekintetbe vételével választjuk meg a növényt és alászántásának idejét és módját.

HIRDESSZEN LAPUNKBAN!

MEZŐGAZDASÁGI ÜZEM ÉS SZÁMTARTÁS.

Rovatvezető: Ormány János és.

Üzemszervezés és üzemvezetés a háborús gazdálkodásban.*)

Írta: Nagy Vencel.

a Szent Benedek Rend uradalmainak jószágkormányzója.

II.

A háborús üzemszervezés és vezetés legnehezebb problémája a munkaező megszervezésének kérdése. Üzemeink kézi munkájata nagyüzemekben már csaknem mindenütt a vándormunkások adták, mert a helyi munkásokból, ahol eddig fedezve voltunk, csak egy tizednyi jelentkezik. Éves cselédt kapni nem lehet, mert nincs jelentkező, a meglévők egyrésze katona, másrésze lábballihány miatt munkájában korlátozva van. Vidékenként egyetlen napszamos sem jelentkezik, még a hivatalosan megállapított munkabér kétszereséért sem. Az ú. n. télhónapos még havi 300 pengőért sem hajlandó elszegődni (Győr-Komárom vidékén).

A sommások eltávozásával kapcsolatban azonban megbízást adtunk a gazdáknak, hogy a gazdaság szükségletének megfelelően a téli hónapokra szegődtessenek munkást. Erre eddig még nem volt szükség. A múlt évben csak februártól kellett szerződöttnünk, mert különben az iga mellett sem lett volna ember a környéken lévő nagy középítkezések miatt. Ahol napszámberért még jön munkás, ott is természetben kell a szolgáltatást adni (szalonna, zsír, árpa, kukorica, stb.), mert csak így hajlandó dolgozni. Visszatérőben vagyunk a középkori „natúrál gazdálkodás”-hoz, ami pazarlást jelent, de meg elveszik a pontbeszámításnál is, s ezt igazságtalannak tartjuk. A mezőgazdasági munka megoldása létkérdése hazánkban, mert, ha a mezőgazdasági üzemszervezés felborul, amitől Isten őrizzen bennünket, ez helyrehozhatatlan kárt jelent. Komolyan, szászszalékos megoldásban kell megvalósulnia a munkafegyelmek úgy, mint az ipari hadiüzemekben.

Minden 100-200 kat. holdas, de legalább is az 500 kat. holdas gazdaság hadiüzemre nyilvánítása sürgős szükség, hiszen a hadiüzemek alapját tevő mezőgazdasági üzem hatványozottan kívánja a nyugodt munkamenetet, mert nélküle megakad a többi is kivétel nélkül! A gyárak áraihoz mérten elnyomott mezőgazdaság nem képes azt az árat a munkásnak megfizetni, amit a gyárak és különösen nem tudja megtenni azt, hogy az autbuszok naponként hozzák és viszik a gyárakba a munkásokat 60 km-es körzetben, s ugyanez a kukorica és egyéb kapások, főként a kapálás hiánya miatt, alig hoztak termést.

Sok ok van arra, hogy a mezőgazdasági munkás panaszkodjék, mert ha a mai áraink a mélyponthoz mérten itt-ott a három-négyszeresét teszik is a korábbi termény- és állatárnak, az elsőrendű életszükségletek az iparcikkeknél tizenöt-húsz, sőt néha a harminszorosára is emelkedtek és itt a legszomorúbb az, hogy a mezőgazdasági produktumokból: lenből, kenderből, gyapjából, stb. készült cikkeknél. A gazda tehát csak üzemenek feláldozásával, tőkéjének állandó sorvasztásával számolhat ilyen esetben. Termelésünk biztosításához szorosan hozzátartozik tehát, hogy a munkás megélhetése a keresetéből kellően biztosítva legyen.

* Az OMGE téli gazdahétén, december 10-én elmondott előadás.

Egészséges ivóvíz nélkülözhetetlen!

Nyitott kutak vize nem lehet egészséges!
Gondos gazda ügyel jószágának egészségére is és

Eladási központ:

Agrárglobus Mezőgazdasági Gépkereskedelmi R.T.
Budapest, V., Szent István-körút 12. Telefon: 126-681
Sürgőnyvím: Agrobud, Budapest.

Fluvius

serleges
kutat
használ.

Gyártja:

WEISS MANFRED Acél- és Fémművei R.T., Csepel.

Termelésünk bizonytalanságát emeli a földreform demagógiája, noha nem vitás, hogy a nagy egység adja a többet, a jobbat és ezenfelül biztonságban is adja. És hogy ez hadviselés idején kétszeresen így van, azt a közellátásnak kell legjobban tudnia. Csak nagyobb szakképzettséggel, kellő tökével és szervezett munkával lehet a termelés nehézségeivel szembenézni.

A szántóföldi kultúrnövények okszerű sorrendje segítségével a gazda hozzájut ahhoz a táp-erő-forráshoz, amit csak a növénytermészettan ismerője, a szakember tud kihozni a földből. Minden törekvésünk az, hogy a talajtápanyag egyensúly megmaradjon földünkben, s ha lehet a mai körülmények között, bő táp-erőben legyen a földünk, vagy annak legalább egy része, hogy a mai háborús termelésnél ne csak a rendes termés, hanem ahol az éghajlat, talaj- és munkáviszonyok azt megengedik, a kettős-, köztés- és aljtérmelesei is segítségére legyünk a közellátásnak.

A főpátság komáromi jóságkerülete pl. a búkkönyös rozs után, azonnali elmunkálással egyik 40 kat. holdas területén még ez évben is jól sikerült a köles, csalamádé, étkezési bab, megfelelő eredményt adott a kender és a sárgarépa, gyengéren sikerült a szója, amit szénának megszártva a kalapácsos darálón darálnak meg.

Az őszi árpa után éveken át jól sikerül a köles. Volt év, hogy az őszi árpa után (17,5 q) a köles 12 q-t adott. Ez évben az őszi árpa után a köles-, fehérmustár-vetés eredménytelen volt, de ahová csikó- és sárgarépát vetettünk a kasza nyomában, igen szép eredményt értünk el. Ahol a kerekrepa esőt kapott és ki tudott kelni, eredménye is jó lett.

A kétéves növényeknél: sárgarépa, petrezselyem, stb. jó védőnövény az árpa, kettős gabona-szántóvárába vetve. Az árpa 1/3-dal több vetőmaggal vetett sárgarépának és petrezselyemnek megfelelő főnövénye lett; az illóolaj növényeknek is, ha azok kétévesek, megtaláljuk a megfelelő főnövényét.

A babtermelés a kukorica közteseként szinte általánosan bevezettük, mert a kukoricánál a terméscsökkenés jelentéktelen, csak a gyomosodás elleni küzdelem nagyobb és kényesebb a kukorica kikelése után. Kapával való elrakását a kukorica között jobbnak, a fagy miatt meg biztosabbnak látjuk. A babot nem bántja úgy a kukorica között a szél és nem veri le a virágját. Tök köztesnél már van terméscsökkenés a kukoricában, de a tök hozama keményítőértékben bőven kármentes.

A Kisalföldi Kamara területén a Csermák-féle hártványhó tékma is sokat ígér közellátási vonalon. Terjesztését a Kisalföldi Mezőgazdasági Kamara már 3 év előtt propagálta. Tisztán vetve 10-12 q-t adhat. Sajnos, még a hártványhó és kemény vastaghej aránya 70-80% arányban van a hártványhó javára.

Szükségünk van ezekre a növényekre, mert a munkás ellátása, az állatok eltartása egyre nehezebbé válik. Különösen az utóbbi ad nagy gondot az abrakhiány miatt.

Külön is foglalkozni kívánok azzal a kérdéssel, hogy a köztesek vagy akár a főnövények között, a mi aránylag száraz két utolsó esztendőnkben is, mit jelentett a sárgarépa. Főnövénynek vetve igen bő termést adhat, mert üdőbb felvételű földben 100-200, sőt 250 q-t mér szárazsághoz is megad. Művelési költsége jóval kisebb a cukorrépánál, bár szedése körülményes, de kormánylemez nélküli ekével szedve fogatosan nem jelent különösebb terhet. Különleges ekét ehhez a szedéshez a diószeci cukorgyár készítet. Köztesnek is adhat például mákkal 100 q-t, sőt jó esetben ennél is nagyobb termést. Már a múlt évben volt gazda, aki ló- és sertésállományának megmentőjét látta

a sárgarépában! Az esetben, ha gyengén sikerülne köztes- vagy tarlóvetése, sertésekkel is kitarthatjuk. Megjegyzem, hogy takarmányozásaink a murekrépa és sárgarépa használhatóságában különbséget nem tesznek és így helyesnek látszik az, hogy a bővebben termő murek talán jobb volna, de a sárgarépa karotin-tartalma miatt értékesebb. Kikísérletezése érdemes volna. Most, amikor keresve keressük azt a terményt, ami abrakpótló, a sárgarépában részben meg is találjuk. Igaz, hogy hajlamos a rothadásra, későig nem tartható vermeléssel, de a szilók ezen is segítenek.

Újabbán igen nagy tért hódít a sárgarépa termeszése mellett a sütőtök. Ez a fészektárgyázással, hosszabb ideig lókapával kezelhető és nagy terméssel jelentkező tökfésőség a közellátás terén is jó szolgálatot tesz: de az állatok takarmányozásánál, ha a megfelelő hozamú fajtát nemesítéssel, jó belső tartalommal elő tudjuk majd állítani, több vízenyős tárolható takarmányok lesz majd versenytársa a csekély munkáltatási igénye miatt. Eszterházy herceg várkertészete foglalkozik ezzel a kérdéssel. Apróra szeletelve, szárítva lisztet is állítottak elő belőle, ami még tészták készítésénél is segít nagy eukortartalma miatt.

Növénytermesztésünk megszervezésénél a többször jó sikerrel járó magtermesztésnek is adjunk helyet, de csak egy-két százalékban és inkább az egyszerűbb szántóföldi kezelést kívánó növényeknek: petrezselyem, pasztirnak, sárgarépa, saláta, póré, cékla. Ha kellő munkákész áll rendelkezésünkre, megbízható céggel szerződésre termeljünk. A magtermelés felkarolásában a jövő békés időre való felkészülést látjuk.

Növénytermesztésünkkel nagyrészt állattenyésztésünket szolgáljuk, ami viszont ma egyedül lehet alapja, a bőséges trágyát számításhoz véve, a jó növénytermesztési eredménynek és így a jövődelemnek is. Olyan legyen szálstakarmánytermesztésünk, hogy az abrakot, amit ma úgysem tudunk megadni állatainknak, legalább pótolni tudjuk vele. Rétjeinkről nagyobb gondnal, ápolással, trágyázással remélhetünk csak több termést, amivel nő az állattartási lehetőségünk is. A jó legelő adja a legolcsóbb, legtermészetesebb takarmányt és hozzásegít a mezőgazdasági üzem legfontosabb ágához, az állattenyésztéshez. Az állattenyésztés jóvedelmével áll vagy bukik a mezőgazdaság; a belterjes üzemeknek ez a legnagyobb bevételi forrása. Állataink minőségi javítása mellett a békés időre való átmentés is célunk.

Szántóföldi termelvényeinknél keressük mindig az egyszégyi területől lehozható legnagyobb fehérje- és keményítőértékű adó növényeket: lucerna, lóhere, somkóró. A takarmányok királyánál, a lucernánál mellékesen meg kell jegyeznem, hogy az aranka ellen a kötelező védekezés és magtisztítás hatásosabb ellenőrzésével kell őrt állnunk, mert országos viszonylatban óriási veszteséget jelent ez a baj.

A nagy keményítőértékű adó esőves-csalamádé a szilókkal ma nagy segítség. Bár nincs még személyes tapasztalatom, mert ez évben természetesen első ízben édes-cirkot, de értékes sziló-takarmánynak ítélek. A cukorrépa is erőteljes tényező az állattartásnál. Ha a gazda termelési kötelezettségének kielégítése mellett még ezt a sok munkát igénylő, kényes növényt is termeli, mert általa jut legtöbb keményítőhöz, sőt utóhatásában is nagy-értékű, kár volna ennek takarmányozását megtiltani.

A kötelező olajosok pogácsája, a korpa, amit a gazdának tejtermelés miatt juttatnak, a gyakorlati életben sohasem fogja előidézni a fehérjeterületet, hiszen a gazdaságban bőven adódik törek, polyva, szezcska, amivel a helyes arány helyreáll. A pogácsához későn juthatunk. A szójadara után

is napraforgót adtak, sőt ha csekély kilátású szójatáblánkba napraforgóval foltoztunk, s mivel csak szójára szólt szerződésünk, a napraforgó után nem adtak pogácsát, pedig a szója holdankinti termése 2 q volt, míg a napraforgóé 4 q.

Az üzemszervező és vezető úgy válassza ki állatait, hogy azok takarmányértékcsökkentése, hasznosítása is segítse a gazdát. Ezért kell szakítanunk a formalizmussal. Az legyen a döntő, hogy mit tud teljesíteni az állat, legyen az bármilyen fajta.

Lótenyésztésünk egészséges irányba általánosításban csak az lehet hazánkban, hogy legyen jó öblös, mély, erős, esontos, nyugodtvérmérsékletű magyar fajtánk, ami mindenre alkalmas. Ahol azonban az üzemi viszonyok, a gazdálkodás belterjeségi színvonala már a tömeges, de mozgékonyabb, könnyebb típusú hidegvérű ló tartását indokolja, ennek sem szabad hadat üzeni (lásd Bábólnán a ménésbirtok törzkönyvelt hidegvérű lóállományát). A belterjes gazdálkodással együtt terjedt el a hidegvérű ló tartása is. A jó, elsőosztályú kancák maradjanak meg és ezek védelmére nagy gondunk legyen, mert utódaikra a békés Európának még nagy szüksége lehet.

A lovaknál üzemünk biztonságát, az igénybevételén kívül a szerszám- és különösen a patkóhiány veszélyezteteti. A vasjegy csak akkor segít, ha van mit kiosztani. A lovak arányában kell a szetosztást megejteni és azt ellenőrizni kell, hogy igazságos legyen. A vasjegyrendszer óta a patkóvas, sajnos, eltűnt.

A jó takarmányértékcsökkentő szarvasmarhaállományunkban a legjobb zsírszázalékkal rendelkező egyedek legyenek többek között alapjai tenyésztésanyag kiválasztásunknak. A szarvasmarhánál az üszőállományt kell emelni, mert a távoli majorkba is tehetünk teheneiket nyáron a havi munkások ellátása végett, más időben pedig itt lehetnek dajkateheneink.

A szarvasmarhák igénybevételének rendszere új felemelt gazdaadót jelent, de sok helyütt a jó tenészyanyag pusztítását is. A lehelyesebbnek tartanók a szükségletnek a vásáron való összeszedését, ami viszont ismét árkérdés. Az olesó hús-ellátás biztosítása azonban nem lehet egyedül a gazdák terhe. A vágómarha-árak a gazdák felé emelésre szorulnak.

Juhtenyésztésünket nemcsak a kis ár, de ezen felül a földbirtokpolitika is sorvasztja, mert a kis egységben eltűnik a juh. A gazdasági üzem várja a gyapjúár olyan rendezését, amelyet a mostani idők írnak elő. És ha a gyapjúszövetárhoz hasonlóan a gyapjú is megkapja a pénzbeli megbecsülést, úgy a juhnyájak is szaporodnak, de enélkül csak eszketnek.

A háborús üzemszervezés és üzemvezetés legkényesebb pontjához jutottam el: a sertéshez. A süldőmelypontkor történt a gazda zsírbeszolgáltatási kötelezettségének beharangozása, a teljes abraknélküliség múlt évi telén, amikor a süldővágási tilalmat is felfüggesztették. Ma minden gazdánál éppen ezek miatt is a legkényesebb „pont”-ja ez lett. De természetesen is, mert hiszen az anyasertés csak akkor lesz a malacból hízott, ha az kb. 15-20 hónapos lesz. Egy év leforgása alatt ehhez a mai abrakszűk világban nincs lehetőség. Kérnünk kell általánosságban azt, hogy adassék meg az eladott választási malacok után is a pontszám a sertésállomány szaporítása érdekében, hiszen sok gazdaság így rendelkezett be a multban is. Ha ezek a pontszámok elesnek, koczállományukat fogják apasztani, ami nem lehet közérdek.

Már a fentebb elmondottakból is következik, hogy a sertésnek 12 hónap az indulási, ú. n. próbáévként, amelyet abrakínséges évek előztek meg, nem elégséges ahhoz, hogy minden gazda a zsír-

Mezei pocokveszély fenyegeti a tavaszi vetéseket az enyhe tél miatt.

ARVALIN

Korlátolt mennyiségben még kapható

AGRÓ Növényvédelmi és Mezőgazdasági R.-T.-nál

Budapest, IV. Kerület, Fehérhajó-utca 2. szám

pontokat a legjobb akarat mellett is be tudja szolgáltatni, mert vannak belvízkáros gazdaságok, ahol az abraktermés kiesése miatt csak az ezévi árpával tudnak indulni a zsirpontonál és éppen a parlagon vagy ugaron maradt földjeik miatt megvizont a kenyérpontonál duplán szolgáltattak. Az abrakot vásárló gazdaság pl. a hizosertésekben akkumulált Juresek-pontszámot csak július második felében, vagy augusztusban tudja szolgáltatni. Állhat ez arra a gazdaságra is, amely saját abrakból hízal, de majd csak július elseje után lesz eladása. Itt javítandó lesz a rendelkezés!

Minden év új és egyre keményebb parancsszóval jött. Ezek szerint berendezkedni a magyar éghajlat szélsőségei mellett pedig csaknem lehetetlen s az üzemeztetés mestereit is próbára teszi. A jelenlegi rendszerrel a kiindulási alap, a kat. tiszta jövedelem föltétlen mérséklendő, helyesebben esőkentendő, mert a magyar viszonyok között a magas kat. tisztajövedelem és a terméseredmény a beszolgáltatási előírástól távol esik. A 10 és 20 aranykoronás föld nem adja a termést megközelítően sem 100%-os különbséggel.

A jelenlegi gazdasági év egyik legnagyobb problémája állatállományunk átteleltetése, átmentése. Közindomású ugyanis, hogy az ország nagyobb felében a száraz tavasz, nyár és őszi miatt nemcsak az abrak-, de a szalastakarmány is sárlamasan kevés. A szárazság a jövőben hasonló károkat ne okozzon, az irányban sokat segíthet a takarmánytermesztésnek az előzőekben vázolt okoszerű megszervezése.

Tisztában van minden magyar gazda azzal, hogy üzemeztetésünk nem öncél! Minden erőnkkel azon kell lennünk, hogy a termelésünk jobb, több, olcsóbb legyen, de nemcsak most, a háború idején, hanem utána is. Kérem az illetékes és felelős vezetőket, hogy az itt és már másutt számtalanszor elhangzott jogos gazdapanaszokat, amelyek munkánkat nemcsak nehezítik, hanem sokszor lehetetlenné teszik, minden téren, ahol van rá lehetőség, segítsenek, míg idő van rá. Ne sujtás a gazdát bürokratikus munkákkal. A rendelkezések legyenek egyszerűek és ne kelljen minden apróesprő dologgal a minisztériumba menni, hanem decentralizálják az ügyvitelt. Jöjjön el a már évek óta beígért árharmónia és hozza meg a nagyobb részt mezőgazdaságtól származó termelvények ipari frontján annak a lehetőségét, hogy ahhoz a mezőgazdasági árszinten lehessen hozzájutni, (üzemanyaghoz, áruhoz), mert csak így remélhetjük azt, hogy a mezőgazdasági munkások megnyugodva verítkeznek a magyar földön, a gazda pedig úgy szervezhesse, vezethesse üzemet, hogy eredménye a békés, a szebb és boldogabb magyar jövő legyen!

Cukorrépatermesztésünk sürgősen megoldandó feladatai.

Írta: Villax Ödön dr. m. kir. mezőgazdasági kísérletügyi főigazgató.

Azon nem lehet vitatkozni, hogy csaknem valamennyi gazdasági növényünkkel, így a cukorrépánál is, termelésünket mindig akként kell irányítani, hogy a területegységről a legnagyobb hasznosítható táplálóanyagmennyiséget nyerjük. Ez olyan fontos közérdek, amit egyaránt figyelembe kell venni a gazdának, a gyárosnak, a termelési politikát irányítóknak, stb.

A cukorrépánál a területegységről biztosítható legnagyobb táplálóanyagmennyiség elérésére két út vezet. Az egyik a hazai termelési viszonyainknak megfelelő termelési-technikai eljárások tökéletesítése, a másik a fajtakérdés. Az első, vagyis a leghelyesebb termelési-technikai eljárások kikutatása olyan gazdag multra tekint vissza, amikor alig felfedezhető fel még egy növényünkön. *Ugy látszik, hogy az az energia is teljes mértékben a cukorrépa termelési-technikai kérdéseinek tökéletesítésére fordított, amelyet a magyar cukorrépa-termelésre kellett volna fordítani.*

Ha ugyanis végigbongesszük a magyar szakirodalmat, kitűnik, hogy még az elmúlt század végén Csérvári Sándor kezdeményezésére két jeles szakértőnk (Károly és Rácz) Németországba küldte a cukorrépatermesztés és fajtakérdés ta-

nulmányozására. Ennek hatására hazánkban már a századfordulókor megindult a magyar cukorrépa-termelés számos helyen (Lökösháza, Zsibó, Bánkút, Csorvás, Szerencs, Botfalva). És érdekes, hogy ez a munka fokozatosan kezdett megszűnni anélkül, hogy a magyar szakirodalom egyetlen egy magyar cukorrépa-fajtát ezekből feljegyzett volna. Pedig ugyanezek az illetékes magyar szakértők — igen helyesen — egyetlen egy alkalmat sem mulasztottak el annak hangsúlyozására, hogy a külföldi eredetű növényfajták javarésze nem való a különlegesen magyar kontinentális viszonyaink közé. Ezt tanultam én is nagynevű mestereimtől, s amikor abba a helyzetbe kerültem, hogy a növénytermesztésben hivatali állásomnál fogva szerepet kaptam, természetesen, hogy egyik első és legfontosabb feladatommá tartottam, hogy a magyar cukorrépa-termelés előbbrevitele érdekében minden lehető elkövessek. Büszkeséggel is tölt el az a tudat, hogy ma a vezetésem alatt álló intézet által kezelt országos növényfajta-törzskönyvben és lajstromban már 7 olyan eredeti magyar nemesített cukorrépa-fajta van bejegyezve, amely széleskörű kísérletek, de gyakorlati tapasztalatok alapján is a magyar viszonyok közé való beillesztést kétséget kizáró módon beigazolta. De még inkább büszkeséggel tölt el az a tudat, hogy e magyar és sok külföldi répa-fajta magyaránnyú összehasonlító kísérleti során szerzett tapasztalatok alapján megállapítható volt, hogy a magyar cukorrépa-nemesítőknek milyen úton kell haladniuk, hogy az ország minél nagyobb cukortermezhöz jussunk.

Az eddigi egyoldalú nemesítési irányt, amivel ugyan a magyar cukorrépa-nemesítők nem vádoltak, a nagy cukortartalomra való nemesítést és a gyökértermésnek csaknem teljesen figyelmen kívül hagyását, fel kell hagyni és ehelyett olyan fajtát kell előállítani, amely a területegységen a legtöbb cukrot biztosan termi. Az eddigi széleskörű és teljesen exakt, 4-6 ismétléses, immáron négy évi kísérletezés alapján, több ezer szántóföldi kísérlet eredményeként, de széleskörű gyakorlati tapasztalatok alapján is 100%-ban az úgy n. „E” répával és legfeljebb 20-10%-ban az úgy n. „N” répával valósítható meg. És kivétel nélkül mindenütt, nitrogénben gazdag talajon is, soványabb talajon, Alföldön, Felvidéken, stb. az úgy n. „Z” répák adták a területegységről a legkisebb cukortermezt. Sokirányú és meglehetősen magyaránnyú elfoglaltságom nem tette lehetővé, de a több ezer kísérleti parcella terméseredményének 100%-os egyezése feleslegessé is tette, hogy ennek a megállapításomnak a helyességét külföldi irodalmi adatokkal is ellenőrizsem, annál is inkább, mert ezt a növényélettan is teljes mértékben igazolja. Csak a mostani időszakban, amikor említett megállapításaim, úgy látszik, egyes körökben elég nagy figyelmet váltottak ki, vizsgálom az irodalmi adatokat, amelyekből kitűnik, hogy az egyoldalúan cukorra kitenyészített fajták nemcsak nálunk, de a külföldi országokban is a területegységről a legkevesebb cukortermezt adják. Az olasz Murerati ennek okát a cukorban egyoldalúan gazdag fajtáknál a kisebbfokú vitalitásban látja. Roemer már 1927-ben kifejti, hogy a területegységen Németországban az „E” répák adják a legnagyobb cukortermezt. Ha pedig a magyar gazdatapasztalatokat vizsgáljuk, úgy kitűnik, hogy a fentieket valamennyi magyar gazda és szakértő is megerősíti, akik csak arról a témáról az utóbbi évben pl. a „Köztelek”-ben írtak (Tiványk, Manning, Udvaros, Surányi), sőt még egy cukorgyáros is, nem szólva részletesebben arról a sok gazdalevélről, amely a „Köztelek” egyik utolsó számában megjelent cikk visszhangjaként érkezett hozzám. Az említett cikk a felsorolt megállapításokat kétségbevonja és óva inti a gazdát, gyárost, kormányt, mindenkit, a vigyázatra. Ebben a cikkben többek között olvashatjuk, hogy a „cukorgyártási érdek a gazda szempontjából sem közömbös. Gazdaérdek az is, hogy ne kerüljenek meg túlságosan a cukorgyárakat olyan répatermés feldolgozásával, amely gyártásra alkalmatlan, illetve a gyártást nagyon megrádjítja” stb. ha a cukorgyárak elvesztik versenyképességüket azáltal, hogy túldrágán lehet csak cuk-

rot gyártaniok, a békeévek versenyében nemcsak a cukorgyár, a cukorrépatermesztés is tönkremehet”. A fentiek megokolásul cikkíró a veszélyt abban látja, hogy nitrogén-dús talajokon az „E” sőt az „N” répák cukortartalma ilyen esetben a takarmánycukorrépa minőségének színvonalára süllyed.

Tekintve, hogy cikkem elején említem a vezetésem hivatalos megállapításait és ezeknek a megállapításoknak nyomatásában is megjelent kísérleti adatait vonja exakt adatok nélkül kétségbe a cikkíró, kötelességemnek tartottam a fentiek közreadni, s ezekhez még az alábbi megjegyzéseket fűzni annak előrebocsátásával, hogy fenti kísérleti megállapításokat pontos, kísérleti adatokkal, de még csak megbízhatatlanokkal sem döntötte meg eddig senki.

Azon — szerény megítélésem szerint — vitatkozni nem lehet, hogy az a répa-fajta kell hazánkban termeszteni, amely a területegységen a legnagyobb cukortermezt adja. Ez fontos magyar érdek. Ezt a legnagyobb termést a hazai és külföldi teljesen egybevágó kísérleti adatok alapján egyaránt „E” répával lehet elsősorban biztosítani. E fajtákkal az országban néhány ezer szántóföldön több cukor termeszthető. De természetesen nem lehet érdeke az országnak az sem, hogy a cukorgyáros tönkrementjen. Tehát, ha az „E” répából százalékosan a gyáros kevesebb cukrot tud ki-termelni, vagy a cukor árát emeljük fel, vagy premizáljuk a gyártást. A békeévek nagy versenyében is megfelelő védvámokkal és premizálás-sal meg lehet a módját találni annak, hogy a magyar cukorgyártás ráfizetéssel ne járjon. De amiatt, hogy esetleg „E” répák termelésére révén a cukorgyártás valamivel megrádjul, „Z” répát termeszteni és így évenként a magyar földben veszni hagyni néhány ezer vagyon cukrot és a magyar takarmányozástól elvonni egy igen tekintélyes mennyiségű répaszeletet, csak nem helyesíthető? De nem tartható szerény megítélésem szerint helyesnek az sem, ha a békeévek nagy versenyében csak a cukorgyárak érdekeit nézzük. Nézzük már egyszer a gazdákét is. Hogyan tudjon a gazda a békeévek kis terményárai mellett boldogulni, ha még hozzá olyan répa-fajtát termeszti, amelyből a legjobb gazda sem tud kat. boldogulni 100-150 q-nál többet termelni, míg ugyanekkor az „N” répából 150-200, az „E” répából 180-220 q-s termés könnyen elérhető!

De mit is jelent az, hogy „E” répa? Tudjuk, hogy a német Ertragreiche (bőtermő) szónak a rövidítése. Azt jelenti tehát, hogy bővebben termő, nagyobb gyökérrel fejlődő és valamivel, rendszerint csak 1-3%-kal kisebb cukortartalmú. Nem kevesebbel, mert akkor rendszerint már nem adhatná a területegységen a legnagyobb cukortermezt.

A takarmányrépánál a legnagyobb gyökértermést adó fajták szárazanyagban a legszegényebbek, és ezek a fajták adják a területegységen a legkisebb szárazanyagtermést. Fokozatosan a szárazanyag-növekedés arányában fokozódik a területegységen a szárazanyagtermés is, noha a gyökértermés egyre kisebb lesz. Végül is elérünk a legnagyobb szárazanyagtermést adó kisebb gyökérű takarmánycukorrépa-hoz, majd ezt követően az úgy n. „E” típusú cukorrépa-hoz, amelyen túl már részben fordított az eset, vagyis a szárazanyag, illetve most már a cukortermezt is fokozatosan csökkenni fog, nemcsak a gyökértermés. Ennek a variációs görbének az aritmetikai átlaga az „E” répák esetében nálunk 17-19% körül ingadozik, tehát korántsem olyan cukorszázalék, amely a cukorgyártási lehetőségeket veszélyeztetné. És ha cukorrépáról beszélünk, akkor az alatt ne értsen senki takarmánycukorrépa-t, még nitrogén-dús talajon sem.

Az a répa, amely a takarmánycukorrépa színvonalára süllyedhet, az nem cukorrépa. A magyar nemesítők 17-18%-nál kisebb cukortartalmú répát még akkor is kislejteznek, ha az nagy gyökértermése miatt a legnagyobb cukortermezt adná. De ritkán van szükség ilyenre. A cukorszázalék, a gyökértermés és cukortermezt között a természet olyan bölcs összhangot teremtett, hogy nem kell attól tartani, hogy a területegységen a legna-

MAGYAR MEZŐGAZDÁK ÁLLATÉRTÉKESÍTŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁGA, BUDAPESTEN

V., ALKOTMÁNY-UTCA 29. SZÁM

TELEFON: 111-310, 112-914

Sürgős cími MEGALER, BUDAPEST

Foglalkozik:

Mindenemű tenyész- és haszonállat vételével és eladásával, beállítási anyag szállításával és beszerzésével, hirtelre hirtelen nyitásával.

Gazdatársadalmi intézmény. Mindenemű állatkiállítás legelőnyesebben lebonyolítását. Meghívásra a szakértőket a helyszíre küldjük.

ÁLLATSZÁLLÍTMÁNYOK CÍMZENDŐK:

BUDAPESTRE: szarvasmarha, borjú- és juboknál:

Budapest - Ferenováros - Marhavásártér

Sertéseknel

Budapest - Ferenováros - Sertésvásártér

Közelítés
1944/13. március

FOLYAM.

ben nemcsak
is is tönkre-
író a veszélyt
fokon az „E”,
en esetben a
szinvonálára

mondottak in-
es ezeknek a
megjelent ki-
kül kétségbe
a fentieket
megjegyzése
hogy fenti ki-
letti adatok
kal sem dön-

rint — vitat-
nitát kell ha-
ületegységen
z fontos ma-
st a hazai és
adatok alap-
sorban bizto-
ány ezer va-
természetesen
n, hogy a cu-
az „E” répák
okrot tud ki-
ük fel, vagy
k nagy verse-
s premizálás-
k, hogy a ma-
járjon. De
szétszórás révén
„Z” répát
magyar földben
herol és a ma-
igen tekinté-
nem helyesel-
gítésem szer-
kezték nagy ve-
leket nézzük.
Hogyan tud-
nyarai mellett
rőpafajtát ter-
tud kat. hol-
n, míg ugyan-
rőpából 180-

rőpa! Tudjuk,
mó) szónak a
ívében termő,
ívvel, rendsz-
tartalmú. Nem
már nem ad-
gyobb cukor-

obb gyökérter-
legségényeb-
ületegységen a
zatosan a szá-
zódik a terület-
noha a gyökér-
elérünk a leg-
sőbb gyökérü
követlen az
elyen túl már
szarazanyag,
s fokozatosan
més. Ennek a
átlaga az „E”
güül ingadozik,
kon, amely a
zefetné. És ha
latt ne értsen
nitrogén-dús ta-

ukorrépa szín-
épa. A magyar
ortartalmú ré-
z nagy gyökér-
termést adná.
cukorszázalék.
tött a természet
hogy nem kell
égen a legna-

ESTEN
SZENDŐK:
és juboknál:
havasúrtér
havasúrtér

gyobb cukortermést adó fajtáknál ne lenne a cukorgyártás mindig is gazdaságos. De ezenkívül keresik nemesítőink azt a nagyon kevés viszonyosságot tűrő kombinációt is, amely többé-kevésbé „E” vagy legalább is „N” jellegű, tehát nagy gyökértermésű nagy cukorszázalékú is (Beta 242, Dannubia N). Nincs tehát ok az aggodalomra, sőt örüljünk, hogy 30 év mulasztását a magyar nemesítők alig egy évtized alatt pótolták.

Altalában az a szokás, hogy csapadékosabb, hűvösebb fekvésben és jobb kultúrában inkább „Z” répákat termesztünk, mert az ilyen fekvésben a cukor kialakulására kevésbé van meg a lehetőség, tehát itt a kisebb testű, de cukorban örökletesen is megalapozottan gazdagabb fajtákat kell termesztetni, annál is inkább, mert ilyen viszonyok között a kisebb gyökértest úgyis nagyobbra fejlődik. Szarazabb fekvésben ellenben inkább „E” répának kell az elsőbbséget adnunk, mert itt egyéb okokból is elegendő cukor fejlődik. Ezek ellenkezően azzal az elméleti megfontolással, hogy inkább szárazabb viszonyok között kellene a cukorban gazdag répákat termesztetni, mert hiszen ezek éppen cukorban gazdagabbak voltak miatt nagyobb sejnedvkoncentrációjuk, s így nagyobb szívóerejük, stb., tehát a szárazságot jobban bírják. Ez általánosságban a legtöbb növényfajnál így is van, csak éppen azoknál az idegen beporzóknál rendszerint nincs így, amelyek beltartalomra vannak kitenyészítve, s amelyek a beltenyésztés iránt kényesek. Általánosan ismeretes, hogy az egyoldalúan cukorra való kitenyésztés rendszerint csakis egy nagyobb mértékű beltenyésztés esetén lehetséges. A beltenyésztett idegen beporzók javarésze, többek között a cukorrépa is, amit a meglehetősen nagy heterozisizhatóság, vitalitásában erősen eszkövenik. Ha az ilyen vitalitásában csökkent répa a szélsőségesen magyar éghajlat alá kerül, természetes, hogy egyáltalán nem lesz ellenálló sem a szárazságnak, sem a cercosporának. Egészen biztos vagyok abban, hogy az igazán „Z” répáknak csaknem mindig kisebb fokú cercosporára ellenálló képessége jórészt ennek, de minden valószínűség szerint nagyobb cukortartalmuknak is folyomány. Eddig csaknem valamennyi kísérletünkben a „Z” répák mindig nagyon cercosporásak voltak. Ezt bizonyítja egyébként a Magyarországon termesztett és a cercosporának gyakorlatilag teljesen ellenálló Sedlmayr-féle Beta Y répa, amelyet a „Z” répák csoportjába, remélem, senki sem akar beosztani. Nagy örömmre szolgál, hogy ezzel a megállapítással a cikkíró is egyetért, amikor kifejti, hogy nem az „E”, „N” és „Z” répák termesztésének a kérdése a fontos, hanem a cercosporára kártétele, amely nálunk — úgy látszik — valóban annyira komoly károkat okoz, hogy talán lehetséges, hogy a „Z” répák nálunk talán ezért is teremnek olyan borzalmasan keveset, mivel ezek a cercosporának rendszerint olyan nagyon rosszul ellenállók.

Nem lehet vitás, hogy szárazságban és melegebb fekvésben cukorban mindig lényegesen gazdagabb répák teremnek. Ismeretes az is, hogy a csapadékosabb és hűvösebb Németországban az „E” répáktól nyerték a legnagyobb cukortermést. Nálunk ezek az „E” répák kétségtelenül cukorban gazdagabbak lesznek. Miért félünk tehát az „E” répák termesztésétől, ha ezektől egy olyan precíz és kalkuláló nép sem fél, mint a német, noha nála a százalékos cukortermés még kisebb lesz. De nálunk nitrogénben gazdagabb a talaj, nitrogénben gazdagabb talajon pedig a cukortartalom eszkövenik. Kétségtelen, hogy talajaink általánosságban nitrogénben gazdagabbak, bár talajkémikusaink legtöbbször ezzel a megállapítással nem ért egyet. Tehát nálunk a százalékos cukortermés esetleg kisebb lehetne, de csak akkor, ha a talaj nitrogén-gazdagodásával egy bőséges, jó eloszlású csapadék is együtt járna. Sajnos azonban, sokkal szárazabb a magyar éghajlat, semhogy a magyar talaj nitrogén-gazdagsága az „E” répáknak %-os cukortartalmát — egészen szélsőséges eseteket nem tekintve — számbavehetően veszélyeztethetné. De ha már olyan gazdag a magyar talaj nitrogénben, miért vetjük — szerintem igen helyesen — a cukorrépa még külön istállótrágyás földbe, miért adunk előtte külön nitrogéntrágyát, salétrom-trágyát, stb., amit a „Z” répák propagálói is oly sokszor ajánlanak.

De maradjunk a nitrogénkérdésnél. A talaj nitrogén-gazdagodásából eredő cukoreszkövenés senki sem vitatja, különösen akkor, ha ez csapadékos időjárással kapcsolatos. De ez lineárisan megy végbe, tehát nem úgy, hogy az „E” répáknál nagyobb mértékű lenne a eszkövenés. A káros nitrogén kérdése pedig fajtakérdés is, és érdekes, hogy éppen az első két magyar nemesítésű répa-fajta, amelyeknek egyike sem „Z” répa, bizonyult káros nitrogénben a legszegényebbeknek, míg ugyanakkor a „Z” répák nitrogénben gazdagabbak voltak. Sőt olyan adat is van (Spengler), hogy

cukorra átszámítva az „E” répák káros nitrogénje kisebb. De általában mégis a káros nitrogén mennyisége független a cukortartalomtól (Spengler, Roboz, Sedlmayr).

Végül szeretnék még arra rámutatni, hogy még ma is répatermesztésünknek legnagyobb százaléka „Z” vagy „ZZ” jellegű répákkal folyik. Eddig akárhány helyről kértünk be a gazdától magot, vagy küldött az magától be, mindig csak „Z” és „ZZ” jellegű magot tudtunk megállapítani. Cikkíró is, igen helyesen, azt mondja „minden szélsőséges túlzás” hátrányos. Hát nem túlzás az és nem hátrányos, hogy Magyarországon „Z” répák termesztésével ilyen mértékben találkozunk? Sőt túlzás, hogy egyáltalán találkozzunk.

Végeredményben teljesen közömbös, hogy a répa „E”, „N”, „Z” jellegű-e, annál is inkább, mert valóban van nemesítő, aki a jellegét fel sem tünteti. A fontos, hogy köztermesztésre csak olyan répák engedélyeztessenek, amelyek a területegységen a legnagyobb cukortermést adják. Az intézet állami minőségben a 2550/1941. M. E. számú rendeletben gyökerező jogánál fogva csakis ilyeneket részesített. Hogy ezek ellenére a gazdához mégis igen sokszor a rossz „Z” mag kerül, ennek oka az, hogy a gazda a magot fajtajelzés nélkül kapja, amely fajtajelzés nélküli forgalmazás ezidőszerint csak a takarmányrépánál tilos. Nem lenne tehát más teendő, mint kétsoros rendelettel intézkedni, hogy a cukorrépa forgalma is, hasonlóan a takarmányrépához, a jövőben csakis fajtajelzéssel történjék. Ilyet pedig a 2550/1941. M. E. rendelet alapján forgalmazni csakis állami minőségben esetén lehetséges. Államilag pedig csak olyan fajta minősíthető, amely a magyar viszonyok közé beillik, sokat, jó minőséget és biztosan terem. Ha pedig késik egy ilyen rendelet kiadása, nincs más teendője addig is a gazdának, minthogy kikösse cukorrépaszerződésénél, hogy magot csak fajtajelzéssel fogadjon. Ha pedig kétsége van, kérjen azonosossági vizsgálatot.

Tehát nem azon van a hangsúly, hogy „E”, „N” vagy „Z” répat termesztünk-e, hanem azon, hogy a magyar viszonyok közé beillő-e, vagy sem. Ezidőszerint a „Z” jelzéssel hozzuk kerülő répafajták mindegyike a magyar viszonyok közé nem beillő. Keveset és bizonytalanul terem és erősen cercosporás. Lehetséges, hogy géncsere vagy mutáció, stb. következtében a távolabbi jövőben lesznek „Z” típusú fajták, amelyek a magyar viszonyok közé beillenek, de ezidőszerint nálunk ilyenek nincsenek, tehát ezidőszerint ilyeneket termesztetni vétek, annál is inkább, mert ha mindjárt a csapadékosabb nyugati országokban a „Z” répák termesztése bizonyult volna a legjobbnak, száraz és sok, fölünk nem befolyásolható külterjes viszonyaink között akkor is megfontolandó lenne, hogy ne térjünk-e át a vitalitásos, ellenállóbb „E” és „N” répák termesztésére.

Befejezésül legyen szabad még azt is megemlítenem, hogy ezek a fenti megállapításaim nem újszerűek. Összeállítottam Gräbner Emil által 1927—29-ben végzett kísérletek végeredményét, amely kísérletek nagy parcellákon folytak, s ebből kitűnt, hogy kat. holdankint a magyar nitrogén-dús talajokon az „E” répa 31.05 g, s ugyanakkor a „Z” répa csak 28.45 g cukrot adott. Nincs tehát szükség újabb kísérletekre. A kísérletezés nem vége, csak eszköz. Talán Gräbner, Roemer, Manning, stb., de az intézet kísérletei is csak elősegítettek ahhoz, hogy a kérdést végleg lezárjuk, s a kísérlet eredményeinek hasznosítását megkezdjük.

Törvények és rendeletek.

Rovatvezető: Mutschenbacher Emil dr.

1. Adók és illetékek.

A motorhajásra szolgáló nehéz benzinnek szeszszel való keverése.

A pénzügyminiszter 390. számú rendeletével február 28-tól kezdve módosította az 1927. évi XXIII. a. szeszadóra és ásványolajadóra vonatkozó törvényeknek 1929-ben 60.200. P. M. sz. alatt kiadott végrehajtási utasítása III. fejezet 8. §-ának egyes rendelkezéseit. Az új előírás szerint a motorhajásra szánt feltétlenül teljesen vízmentes nehéz benzinnek vízmentesített szeszszel szándékos keverését az illetékos pénzügyi szakasznál a keverés megkezdése előtt legalább 24 órával írásban kell bejelenteni. E bejelentés alapján a pénzügyi szakasz vezetője köteles az ellenőrzésre vonatkozó intézkedéseket megtenni és a keverést hivatalos felügyelet mellett két pénzügyi közeg jelenlétében szabad csak megkezdeni és végezni, ugyanakkor azonban a keverést bejelentő vállalat műszaki tisztviselője is köteles figyelembe venni. A keverésre előzetes vizsgálatot szabott és nehéz benzinkből, valamint az elkészített keverékből a pénzügyi közeg és a vállalat megbízottjának együttes egyenként kb. 1 liternyi mintát kell venni. Ezt a mintát az ellenőrző pénzügyi közegnek postafiókba kell szelni és arra rá kell

vezetni a keverékekről vezetett feljegyzés megfelelő télszámát. A mintákat a keverés megtörténetétől számított egy évig a pénzügyi őri szakoson meg kell őrizni és azokat műszaki ellenőrzés alkalmával időnkint utólag meg kell vizsgálni a keverés ellenőrzése céljából.

A számlólapok illetékeiről szóló kormányrendelet végrehajtási utasítása.

Február 27-én adta ki a pénzügyminiszter 470. számú alatt a számlólapok illetékeiről szóló folyó évi 90. M. E. számú kormányrendelet végrehajtási utasítását. A rendelet elsősorban arra utasítja a pénzügyigazgató-ságokat és az illetékkiszabási hivatalt, hogy a rendelet hatálya alá eső üzemeket és üzleteket haladéktalanul értesítsék számlólap kiállítás és illetékterelési kötelezettségükről, minthogy a 90. M. E. számú kormányrendelet a lerovásra kötelezett üzemek és üzletek körét lényegesen kibővítette, továbbá az eddig csak 10 filléres számlólap kiállítására kötelezett üzleteket számlólap kiállítására kötelezte. Majd megállapítja a rendelet, hogy a számlólap kiállítására kötelezett üzemek fogalmának, ismérveinek elbírálása szempontjából általában az azok folytatásához szükséges iparjogosi iratokra (iparigazolványra, iparengedélyre, vagy más hatóságok engedélyre) vonatkozó jogszabályokat kell irányadónak tekinteni. Ugyanez áll a cukorka üzletekre is. Kozmetikai iparüzem alatt elsősorban ki-zárólag a kozmetikai ipar gyakorlására jogosító iparigazolvány alapján működő üzemet kell érteni. Ha borbély, vagy fodrász rendes iparának gyakorlásán kívül kozmetikai ipari tevékenységgel is foglalkozik és ezt elkülönített helyiségben folytatja, csak a kozmetikai üzem keretében tartozó tevékenységére fizetendő összegről kell számlólapot kiállítani, míg ha a két iparágat azonos helyiségben folytatja, minden munkatelteljesítésért, vagy áruladásáért számlólapot kell kiállítani. A rendelet azután megállapítja, hogy a számlólapot a fizetősorok kiállításánál és a fizetendő összeget és a fizetés napját tántalv vagy tintairóval kell feljegyezni, amennyiben a pénztárgépet nem póltja, vagy a fizetés napját nem tüntetik fel gumbélyezővel. A számlólapot pótló számla is számlólap-illeték alá esik. Ha a vendég vagy vásárló több napra előre, vagy több napra utólag fizet, az illeték alapja az egy-egy napra eső összeg, felteve, hogy a számló-lapon a naponkénti járandóságok külön fel vannak tüntetve. Kiemeli a végrehajtási utasítás, hogy az eredeti rendelettel szemben az illeték összege annyiban változott, hogy az 50 pengőnél több, de 100 pengőt meg nem haladó összeg után az illeték 10 pengőről 5 pengőre esik, csak az 100 pengő felül kell a fizetett összeg minden teljes vagy megkezdett 50 pengője után 5 pengő illetéket fizetni. Eszerint a 100—150 pengő közötti összeg után 15 pengő illeték jár. Az illeték lerovására szükséges bélyegeket mindig a vendégnek vagy vásárlónak átadandó számlólapra kell ragasztani. A többi szakaszok a büntető rendelkezéseket foglalják magukban.

II. Árszabályozás.

a) Mezőgazdasági árak.

A vagyonváltás búza márciusi ára.

A pénzügyminiszter 107.328. sz. rendeletével a földművelésügyi miniszterrel egyetértően a mezőgazdasági ingatlanok vagyonváltása fejében fizetendő búza árát folyó évi március hónapra szóló érvénnyel változtatlanul méterárszánkint 40.— pengőben szabta meg.

c) Egyéb árak.

Új cipőárak.

A közellátásügyi miniszter az újonnan gyártott és most forgalomba kerülő típusú cipők árát újonnan megállapította. Az új fogyasztói árak a következők: Fű munkásbakancs zstros tehénbőrű 36—38 számig 52,89 pengő, ugyanaz tehénbőr hasrészű 46,80 pengő, férfi fekete vagy barna félcipő box felsőrészű, szegzeve 63,20, ugyanaz rámanvarrott 68,90, férfi magasszárú fűzőcipő fekete vagy barna box felsőrészű, szegzeve 67,69, fűző magasszárú fűzőcipő sörtesbőr felsőrészű 31—34 számig, szegzeve 47 pengő, ugyanaz 35—38 számig 53,20, női fél fűzőcipő fekete vagy barna box felsőrészű, szegzeve 52,90, ugyanaz 58,70, női magasszárú fűzőcipő fekete vagy barna box felsőrészű, szegzeve 61 pengő, rámanvarrt 65,70, női félcipő fekete vagy barna lösevre felsőrészű ragasztott kivitelben 49 pengő, leány magasszárú fűzőcipő fekete vagy barna lösevre felsőrészű 31—34 számig, szegzeve 47 pengő, ugyanaz 35—38 számig 53,30, gyermek magasszárú fűzőcipő fekete vagy barna lösevre felsőrészű, szegzeve 23—26-ig 31,80, ugyanaz 27—30 számig 35,70 pengő. Ezek az árak a gyártó előállítású cipőkre vonatkoznak. A készleten előállított kézműves termékek által forgalomba hozott cipők ára páronként átlag 5—6 pengővel több. Hangsúlyozza a rendelet, hogy ezeket az árakat csak a most gyártott cipőkre szabad alkalmazni, míg a régebbi gyártmányú típusú cipők a korábban megállapított árakon árusítandók ezentúl is.

A gyümölcslevelek fűszerkiskereskedői eladási árának és a palaekbetét összegének megállapítása.

A közellátásügyi miniszter 68.118. számú rendeletével hatálytalanította a gyümölcslevelek fűszerkiskereskedői eladási árának kiszámítására és a palaekbetét összegének megállapítására az egyes fűszerek és gyümölcskonzervek legnagyobb eladási árát szabályozó márciusi augusztus 23. 47.000. számú közellátásügyi miniszteri rendelet rendelkezéseit irányadónak.

az ilyen takarmányszűk télen, mint az idej, tudjuk felmérni, milyen értéket képvisel állatállományunk áttelelése szempontjából az októberben, de legkésőbb novemberben levágott szar, ha gondosan felkötve, leveles állapotban, szárazon kerül tető alá, vagy nagyobb kupokba. Ez a tapasztalat a kukoricaszárral legyen figyelmeztetés a jövőre: fordítsunk levágására, behordására és megőrzésére sokkal, de sokkal nagyobb gondot, mint eddig — mert az minden fáradságot megérdemel!

Visszatérve a takarmányozás helyzetének jellemzésére, meg kell mondanunk, hogy az elmúlt négy téli hónap után szérűskertjeink siralmasan üresek. A kukoricaszárról kezdve az őszi, tehát takarmányozásra nem is nagyon alkalmas szalmáig, minden, de minden fogytán van, így a hátralévő két téli hónap állattartása elé legtöbb gazdaságban óriási kérdőjelek tornyosulnak. Lehet, hogy a helyzet talán országos viszonylatban nem ilyen sötét, hiszen a Dunántúl legnagyobb részén, de Erdélyben is aránylag elég jó takarmánytermés volt az elmúlt évben — itt a Duna-Tiszaközén azonban katasztrófa előtt áll az állattartó gazda és ezek között első helyen a tehenészettel rendelkező gazdaságok.

Kötelességemnek tartom, hogy nehéz helyzetünkre felhívjam a figyelmet, mert elvégre állattartókat két hónapig szép szóval nem tarthatjuk, azoknak minden körülmények között enni kell adni, mert tőlük csakis így várhatunk viszontszolgáltatást akár tej, akár borjú alakjában. Kétségtelenül közérdek, hogy az inséges Duna-Tiszaközi tehenészetek szalaktakarmányhoz jussanak, hogy az elkövetkező két hónapban valahogyan átvergeződjék a minden gazda ilyenkor vágyát — a zöldtakarmányt. Megfelelő intézkedés hiányában csak két eset lehetséges: vagy piacra kell dobunk állatállományunk nagy részét, amivel kétségtelen nemzetgazdasági károsodás éri a közt és az egyént, vagy pedig annyira leromlik az állatállomány kondíciója, különösen a tehenészetekben, amit helyre hozni talán már soha többé nem tudunk.

Hatvan nap van még hátra kedvező kítavasodás esetén is a zöldtakarmányozásig, amely a jelenleg tekintve ezidén a bíborherés és a borsós keverékekkel fog megindulni. Hatvan nap, aránylag rövid idő, ha van takarmány a szérűnkben, örökbevalóságunk tünik azonban, ha nincs takarmányunk. Mindent el kell követnünk tehát, hogy a mostani inséges időben, a takarmányozás szempontjából leggondteresebb jövő két hónapban átmenetünk elsősorban a tehenészeteket, mert csak állataink zavartalan takarmányozása mellett tudunk annak a közelítési kötelezettségünknek megfelelni, hogy tejet és borjút termeljünk. Ezek érdekében szükségesnek tartom többek között az egyik, ma is érvényben lévő régebbi kormányintézkedésnek legalább is részben megváltoztatását, hogy ezidén az állattartó gazdaságok az állatlétszám szerint jogosultak legyenek — ha másképpen a takarmányozás folyamatosága nem biztosítható — bizonyos területű rozset zöldtakarmányozásra felhasználni. Lényeges területet ez ügysem jelenthet, egyrészt azért, mert minden gazda azon van, hogy kenyérgabona termését a lehetőleg határon belül minél kevésbé csökkentse, másrészt, mert a zöld rozset etetésének ideje igen szűk határok közé van szabva, hiszen ebben az időben fejlődése rendkívül gyors, pár nap alatt megfásul, amikor az állat már egyáltalán nem eszi. A rövid pár napi zöld rozsetetés azonban éppen akkor időszerű, amikor legnagyobb az inség, ezért különösen fontos, hogy az illetékesek

tilalmat a folyó év tavaszán feloldják. A zöld rozset takarmányozási tilalmának feloldása azonban csak az előttünk álló gondterhes időszak végén jelenthet némi könnyebbséget. A Duna-Tiszaköze tehenészei nem nélkülözhetik a pillanatnyi, gyors segítséget sem, mert a meglévő kis takarmánykészletek nemcsak a tejelőállításhoz nem elegendők, de még arra sem, hogy letlenített takarmányt biztosíthassanak az állományuknak. Nemcsak a főváros tévégi tejellátása, hanem számos alföldi tehenészet jövője forog kockán.

Mondhatná valaki: van takarmány a Dunántúlon és Erdélyben, tessék azt ott beszerezni. Igen, az említett országrészekben tényleg van takarmány, de ott van a vagonhiány, ott a honvédség részére lefoglalt készletek eladhatatlansága, a feketeár réme — mind, mind olyan súlyos akadály, amelyekkel a gazdák nem tudnak megküzdeni.

Mivel takarmányra okvetlenül szükségünk van, kérnünk kell az illetékeseket, hogy bajaink orvoslására — a lehetőleg figyelembevételével — mindent kövessenek el.

Az egyes vidékeken nagy mennyiségben lefoglalt, illetve beszolgáltatásra felajánlott, átadásra és elszállításra váró szénamennyiségekből megfelelő intézkedéssel takarmányt lehetne az inséges tehenészetek részére juttatni. Ezzel egyesapásra

több érdek nyerne kielégítést. A szénatulajdonosok, akik panaszkodnak az átvétel elhúzódsáért, megkapnák szénájuk árát. A legtöbb helyen szabadban tárolt szén nem lenne egy esős télutón és tavaszon romlásnak kitéve és ami a földöz, az inséges tehenészetek törvényesen megállapított áron takarmányhoz jutva, biztosítanák további fennmaradásukat és a termelés fenntartását.

Gazdatársadalmi mozgalmak.

Rovatvezető: Fabriceus Endre.

A Pestvármegyei Gazdasági Egyesület igazgatóválasztmánya február 17-én Kégl János dr. alelnök elnöklésével gyűlést tartott. Az elnök megnyitójában vázolta a súlyos gazdasági helyzetet, a világháború szülte termelési nehézségeket. Elnök szerint a nemzet fennmaradása érdekében teljesíteni kell a kormányzatnak a gazdaságközösség jogos kéréseit. Az igazgatóválasztmány foglalkozott a termelés folytonosságát biztosító közelítési, adózási és jogi vonatkozású kérdésekkel, védelmet, orvoslást kérve a kormányzattól a gazdatársadalom és a zavartalan termelés érdekében. Az igazgatóválasztmány szót emelt a katasztrófa-mentesítésre alapuló gazdapontok egyes sérelmei ellen, a jelenleg is fennálló beszállítási rendszerrel kapcsolatban, és a ló, kocsis, szerszám, szalma, vágomarkarekvirálásokot és azok végrehajtását felülvizsgálandóknak tartja. Kérlelmezi a termeléshez szükséges vasanyagok, műtrágya, különböző gépek, gazdasági eszközök, ipari cikkek, gazdasági cselédség, mezőgazdasági munkásság részére a szükséges cipő, bakancs és ruhaanyagoknak nagyobb arányú, zavartalan juttatását. Foglalkozott az igazgatóválasztmány a mezőgazdasági napszám- és munkáskérdésekkel, amelyek ma már igen kérdésessé lesznek a termelés folytonosságát, annak biztosítását és így a gazdaság jövőbiztonságát. Az igazgatóválasztmány üdvözölte Somssich László gróf m. kir. titkos tanácsost, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület elnökét 25 éves OMGE elnöki jubileuma alkalmából. Jelentést tett igazgató az üllői vármegyei falkoláról, amely az 1943. évben nagy nehézségek ellenére is 15,000 drb egészséges, mindenki tetszését, elismerését megnyerő gyümölcsfát hozott nemcsak a vármegyében, de más vármegyékben is forgalomba. Jelentést tett igazgató az 1944. évi eselédjuttalmazásokról, amikor is az egyesület a vármegye főispánja útján 7 gazdasági eselédet, 12 mezőgazdasági munkást, 2 kubikus földmunkást hozott javaslatba a m. kir. földművelésügyi miniszter által történő kifizetés és oklevéllel való jutalmazás végett. A folyó és a belügyek letárgyalása után az igazgatóválasztmány elhatározta, hogy a gyűlésen elhangzottak értelmében feliratot intéz a kormányzathoz, hatóságokhoz, intézményekhez a gazdasárelmek mielőbbi orvoslása érdekében.

A III. Gazdatiszti Továbbképző Tanfolyam előadásai.

Előző számunkban már beszámoltunk a III. Gazdatiszti Továbbképző Tanfolyamon elhangzott néhány előadásról. A következőkben folytatjuk az előadások rövid ismertetését.

Reichenbach Béla dr. egyetemi ny. r. tanár az átmenetgazdálkodás mezőgazdasági vonatkozásairól szólva hangsúlyozta, hogy a katonaságtól felszabaduló mezőgazdasági munkásság foglalkoztatása érdekében meg kell valósítanunk a sokfelé emlegetett többtermelést, mivel gazdálkodásunk — országos átlagban — még nincs azon a fokon, amelyen lehetne. A többtermelést pedig a sokoldalú biztonságos gazdálkodás bevezetésével, valamint a növénytermelés átszervezésével érhetjük el. Nem helyes az egyoldalú gabona- (búza, kukorica) gazdálkodás, hanem ezt ipari és kereskedelmi növények termelésével kell változatosabbá tennünk. De ehhez az szükséges, hogy az ipar és mezőgazdaság összefogjon. Mindezek érdekében a gazdák tudásukat tartásuk állandóan a kor színvonalán és használják fel azokat az eredményeket, amelyeket a tudomány az utóbbi években a vetőmagtermelés, a trágyázás, de különösen a talajjavítás terén elért.

Kemencsy Ernő jászágfelügyelő korszerű üzemszervezési kérdésekről tartotta előadását. Rámutatott arra, hogy az üzemszervezésnek legalapvetőbb feladata a fontosság sorrendjének figyelembevételével azoknak az önszervező tényezőknek kifejlesztése, amelyek segítségével pénzáltozat nélkül lehet a termelést fokozni. Egyik fontos eszköz az üzemi belforgalom emelése, amely a piaci növényi volumenjét nem veszélyezteti. Ebben rejlik a tulajdonképpeni üzemszervezés művészete, melynek eszközei egyrészt szervezésiek, mint pl. holdankint minél több kalóriát termelni, másrészt

megőrzésiek, pl. ha okszerű biológiai folyamatok irányításával a belforgalmat minél kisebb veszteséggel törekszünk a termelésnek átmenteni.

Puskás Károly mezőgazdasági főiskolai tanár „Háborús munkacégek a mezőgazdaságban” címmel a csökkenő munkakedv és munkateljesítmény ellensúlyozására alkalmas díjazási módokról beszélt. Ezek sorában főleg a gazdasági cselédek és sommásmunkások munkacélményének növelésére — tapasztalatai szerint — legcélszerűbb teljesítmény-díjazásos eljárásokat emelte ki, amelyek a munkaadó és munkás, valamint a háborús mezőgazdálkodás és közelítés érdekeit egyaránt szolgálják.

Külber László dr. uradalmi főintéző „Munkatanulmányok és a mai munkaviszonyok” című előadásában rámutatott arra, hogy mivel kevés a mezőgazdasági munkaadó, a munkát egyszerűsíteni, a felesleges mozdulatokat kiküszöbölni és a végzettséget felfokozni nemzetgazdasági kötelességünk. Mindez a legmegfelelőbb munkaeszközök alkalmazása, a normál munkaidő kiszámítása és a munkások szakmánya-díjazása útján érhető el, nem szabad megelégedni azonban a munkások felruházásáról sem.

Bárdossy Antal dr. hercegi intéző „Munkatanulmányok keresztülvitele, kiértékelése és hatása az üzemre” címmel kifejtette, hogy a munkát elemeire osztva kell bírálást tárgyává tenni. A munka természetétől alakul a fogatos- és más-ként a kézi munkánál. A gépi erővel segített munka tanulmányai ma különösen óriási lehetőségeket nyújtanak a gazdáknak. Ismerte a munkamegfigyelések kiértékelésével járó előnyöket, amelyeket a gazda akkor használhat a maga számára, ha a munkaidőt egybeveti az elért eredménnyel és fáradsággal s a munkát azontúl ennek megfelelően végzi.

Sarkadi Kesztvölcs Lajos dr. mezőgazdasági főiskolai tanár „Üzemi tanácsadás és termelésirányítás a számtartás-statisztika alapján” című előadásában foglalta össze németországi tanulmányútja tapasztalatait. Ismerte az üzemi tanácsadásnak az országos mezőgazdasági termelés- és készletirányításnak a számtartás-statisztikán alapuló, magyar viszonyok között is megvalósítható módját, az összes birtokkategóriára, de főleg a közép- és nagyüzemre vonatkozóan. Felhívta a hallgatóság figyelmét a visszajelentés, elbírálási és üzemi előirányzat, nyersmérés készítésére, tárgyalta a számtartási és tanácsadói központok munkáját, amelyeket a mezőgazdaság mai belterjeségi fokán már nem nélkülözhet.

Ujhelyi László uradalmi főintéző egy oroszországi magyar birtokról tartott előadást, amelyet 1942 nyarán, Oroszország belsejében, a magyar hadsereg előnyomulási sávjában az egyik hadtest rendezett be. Itt feljavitották az összeszedett marhákat, hogy levágásra alkalmasabbak legyenek, a fejős tehének tejből vaját és túrót készítették, a gyapjút és bőrtiket pedig timár- és szűcsüzemekben, szűrszima-műhelyekben dolgozták fel a magyar honvédség részére téli övöccikkeknek.

Vitéz Szilágyi Imre jászágkormányzó Ukrajna gazdasági viszonyairól és a gumipitypang termeléséről tartott saját tapasztalatai alapján igen tanulságos előadást. Az orosz mezőgazdaság történeti fejlődését is ismerte.

Gaál László, az Esterházy hercegi hitbizomány tisztartója előadásában a növényi hormonokkal ismerte meg hallgatóit, rámutatva azok jelentőségére gyakorlati szempontból is. Különösen az istállótrágya növekedési hormontartalmára hívta fel a figyelmet és ebből a szempontból egészen új megvilágításba helyezte a trágyázás kérdéseit. Az elméletet igazolására, a megváltoztatott hormonhatások gyakorlati eredményeképpen ismerte a burgonya virágtalanítását mint termésközzé eljárást, amellyel számba nem vehető költséggel, 10%-os termésközzéért el kísérleteiben.

Groffits Gábor, a magyaróvári mezőgazdasági főiskola dékánja „Istállók hőszabályozásának és szellőztetésének módjai és jelentősége” című előadásában rámutatott azokra a tekintélyes, évente többszáz milliót kitevő veszteségekre, amelyek a hideg, vízgőzzel, szénásvával és más ártalmas gázokkal telített levegőjű istállókban előállnak. Pedig különösen háborús viszonyok között időszerű és megokolt istállóüzemeink korszerűsítésével foglalkozni, mert a termelést fokozó olyan technikai vívmányok értékesítéséről van szó, amelyek kevés anyagot igényelnek és ezért a háborús anyagbeszerzési nehézségek között is megvalósíthatók. Részletesen ismerte az istálló hőegyensúlyának és szellőztetésének különböző lehetőségeit, valamint az ezirányban végzett külföldi kísérleteket és azok eredményeit.

Vitéz Nádudfalvy József dr. miniszteri titkár „Időszerű mezőgazdasági szociálpolitikai kérdések” című előadásában főleg a munkabérekérdések

Közhely
1944/13. szám

ai folyamatok kisebb vesztesémeneteni. fősikolai tanár mezőgazdasági és munkateljes díjazási móga gazdasági munkaeredményérint — legcélszerűségeket emellett a ellátás érdekeit

vezető „Munkaterv” című előzáróval kevés a tervet egyszerűsíteni és a gazdasági kötelességek megvalósítására és a munkások felra-

vezető „Munkaterv” című előzáróval kevés a tervet egyszerűsíteni és a gazdasági kötelességek megvalósítására és a munkások felra-

vezető „Munkaterv” című előzáróval kevés a tervet egyszerűsíteni és a gazdasági kötelességek megvalósítására és a munkások felra-

vezető „Munkaterv” című előzáróval kevés a tervet egyszerűsíteni és a gazdasági kötelességek megvalósítására és a munkások felra-

vezető „Munkaterv” című előzáróval kevés a tervet egyszerűsíteni és a gazdasági kötelességek megvalósítására és a munkások felra-

vezető „Munkaterv” című előzáróval kevés a tervet egyszerűsíteni és a gazdasági kötelességek megvalósítására és a munkások felra-

vezető „Munkaterv” című előzáróval kevés a tervet egyszerűsíteni és a gazdasági kötelességek megvalósítására és a munkások felra-

kel foglalkozott, részletes számításokat ismertetve az előző és a jelenlegi munkabérekről.

Báthya Pál miniszteri tanácsos állattenyésztésünk megszervezéséről tartott gyakorlati alapon mozgó kitűnő előadást, ismertetve a földművelésügyi minisztérium célkitűzéseit.

Vitéz Baskay Gyula dr. felsőházi tag, ny. jászágfelügyelő a magyarországi vetőmagtermelés helyzetét ismertetve. Bőségesen kitért nagyértékű előadásában a külföldi értékesítési lehetősége, felsorolta azokat a növényeket, amelyeknek vetőmagtermelésével érdemes foglalkozni és megrajzolta a jövő kilátásait is.

Legény Ödön m. kir. növénynevelő igazgató „Növénynevelési szakellátás gyakorlati kiképzése” című színes képekkel díszített előadásában végigvonalalta hallgatóságát a gyakorlati képzés egyes fázisaiban. Ezt az újszerű növénytermesztési iskolát az előadó honosította meg hazánkban.

Weiser István dr. ny. kísérletügyi főigazgató, egyetemi ny. r. tanár „A takarmánygyártás elmélete” című előadásában megismertette hallgatóságával mindazokat a tudnivalókat, amelyeket a legújabb tudományos buvárások feltártak. Az „elmélet” mellett a „gyakorlat”-ot is kimerítően ismertetette.

Zajlay Arthur dr. ny. mezőgazdasági kísérletügyi főigazgató a takarmányok erjesztésénél elkövetett hibákra utalt, majd a kukoricaszár, a sűrű esalamádé, a esőves esalamádé, a somkó, a leveles répafej, a pillangósvirágúak, a szudáni fű, a savanyúfüvek, a takarmányalyva, a répafelek és a kilyegőzt répaszelet besavanyításával foglalkozott. Végül a különböző korú és fajú gazdasági haszonállatokkal etethető erjesztett takarmány mennyiségeket ismertetve.

Tangl Harald dr. kísérletügyi igazgató, egyetemi m. tanár a háborús póttakarmányokat sorolta fel, elmondva mindégik értékét és gyakorlati felhasználási lehetőségét. Táblázatos kimutatásokban tüntette fel az egyes póttakarmányok fehérje- és keményítő-értékét.

Szűcs János dr. egyetemi ny. r. tanár, a mezőgazdasági és állatorvosi kar dékánja ismertetve a cukorcikrok jelentőségét az egyes kontinenseken, a legújabbban hoztak beszámolatot barna (Sumae) cukorcikrok tulajdonságait, természetét, értékét, valamint természetének és felhasználásának különböző vonatkozásait.

Legény Ödön m. kir. növénynevelő igazgató „Összehasonlító természetismereti kísérletek az édes-cikrokról” című színes vetített képekkel kísért előadásában megemlékezett azokról az értékes kísérletekről, amelyeket a hatvani növénynevelő telepen a esalamádával való összehasonlítással végeztet. A kísérletekből kiderült, hogy az édes-cikrok kitűnően bírja a szárazságot.

Ráczonyi Papp Gédon szőlőbirtokos, mint az édes-cikrok legjobb termelője, széleskörű gyakorlati tapasztalatairól számolt be, felsorolva amak sokrétű felhasználhatóságát az édes-cikrokból készült korpa, kávé, takarmány, stb. készítményeket. Előadása végén megvédte a hallgatóságot az édes-cikrokból készített kitűnő barnaszínű szörpöl és kétfajta igen izletes pálinkával.

Bárdossy Antal dr. heregi intéző „Takarmányozás édes-cikrokkal” című előadásában kifejtette, hogy az édes-cikrok ma konjunktúrális előnyöket élvez, de igazi jelentősége az állati takarmányozásban fog kialakulni, mivel egyesíti magában a jó takarmányonóvénny minden kellékét: bőven terem, tápláló, izletes, aránylag olcsó és jól bírja a szárazságot. Nagyszerűen bevállik zöldesalamádé-ételre, másodterményként is érdemes vetni. Szilósásra és vermesítésre is kitűnő. Táplálóértéke nagy, holdankint egyik legtöbb keményítőértékű termelő növényünk. Mint erjesztett takarmány minden állattal etethető, különösen a tehenészetben a sok kézimunkaerőt kívánó, drága takarmányrépát igen jól helyettesítheti. Termelési költsége lényegesen kisebb, mint a takarmányrépáé, tápanyagokban azonban kétszeresen gazdagabb. Tehenészeti kísérleti takarmányozásnál a legjobb eredményeket érték el vele. Feldarálás után nyert édes-cikrok takarmányliszt-ábrakot is helyettesíthet, sarjülegeltetése és a zsenge édes-cikrok etetése azonban kéksav-mérgezést okozhat.

Kardos Jenő dr. m. kir. fővegévsz az édes-cikrok ipari felhasználhatóságával foglalkozott, ismertetve a különböző préseket és az olaszországi módszereket. Rámutatott a technikai eljárások keresztülvitelének nehézségeire is.

Faber György, a Magyar Gazdatisztek Országos Egyesületének ügyvezető igazgatója a német nagyüzem és a magyar nagyüzem viszonyairól tartott összehasonlító előadást, majd a legfontosabb gazdatiszti testületi kérdéseket ismertetve. Végül vetített képekben mutatta be a csopaki Gazdatiszti Üdülőházat.

Nyiri Lajos gazdaságvezető bemutatta az általa készített olcsó épülettartozási anyagot, amelynek szilárdságáról a hallgatóság meggyőződést szerezhetett.

Tomasovszky Imre dr. ny. miniszteri tanácsos, műegyetemi szakelőadó „Az erdőgazdaság és a gazdatisztek” című előadásában tájékoztatta a résztvevőket azokról a munkálatokról, amelyeket a gazdatisztek elvégezhetnek a földbirtokokhoz tartozó erdőben. Megemlékezett az erdőesítési munkák vezetéséről, a kopárok és vízmosások felületek fásításáról, a esemete-nevelésről, a vágások kezeléséről, a szerfa, a mezőgazdasági haszonfa és tűzifa termeléséről, a sorfák kezeléséről, a faanyagok szállításáról, stb.

A tanfolyam ünnepélyes bezárásán Fabinyi Tibor dr. miniszteri osztályfőnök jelent meg a földművelésügyi miniszter képviseletében. Vay Miklós bárónak, a Magyar Gazdatisztek Országos Egyesülete elnökének üdvözlő szavai után a tanfolyam-hallgatók nevében Etter Ödön kaposztásmegyeri főintéző köszöntö meg a magas színvonalú előadássorozatot és ígéretet tett arra, hogy az itt hallottakat a gyakorlatban is megfogják valósítani a jövőben ezek szerint fognak dolgozni. Tolmácsolta a hallgatóság együtettü kérését, hogy a tanfolyam vezetősége kiadványban is jelentesse meg az elhangzott előadásokat. Ennek nemcsak a hallgatók veszik nagy hasznát, hanem azok is, akik a tanfolyamon nem tudtak résztvenni. Legény Ödön tanfolyami elnök felkérte Fabinyi Tibor dr. miniszteri osztályfőnököt, hogy tolmácsolja Konkoly Thege Sándor dr. földművelésügyi államtitkárnak, aki betegsége miatt nem jelenhetett meg, a vezetőség és a hallgatóság köszönetét azért a meleg érdeklődésért és támogatásért, amellyel a tanfolyammal szemben viselkedett. Rámutatott arra, hogy az államtitkár a tanfolyamnak nemcsak előadója, hanem sok előadásnak hallgatója is volt. Az államtitkár, aki a múltban gazdatisztekkel működött együtt, tudja, hogy a Magyar Gazdatisztek Országos Egyesülete nemcsak a gazdatisztek érdekeit védi, hanem legdrágább kincsünket, a magyar földet is, azért, hogy nem enged kontárkezeket hozzányúlai. Fabinyi Tibor dr. miniszteri osztályfőnök a miniszter hálás köszönetét tolmácsolta, elsősorban az egyesületnek, azért, hogy ezt a minden tekintetben magas színvonalú tanfolyamot megrendezte, majd pedig a kiváló előadóknak. Hálás köszönettel fogadta az államtitkárról való kedves megemlékezést és megígérte, hogy azt tolmácsolni fogja. Majd kiemelte, hogy soha egy pillanatra sem szabad megállni a továbbtanulásban, mert különben elmaradunk. A minisztérium nevében megígérte, hogy elő fogják segíteni az előadások nyomtatásában való megjelenését. Annak a reményének adott kifejezést, hogy az egyesület a következő tanfolyamot éppen ilyen zavartalanul megtarthatja, majd Isten áldását kérve a résztvevők munkájára, a tanfolyamot beárta.

A Gazdatisztek Egyesülete a III. Gazdatiszti Továbbképző Tanfolyam hallgatói számára három tanulmányi szemlét is rendezett. Elsőként Károlyi István gróf dr. kaposztásmegyeri majorját látogatták meg, ahol a tulajdonos nevében Oncay László m. kir. gazdasági főtanácsos, központi igazgató és Nagy Lóránt dr. jászágfelügyelő vezetésével az egész tisztikar fogadta a résztvevőket. Nagy Lóránt dr. jászágfelügyelő és Lelkes Béla tisztartó tájékoztató előadást tartottak az uradalom viszonyairól. A Budapest közvetlen közelében fekvő uradalom területe 347 kat. hold, ebből szántóföld 1800 kat. hold, rét 350 kat. hold. Az uradalom tisztikara és személyzete a következő: 5 okleveles gazda, 3 érettségizett gazda, 6 gazdasági tisztviselő, 2 képesített kertész, 2 üzemvezető, 11 iparos, 7 gazda és vincellér, 148 szegődményes eselő, 184 hőszámos, 65 pár arató. Az uradalom belterjességére jellemző, hogy 162 kat. holdra jut egy gazdasági tisztviselő. A bevezető előadások után a tanfolyam hallgatói a gazdatisztek kalauzálása mellett megtekintették az 500 tehénből álló tehenészetet, a tejüzemet, a több, mint 300,000 üveg szikvizet forgalmazó szikvizüzemet és borpinceszetet.

A második tanulmányi szemle a Futura R.-T. Shuttleworth gépgyár kispesti gyártelepét tekintette meg. Itt Pellegrini Félix igazgató és Kozelka Artúr cégvezető tartott előadást a lucerna és lóhere arankamentéséről, a búkköny- és borsótisztításról, bemutatva az összes magtisztítógépeket.

Harmadszor a Hofherr-Schranz-Clayton-tették meg a hallgatók. Kétórás séta keretében, több csoportban nézték végig a hatalmas gyárüzemet, tanulmányozva a mezőgazdasági gépek gyártását. A szemle vezetőivel Erdős Jenő vezérigazgató és Billege János igazgató a gyár fejlődését ismertették.

A kerten kívüli Gazdák Biztosító Szövetkezete mezőgazdasági érdekeket szolgál. (Táza, jég-, állat-, élet-, stb. biztosítás.)

AZ OMGE KÖZLEMÉNYEI.

Az Országos Törzskönyvelő Bizottságnak, úgyszint az Állattenyésztő Szervezetek Országos Szövetségének gyűlése.

(1944 február 22.)

Jelen vannak Kövy József szövetségi alelnök elnöklete mellett Konkoly Thege Sándor dr. földművelésügyi államtitkár, Bakonyi Emil, Baintner Károly dr., Baltha Pál, Benoze Zoltán, Bezuk István, Biró Sándor, Bocz Elek dr., Bolla Pál, Csukás Zoltán dr., Dresdner Iván, Elek Gyula, v. Endre László, Ebner Jenő dr., ináresi Farkas Ferenc, ináresi Farkas László, Pdy Andor, Fodor Jenő, Geist Gyula, Geist Gáspár dr., Gerényi Jakab, Halász Miklós dr., Halpert Lajos, Irinyi Kálmán, Kaposy Ödön, Kádár Zoltán, Kelemen Ernő, Kövy József, h. Kiss Hubert, Konkoly Thege György, Krammer János, Lenek Jenő dr., Maurer Géza, Mátyás Lajos, Mentler László, Mesterházy Ernő dr., Mészáros József dr., Mondóczy Sándor, Molnár József, Nagy Vencel, v. Ottó Ernő, Petraesch Béla, Páasek András, Pokornád Imre, v. Poroschegyi Károly, Rulf Géza, Rupprecht Antal, Sall János, v. Sáfány Géza, Selevér György, Szalay György dr., Szeder Pál dr., Szendrői Jenő, Thomka Miklós, Thüringer Vilmos, Udvarnok Lehel, Vancsay Sándor, Vaszary László dr., Vajdovich György, Várhidy Viktor, Wampetich Károly, Walton Róbert, Wigh István bizottsági tagok és vendégek, valamint az OMGE tisztikar részéről Mutschenbacher Emil dr. ügyvezető-igazgató, Fabricius Endre h. igazgató, Herodek Sándor dr. főtitkár, Horn Artúr dr. és Szent-György Paur Géza dr. titkárok.

Távolmaradásukat kimentették: Baranyócs Rezső, Geréby György, vitéz Horváth László, Jániga Antal, Jozsenszky Pál, Kálmár Tibamér, Kerék József dr., Kriston Miklós, Meztelny Ernő, Mesterházy Ödön dr., Nagy Miklós, vitéz Pettko-Szandner Tibor, Pinter Béla, Puskás Károly, Rágha Károly, Szalay Albert dr., vitéz Teleki Béla gróf, ifj. Teleki Mihály gróf, Tóth László, Weiser István dr. és Zsivanovits Béla.

Kövy József szövetségi alelnök melegen üdvözlö a gyűlésen szépszámban megjelent bizottsági tagokat és vendégeket és a sorakban jelenlevő Konkoly Thege Sándor dr. földművelésügyi államtitkárt. Ugy véli, hogy a nagyarányú érdeklődés elsősorban a bizottság elnökének személye iránti szeretet és ragaszkodás megnyilvánulása, ezen túlmenően azonban az előadás tárgyköre is kétségtelenül nagy vonzóróttá gyakorolt az ország színeit-javát képviselő állattenyésztő szakemberekre. Vannak talán, akiknek az a véleménye, hogy a mai rendkívüli viszonyok között nem időszerű meg az állattenyésztésben sem a jövő útjait kutatni, az élet azonban azt bizonyítja, hogy az okos gazda mindig előre, a jövőnek dolgozik. Fontosnak tartja, hogy az állattenyésztés fejlesztésének lehetőségét és a jövő célkitűzéseit mindig pontosan ismerjük, de különösen fontos ez most, amikor a hazai állattenyésztés hivatott irányítóinak személyében és a rendelkezésre álló intézményekben az állattenyésztés haladásának biztos támpontjával rendelkezünk.

Nemrégiben Farkas Ferenc egyik cikkében olvastuk azt a helyes megállapítást, hogy az állattenyésztés mesteresség, hivatás, művészet. Az illusztris előadó ebben a munkakörben mindig úgy tevékenykedett, hogy a tudományos elmélyültség mellett bizonyos művészetet is vitt munkájába. Ennek tulajdonítható, hogy ezen a téren mindig jó és még jobb munkát végzett. Félkéri ináresi Farkas Ferencet, az Országos Törzskönyvelő Bizottság elnökét előadásának megtartására.

Tarkamarha tenyésztésünk jövő útjai.*

ináresi Farkas Ferenc előadása bevezetésképpen vázolja azt a fontos szerepet, amelyet a hazai tarkamarha tenyésztés Európa háború utáni ellátásában betölteni hivatott, egyrészt annak a körülményről fogva, hogy a háború folyamán Európa szarvasmarhaállománya nagymértékben megfogyatkozott, másrészt mivel — egyelőre legalább is — törzsalományunk érintetlennek mondható. Kivánatosnak tartja, hogy a tarkamarha tenyésztésben azonos célkitűzések érvényesüljenek, hogy ezáltal is minél tervszerűbben dolgozhassunk állományunk minőségi színvonalának fejlesztésén. Történelmi visszapillantást nyújt ezután arról, miképpen alakult ki az a szépségideál különösen Svájcban, amely a tarkamarha tenyésztésben elsősorban érvényesült. Különösen eleinte nagymértékben álltak előtérben a formalisztikus szempontok, nemcsak külföldön, de hazánkban is és csak később érvényesültek a gazdasági haszonérték elmélyítésére irányuló célkitűzések. Véleménye szerint azonban már pusztán formalisztikus szempontok alapján is biztosítani lehet a jó húshasznosítást és bizonyos mértékben a kedvező tejelőképességet is. Így utal arra, hogy már 1912-ben is voltak svájci impert-tehenek, amelyek 5500 kg tejet adtak. Megállapítja ezután, hogy ennek a munkának is voltak hibái és tevédséi, amelyek nem szolgálták az állatok gazdasági értékének fokozását. Így különösen káros volt a túlzottan nagy marmagasságra és élőszúlyra való törekvés. Ennek a kedvéért sokszor elhanyagolták az arányosságot, a dongásságot, a mélyeségi méreket, stb. Vázolja ezután az úgynevezett „gazdasági típus” kialakulását, amelyet nézete szerint bizonyos mértékben a kedvezőtlenebb gazdasági lehetőségek és az a törekvés alakított ki, hogy minél több tejet lehessen minél kevesebb takarmánnyal termelni. Vázolja ezután a telivér fogalmát és a telivér szimentáli marha jelentőségét a hazai tarkamarha tenyésztésben. Rámutat a

* Az előadás teljes szövegét a „Magyar Állattenyésztés” egyik legközelebbi száma közli.

tarkamarhánál különösen a multban tapasztalt színformalizmus eggyoldalúságára és káros voltára. Ugyanakkor azonban óva int attól, hogy a színeződést figyelmen kívül hagyják.

Előadó ezután a testalkati jellegvonások jelentőségét vizsgálja és utal arra, hogy a túlzottan erős esontazati állatok tenyésztése nem kívánatos. Igen fontos a kifogástalan lábszerkezet, főként azért, mert a hazai tarkamarha végeredményben hármass hasznosítású marha, amelynek tehát az igazhatóság szempontjából is kedvező teljesítményt kell elérnie. Igen nagy fontosságot tulajdonít a nemes, arányos fejnek, a feszes, egyenes hátnak, a kedvező faralakulásnak, amely nemcsak a hústermelés szempontjából, hanem a szülőutak kedvező alakulása szempontjából is fontos. Attérve ezután a tejléképesség kérdésére, utal a fertőző elvetelés leközdesének nagy fontosságára. Igen nehéz ugyanis a tejléképesség tárgyilagosa megállapítása akkor, ha ez a betegség nagymértékben el van terjedve. Eppen ezért igen fontosnak tartja ennek a nagy károkat okozó betegségnek a leküzdését. Utal ezután a takarmányértékesítőképeség vizsgálatának és kiderítésének nagy fontosságára, ami nélkül igen nehéz azoknak az egyedeknek a kiválasztása, amelyek a legkevesebb takarmánnyal tudják a legtöbb tejet termelni. Várolja azokat az eredményeket, amelyeket 35 évi tenyésztői munkával a testsúly és a marmagasság kedvezőbbé tétel érdekében elért. Hangsúlyozza a kutatómunka fontosságát annak érdekében, hogy számos, biológiailag még egyelőre tisztázatlan kérdés a megoldás útjára jusson. Végül felvázolja, hogy nézete szerint milyen típusú tarkamarha kialakítására kell törekednünk. A kifogástalan testalkat, kedvező színeződés és színeloszlás mellett törekednünk kell olyan állatok tenyésztésére, amelyeknél a 4-5000 kg éves tejlés természetesen tartási viszonyok között fajtajelleg tulajdonsággá válik. Ezenkívül fontos, hogy a jó hústermelőképesség és kedvező igazhatóság is fennmaradjon. Nézete szerint a legnagyobb fontosságot a jó külső testalkatnak kell tulajdonítani, mert ez az alapja minden tenyésztőtevékenységnek.

Elnök a hallgatóság tetszésnyilvánításához csatlakozva magyaros köszönetet mond az illusztris előadónak nagyszerű előadásáért, amelyben olyan célokat állított fel, amelyekért érdemes küzdeni és dolgozni. A hivatalos irányzat is az, hogy a magyar tarkamarhának a fajtajellegbeli értékes tulajdonságait megőrizzük, a termelőképesség fejlesztése mellett. Javasolja, hogy az előadás szövegét a hivatalos közlönyben való megjelenése után, sokszorosítva küldjék meg az összes érdekelt állattenyésztő szervezeteknek. Majd más tárgy nem lévén, a gyűlést bezárja.

A Magyar Növénytermesztők Országos Szövetségének, mint az OMGE növénytermesztő bizottságának gyűlése.

(1944 február 23.)

Jelen voltak v. Roszner István báró elnök elnöklété alatt Legény Ödön és Villax Ödön dr. alelnökök, Szabó Jenő dr. miniszteri titkár és Babochay László m. kir. gazdasági felügyelő a m. kir. földművelésügyi minisztérium, Sulyok Tivadar dr. miniszteri o. tanácsos a m. kir. közellátásügyi minisztérium, Bagola István m. kir. gazdasági felügyelő, Szabó Miklós és Jánosy Andor dr. m. kir. gazdasági felügyelő a M. Kir. Növénytermelési Hivatal képviselőiben, továbbá Fabricius Endre OMGE h. igazgató, mint főelőadó, Dörschug Tibor OMGE főtitkár és Udvaros Károly hercegi tisztartó, növénytermesztő intézó mint előadók, Elekes Gyula, Fleischmann Rudolf dr., Frank Tivadar, Gálgóczy Miklós, Geist Gyula, Harmat Sándor, Hortyány Imre dr., Horn Miklós, Józsa László, Kornstein Béla, Mailáth László, Mesterházy Ernő dr., Metzger Ernő, Mihályffy Iván, v. Nagy Sándor, Sedlmayer Kurt dr., Tóth Lajos, Tóplér Károly, Veneny Lajos.

Távolmaradásuk kimentését kérték: Baranyovits Rezső, Eszenyi Jenő, v. Radnay Antal és Turóczi Herbert.

v. Roszner István báró elnök üdvözlé a megjelenteket és külön is köszönti a m. kir. földművelésügyi minisztérium, a m. kir. közellátásügyi minisztérium és a M. Kir. Növénytermelési Hivatal megjelent képviselőit. A gyűlést megnyitva, örömmel üdvözlé Villax Ödön dr.-t, a szövetség alelnökét abból az alkalomból, hogy kísérletügyi főigazgatóvá történt kinevezése óta első ízben vesz részt a szövetség gyűlésén. Méltatja a hazai növénytermesztés fejlesztése terén szerzett érdemeit és kéri őt, hogy továbbra is azzal az egyszerűséggel és buzgóssággal folytassa munkáját, ahogyan eddig is tette. Ezután üdvözlé Kristály Aladár dr.-t, a földművelésügyi minisztérium termelési igazgatójának vezetőjét miniszteri tanácsosként kinevezése alkalmából, aki a hivatali ügykörében különösen meleg érdeklődéssel kíséri a növénytermesztés ügyét, amelynek fejlesztése érdekében értékes munkát vért ki. Kéri őt, hogy a növénytermesztés iránti egyszerűségét továbbra is tartsa meg. Ugyancsak köszöntötte kinevezésük alkalmából a szövetség tagjai sorából Kausay Tibor dr. földművelésügyi miniszteri osztálytanácsost, Grucz Ferenc dr. kísérletügyi főigazgatót és Husz Béla dr.-t, a kertészeti főiskola ny. r. tanárát, akik hivatali és tudományos munkájuk során mindenkori a növénytermesztés lelkes pártfogóinak bizonyultak.

Az üdvözlések után bejelenté az elnök, hogy a szövetség november 26-i gyűlésén elhangzott felhívásra csak egy panasz, illetve javaslat érkezett be a szövetséghez a nemesített vetőmagok árának megállapítása tárgyában. Ezt és az elnöki gyűlés határozatainak végrehajtását hivatott a tárgyszorozat ismertetni. Ezután felkérte Fabricius Endre OMGE h. igazgatót, mint főelőadót előterjesztésének megtételére.

1. A cukorrépa magának a beszoigálatási köteleesség teljesítésébe való beszámítása.

Fabricius Endre h. igazgató, főelőadó bejelenté, hogy az 1943. évi termésmű cukorrépa magának a beszoigálatási köteleesség teljesítésébe való beszámítása tárgyában kiadott 114.550/1943. K. M. sz. rendelet, amely a Budapesti Közlöny 1943 július 22-i számában jelent meg, akként intézkedett, hogy csak az a répa mag számítható be a beszoigálatási kötelezettség teljesítésébe, amelyet 1943 december 31-ig a termelő vállalatnak leszállítanak. Ezért a szövetség, tekintettel arra, hogy a cukorrépa mag tisztítási és osztályozási munkálatai hosszabb időt igényelnek, arra kérte a kormányzatot, hogy az említett határidőt hosszabbítsa meg. E felterjesztés eredményeként jelent meg a 100.990/1944. K. M. sz. rendelet a hivatalos lap január 14-i számában, amely ezt a határidőt 1944 március 1. napjában állapította meg. Tudomásul szolgál.

2. Nemesített vetőmagoknak a beszoigálatási gázdapontokba való betudása.

Fabricius Endre h. igazgató, főelőadó ismerteti, hogy a m. kir. közellátásügyi miniszter 535.341/1943. K. M. sz. rendeletével lehetővé tette, hogy hazai növénytermesztők által egyenesen a gazdák részére eladott eredeti nemesített gabona (búza, rozs, árpa és zab), valamint kukoricavetőmag a nemesítő gazdaság beszoigálatási kötelezettségének teljesítésébe beszámíttassék a hivatkozott rendeletben megszabott módokat és a mosonmagyaróvári M. Kir. Növénytermelési és Növénytermesztő Kísérleti Intézet közbenjötté és ellenőrzése mellett. Ez az intézkedés lehetővé tette egyrészt azt, hogy a nemesített vetőmagot igénylő gazdaságok kellő időben és tényleg attól a nemesítő üzemtől, gazdaságtól kaphatják meg az általuk kívánt nemesített vetőmagot, amelytől azt beszerezni óhajtották, másrészt az amúgyis nehéz szállítási viszonyok mellett a vetőmagbeszerzésnek ez a közvetlen lehetősége leegyszerűsítette a vetőmagszállítás lebonyolítását, továbbá a növénytermesztő gazdaság megtarthatja a nemesített vetőmagot igénylő gazdaságokkal közvetlen kapcsolatban, amely körülmény a nagy befektetéssel dolgozó növénytermesztő üzemekre nagyjelentőségű. Ezekre való hivatkozással kérte a szövetség a m. kir. közellátásügyi minisztert, hogy az említett rendelet érvényét általában minden eredeti nemesített vetőmagfelé terjessze ki, ugyanolyan módokat mellett, amint azt a rendelet a nemesített gabonafélék és kukoricavetőmag forgalmára előírja, hogy ilyen módon a növénytermesztő üzemek által közvetlenül a gazdáknak eladott egyéb eredeti nemesített vetőmagok is tudassanak be a nemesítő üzem beszoigálatási kötelezettségének teljesítésébe. Tudomásul szolgál.

3. Területmentés a beszoigálatási kötelezettség alól.

Fabricius Endre h. igazgató utal arra, hogy a termésmű beszoigálatási rendelet kiinduló pontja az, hogy a gazdák szántóföldterületük után kat. tisztajövedelmük arányában bizonyos mennyiségű kenyérgabonát és más, búzaértékben számított terményt kötelesek beszoigálni. A szántóföldi területet a kat. tiszta jövedelemmel azért hozzák kapcsolatba, nehogy utak, árkok, stb. nem termő területek is beszoigálatási kötelezettség terheljen. Ez az elvi szempont, sajnos, figyelmen kívül hagyta a növénytermesztő gazdaságok különleges helyzetét és így ezeket ma a beszoigálatási kötelezettség olyan szántóföldi területek után is terheli, amelyek tényleges termelésük nem folyik. A növénytermesztés minden növényfajánál kis parcellákon veszi kezdetét, amelyeket az egyes törzsek megfigyelésének lehetővé tételére előjából és az idegen beporzás elkerülése végett utak választanak el egymástól. Egy-egy növénytermesztő üzem többszáz ilyen parcellán végzi a leendő anyatorzsek tenyésztését. Ezt követi a már kitenyészett anyatorzsek első évi szaporítása, amely munka már nagyobb, de ismét utakkal elválasztott parcellákon folyik. A szaporítások további megfigyelésére fajtaösszehasonlító kísérletek állítanak be ismét parcellákon, amikben a szántóföldi területen az utakra ismét területsávokat kell áldozni, ahol semmiféle szántóföldi termelés nem folyik. Nyilvánvaló tehát, hogy egy-egy növénytermesztő gazdaság szántóföldi területének jelentékeny részét utakra kénytelen használni, amelyek az okszerű és közérdekű növénytermesztő munka mellett semmiféle más szántóföldi növény nem termeszthető és ebből következik, hogy a beszoigálatási kötelezettség ezeket a növénytermesztő gazdaságokat és üzemeket ma más gazdaságokkal szemben aránytalanul nagyobb mértékben terheli, úgy, hogy beszoigálatási kötelezettségüknek aligha tudnak eleget tenni. Az előadottak alapján a szövetség arra kérte a m. kir. közellátásügyi minisztert, bocsátana ki olyan rendelkezést, hogy hazai növénytermesztő gazdaságainknak és üzemeknek azok a területei, amelyekben anyatorzsek, első évi szaporítások, összehasonlító kísérletek vannak elhelyezve és amelyekben az egyes parcellákat elválasztó utakra feltétlenül szükség van, mentesséssenek a beszoigálatási kötelezettség alól, illetve ezeket a területeket vonják le a beszoigálatási kötelezettséggel terhelhet területekből. Egy-egy növénytermesztő gazdaságban, vagy üzemben ez a terület a nemesítő üzem nagyságára szerint 5-60 kat. holdat tehet ki. Ez a területmentés némi mértékben azért is indokolt, mert a nemesített növényfajták anyatorzsei, első éves szaporulatai forgalomba nem kerülhetnek, annál kevésbbé, mert ezek a további szaporítás alapanyagát, hogy mely növénytermesztő gazdaság mekkora szántóföldi területtel lenne a beszoigálatási kötelezettség alól mentesítendő, erre nézve a mosonmagyaróvári M. Kir. Növénytermesztési és Növénytermesztő Kísérleti Intézet tehetne javaslatot, amely intézet ellenőrzése alá tartozik valamennyi hazai növénytermesztő üzem. Kéri bejelentésének tudomásul vételét.

Udvaros Károly örömmel veszi tudomásul a bejelentést és a közellátásügyi miniszter képviselőjének figyelmét külön is felhívja arra, hogy a növénytermesztő üzemek különleges értékű képviselő és közérdekű célt szolgáló kísérleti anyaga, a parcellák termése azért sem szolgáltatható be, mert a növénytermesztőnek az egyes magfélésekre megfelelő mennyiségűt rendszeresen tartálékolni kell a munkája érdekében. A szövetség a bejelentést tudomásul veszi.

4. A cukorrépa magának árának szabályozása.

Fabricius Endre h. igazgató utal arra, hogy cukorrépa és szeszgyári termésműsünk egyik alapja, hogy kellő mennyiségű cukorrépa mag álljon rendelkezésre. Különösen kidorodott ez az utóbbi években, amikor a rovarkár miatt a cukorrépa vetését kétszer, sőt háromszor is meg kellett ismételni. Kellő mennyiségű cukorrépa mag csak úgy biztosítható, ha a cukorrépa mag termésműsével foglalkozó gazdák, akik termelési szerződés alapján vállalkoznak az elitmagvak két esztendői igénybevétele elszaporítására, számításukat megtalálják. Miután utóljára az 1941. évi termésmű cukorrépa mag ára nyert szabályozást, azóta pedig köztudomás szerint a termésműségi költségek lényegesen és alapvetően megváltoztak, az OMGE még 1943 december 2-án kérte a földművelési minisztert, halna oda, hogy a cukorrépa mag ára a cukorrépa árával arányosíttassék. Miután a cukorrépa átvételi ára 1939-ben 2.20 P volt, 1943-ban pedig 9.60 P, viszont a cukorrépa ára 1939-ben métermázsánként 100 P volt, így az arányosítás eredményeként az OMGE az 1943. évi termésmű cukorrépa mag árát métermázsánként 444.- P-ben javasolta megállapítani. Megjegyzendő, hogy miután egyéb termények től eltérően, a cukorrépa mag csak nemesített fajták alakjában kerülhet forgalomba, a cukorrépa mag ára mindig úgy volt megállapítva, hogy abban a nemesítő felár is bent foglaltatott. Ertesítésre került az 1943. évi termésmű cukorrépa mag árát métermázsánként 300.- P-ben kívánják az illetékes tényleg megállapítani, vagyis annyiban, mint amennyiben a nem nemesített takarmányrépa mag ára már megállapítást nyert. Ha tényleg 300.- P-ben állapítanék meg a nemesített cukorrépa mag árát, úgy az a ferde helyzet állana elő, hogy az 1943. évi termésmű nemesített takarmányrépa mag ára a nemesítő felárral együtt 390.- P, míg a nemesített cukorrépa mag csak 300.- P lenne, holott a cukorrépa mag ára azelőtt is mintegy 20%-kal volt magasabb, mint a takarmányrépa mag ára. A cukorrépa magnak 300.- P-ben tervezett ár megállapítása feltételezhetően nyilván abból az elgondolásból indult ki, hogy ehhez a nemesítő felár is hozzászámítandó, miként a takarmányrépa magé is, amely utóbbinál az 1942 szeptember 22-én megjelent 91.500/1942. sz. rendelet értelmében a nemesítő felár az alapárhoz hozzászámítható. Javasolja, hogy a szövetség intézkedjen sürgős felterjesztést a kormányzatához, rámutatva a visszas helyzetre és kérve, hogy az 1943. évi termésmű cukorrépa mag métermázsánként 300.- P-ben megállapítandó tervzett alapárhoz az 50%-os nemesítő felár hozzászámítható legyen, miként az a takarmányrépa magé is a fennálló rendelkezés értelmében lehetséges.

Mesterházy Ernő dr. mint cukorrépa magtermesztő a maga részéről is sérelmesnek tartja a tervbe vitt ár megállapítást, amely nem ad lehetőséget a gazdának, hogy ezt a nagy körülményt és gondos munkát megkímélő, fontos munkaerőket és a kellő jövedelmezőség reményében folytathassa. Kéri a szövetséget, hogy a cukorrépa magtermesztők fenntartásához fűződő, a bejelentésben is felhívott fontos érdekeket a közellátási és pénzügyi kormányzatnak egyaránt hozza tudomására és a cukorrépa magtermesztők kívánásának támogatására a földművelésügyi kormányzatot is kéri fel.

Metzger Béla hozzászólása után a szövetség a főelőadó javaslatát helyesléssel elfogadja.

5. Egyes gazdasági magvak árának megállapítása.

Fabricius Endre h. igazgató, főelőadó ismerteti az egyes gazdasági magvak vetőmagkereskedői árának megállapítása tárgyában kibocsátott 700.700/1944. K. M. sz. rendeletet, amelynek 1. §-a az egyes magvaknak a vetőmagkereskedők által felszámítható árait közli, míg a 7. § a termelők által kifizérhető árakat, illetve a vetőmagkereskedők részére történő eladásnál felszámítható árakat állapítja meg. A 7. §-ban közzétett a termelők által felszámítható árak vetőmagmértékben 13-25%-kal alacsonyabbak, mint a vetőmagkereskedői árak. A szóban lévő rendelet 7. §-a továbbá úgy intézkedik, hogy a termelők a rendelkezésben megállapított vetőmagkereskedői árakat csak akkor számíthatják fel, ha vetőmagkereskedői, vagy magkereskedői iparigazolványuk van. A rendelkezés ez a rendelkezés sérelmes a növénytermesztő gazdaságokra és üzemekre, amikben csak akkor enged meg a vetőmagkereskedői vetőmagárak felszámítását, ha a nemesítő gazdaságunk, illetve üzemünk vetőmagkereskedői vagy magkereskedői iparigazolvány van. Kétségtelen, hogy a növénytermesztő üzem azért létesül, hogy az általa nagy költséggel és fáradsággal szakszertően kitenyészített növényfajták vetőmagvait forralmazhassa, vagyis vetőmagkereskedői tevékenységet is fejlessen ki. Nem méltányos tehát vetőmagkereskedői és növénytermesztő üzem között a felszámítható árak tekintetében különbséget tenni, annál kevésbbé, mert tudvalevően a növénytermesztő üzemek olyan kifogástalan tisztaságú és esiraképességű vetőmagvakat hoznak forgalomba, hogy azt még a vetőmagkereskedőknek sem kell tovább tisztítani vagy kezelni, hanem eredeti állapotban adhatják tovább. Méltányos tehát, hogy a nemesítő gazdaságok és üzemek iparigazolvány nélkül is jogosultak legyenek a vetőmagkereskedői árak felszámítására. Az iparigazolvány váltása azt a veszedelmet vonná maga után, hogy a nemesítő gazdaságok és üzemek kettős adóztatás alá kerülnének, egyszer mint mezőgazdasági üzemek és másodsor mint magkereskedő üzemek. Javasolja, hogy a szövetség felterjesztésében kérje a m. kir. közellátási mi-

díszére válik a testületnek. De megelégedés töltheti el ez a dísz a kitüntetettet is, mert csak kevesek, arra valóban érdemesek osztályrésze. Visszapillantást vetett az egyetem által eddig ilyen kitüntetésben részesítettek kicsiny, de kiváló gárdájára, akik sorában Somssich László gróf méltó társaságba került. Ezután méltatta Somssich László gróf érdemeit az agrártudományok csúcsszervezetének megteremtése és fejlesztése körül. Az ő negyedszázados vezetése alatt működő OMGE, az egyesület szakosztályai és hivatalos közlönye mindenkor a mezőgazdasági tudományok házaslóvivői voltak, s ebből a keretből nőtt ki az agrártudományok legfelsőbb szerve. Nagy érdemeket szerzett a kitüntetett az egyetem további fejlesztése során. Különös súllyal eseti latba állásfoglalása, amikor a Közgazdasági Egyetem megszűnésekor a mezőgazdasági kar további sorsáról kellett dönteni és jórészen neki köszönhető, hogy a Műegyetembe olvadván a fővárosban, az ország szívében a mezőgazdasági tudományok igazi központjává fejlődhetett. Nagy tetszéssel kísért beszéde végén Czettler Jenő dr. ismételten hangsúlyozta örömeit, hogy ezzel a nemzetközi tudományos életben is nagy dekórumot jelentő tisztséggel övezhették Somssich László gróf érdemes személyét. A nagy tetszéssel fogadott beszéd után Somssich László gróf közvetlen szavakkal köszönte meg az üdvözlést. Nagy megtiszteltetésnek tekintti, hogy mint egyszerű gazdember közigazdasági és közéleti működésével elnyerte a legelső agrártudományos fórum e magas kitüntetését. Visszapillantva pályájára, megemlíttette, hogy kötelességérzetből lett gazdává, mint a magyar föld egy részének várományosa. A földet egy darab országnak tekintti és a birtokos kötelessége, hogy ezzel jól gazdálkodjék. Azért végezte el a magyarországi gazdasági akadémiát, hogy ennek a ráváró kötelességnek megfelelően. A sors és a gazdák bizalma terelte pályáját közéleti vonalra. Ezen a téren folyó munkásságát és minden ténykedését is kötelességteljesítésnek tekintti és sohasem vezeti a hiúság vagy a népszerűsége való pályázat, ami közéletünk általános gyengéje. Ez a meggyőződés ad erőt a közéleti munkájához és amikor azt látja, hogy az elért eredményeket az ország első agrártudományos testülete is ilyen díszes címmel koronázza meg, ez lelkiismeretének megnyugvást ad, amiből erőt merít a további munkájához is. Beszéde további során utalt a tudomány és a gyakorlat együttműködésének a szükségességére, végül bizalmát, tiszteletét és ragaszkodását fejezte ki az egyetem iránt. Kérve az egyetem tanári testületét, hogy tartsák meg őt bizalmukban és haragságukban, poharát az egyetem professzori karára ürítette. Az ünnepi vacsora résztvevői hosszantartó, meleg ünnepségekben részesítették Somssich László grófot.

Az Országos Törzskönyvelő Bizottság szarvasmarhatenyésztési albizottsága február 23-án, inárcsi Farkas Ferenc szövetségi elnök elnöklésével gyűlést tartott. Az albizottság egy javaslattal kapcsolatban elhatározta, hogy a „B” törzskönyvi csoportot továbbra is fenntartja, ismételten leszögezve azt, hogy a „B” osztályzatba sorolt tehén után bikát nevelni nem szabad. Az új elit-törzskönyvi szabályzat keretében az albizottság a borzderes és pingvái jellegű besztecevidéki fajtájú tehén felvételi feltételeit a testsúlyjal kapcsolatos mérsékelttel abszolút tejelekedésre való tekintettel olyképpen módosította, hogy a tartós teljesítményű elit-törzskönyvbe vehető az említett fajtaéhoz tartozó olyan tehén, amelyek négy egymást követő ellenőrzési évben összesen legalább 14.000 kg tejet, 3-5% zsírtartalom mellett, 490 kg tejsírt termeltek és három borjút ellettek. Az albizottság úgy határozott, hogy az eddigi feltételek szerint fajta-elit tehéneknek minősülő tehéneket a jövőben is mint elit-tehének lehet szerepeltetni a származási lapokon. Az aranytörzskönyv feltételeit, tekintettel az elit-feltételek módosítására, felül fogja vizsgálni az albizottság. A tartóteljesítményű elit-tehének jöminőségű bikautódainak a szarvasmarhatenyésztésben való fokozott szerephez juttatása érdekében a bizottság olyan irányú felterjesztést fog intézni a földművelésügyi minisztériumhoz, hogy ezeknek elsősorban való megvásárlása és utánuk megfelelő jutalom folyósítása biztosítható. Ezenfelül az elit-tehének utódainak fokozott szerephez juttatása érdekében a bizottság megkeresi az országos mezőgazdasági kiállítás rendezőbizottságát, hogy a jövőben a katalógusban is feltüntessék az egyes bikáknál azt a körülményt, hogy anyjuk elit-tehén. Ezután tárgyalta az albizottság az egyszerűsített szarvasmarha törzskönyvi bírálati gyakorlati alkalmazásának néhány kérdéséről és elhatározta, hogy az egyszerűsített törzskönyvi bírálati rendszert már az idén kezdődő bírálatok során alkalmazni kell. A papírhányra való tekintettel, megfelelő kiegészítéssel használhatók azonban a régi bírálati lapok is oly módon, hogy a régi bírálati lapokat a szükséges néhány rovattal ki kell egészíteni és a rövidített eljárás során szükségtelenné váló rovatok pedig

üresen hagyandók. Kimondta továbbá az albizottság, hogy a bikák testméreteit legalább három éves korban célszerű felvenni. Elhatározta az albizottság ezután, hogy a törzskönyvi felvételhez szükséges legalacsonyabb tejelési határt változatlanul évi 2000 kg tejben tartja fenn. A tehének csak akkor bírálhatók el, ha ennek a legalacsonyabb tejelési követelménynek már megfeleltek. Engedményt ebben a vonatkozásban csak az importált tehéneknél lehet adni, amelyek gyakran aklimatizációs nehézségekkel küzdenek. Előhasi tehéneknél ebből a legalacsonyabb követelményből a jelenlegi háború tartamára 20%-os, másodborjas tehéneknél 10%-os engedmény adható. Ezek szerint tehát elsőborjas tehén akkor is bírálható, illetve törzskönyvbe vehető, ha csak 1600 kg tejet termelt, második borjas tehén pedig, ha legalább 1800 kg tejet adott. Az előírt tejelési követelményeknek meg nem felelő tehének bikaborjai után díszes származási lapot kiadni nem szabad. Ezek után csak egyszerű, kékvonással keresztülhúzott származási lapok szolgálhatnak ki.

Dohánytermesztői gyűlések. Az OMGE kebelében létesült **Dohánytermesztők Országos Szövetsége** abból a célból, hogy hazai dohánytermesztésünk mennyiségi és minőségi színvonala emelkedjen, úgy határozott, hogy az ország egyes nagyobb dohánytermesztői csoportjainak oktató jellegű dohánytermesztői gyűléseket tart. A cél érdekében sikerült Juhász Árpád m. kir. gazdasági főtanácsost, ny. gazdasági akadémiai tanárt, valamint Kisfaludy Mihályt, a debreceni M. Kir. Dohánytermesztői Kísérleti Állomás vezetőjét az előadások megtartására megnyerni. Az előadók „A dohánytermelés fontosabb munkálatai, különös tekintettel a kistermelőkre” címen tartják meg előadásukat. Az első dohánytermesztői gyűlés február 26-án Udvard községben volt, amelyet a DOSZ a Nyitra-Pozsonyvármegyei Gazdasági Egyesülettel karöltve rendezett a dohánytermelők és dohánykereszték pártjánul nagy érdeklődéssel. A második előadás február 29-én Nagydorogon a Tolnavármegyei Gazdasági Egyesülettel karöltve rendezte a DOSZ ugyancsak igen nagy érdeklődés mellett. Az előadásokon Bethlen Pál gróf dr. felsőházi tag, a DOSZ elnöke elnököl és azokon képviselő volt a m. kir. földművelésügyi minisztérium Kausay Tibor dr. miniszteri osztálytanácsosa, valamint a m. kir. pénzügyminisztérium és a Dohányjövődéki Központ Fluck Jenő dr. m. kir. pénzügyi főtanácsosa, illetve Fodor Gyula főfelügyelő. Mindkét előadás az előadói listát Juhász Árpád töltötte be, aki előadásában gyakorlati példákkal igazolva mutatott rá azokra a hibákra, amelyeket a termelők és kertészek különösen a melegágykészítés és palántanevelés körül kifejtenek és utalt ugyancsak gyakorlati példákkal azokra az eredményekre, amelyeket szakszerű munkálattal lehet elérni. A DOSZ hasonló dohánytermesztői gyűlést tart még Rimaszombaton, Ógyallán, Nyírbátonban és Debrecenben.

A vetések állása és a mezőgazdaság állapota. A m. kir. földművelésügyi minisztérium előző héten kiadott jelentése szerint a legutóbbi hivatalos vetésjelentés kiadása óta eltelt három hét időjárása mezőgazdaságunk helyzetére általában kedvező volt. A külső gazdasági munkálatakat az időszak elején a nagyobb hideg és havazások beállta előtt, különösen az ország sík vidékein még folytatták, szántottak, trágyát hordtak, boronáltak, sőt egyes helyeken a tavaszi vetést is megkezdték. A havazás és hideg beállta után a külső munkák közül csak a fahitermelés és szállítás maradt folyamatban, ezzel szemben a gazdák a szokásos belső majori munkákat, mint a vetőmag előkészítését, gép- és eszközkarbantartást, magtári munkát végezték. Az időszak vége felé csaknem az egész ország területén megindult a jégvágás és hordás. A kellő időben elvetett őszi vetések jól megerősödtek és megbokrosodtak, a kései vetések is javultak, azonban ennek ellenére sem tudtak még kellőképpen megbokrosodni. A vetéseket jelenleg a vetésterületnek mintegy 40%-án egyenlőtlenül vastag, de összefüggő hótakaró fedi, 60%-án pedig foltokban maradt a hó. Jelentős fagyokokról jelentés nem érkezett. Tekintettel azonban a hidegebbre fordult időre, igen kívánatos volna, ha a vetéseket megfelelő vastagságú hótakaró borítaná. A szórványosan megindult kerti vélemezés folytatását a hidegebbre forduló idő akadályozta. A melegágyak elkészítése folyamatban van. A legelők és rétek egyrészt hó fedi, a szabadon álló réteken és legelőkön pedig a vegetáció még nem indult meg. Helyenkint a tisztogatási munkákat megkezdték. A takarmánykészlet csak igen szűkös és nagy beosztással fedezi a szükségletet. A legközelebbi hivatalos vetésjelentés folyó évi március hó 24-én tétetik közzé.

Tavaszi minőségi vetőburgonya kiosztása. A burgonyatermesztés minőségi színvonalának emelése érdekében az elmúlt években lebonyolított vetőburgonyakiosztást a m. kir. földművelésügyi mi-

niszter a folyó évben is folytatni kívánja. Az akcióban eredeti nemesített és a m. kir. növénytermelési hivatal, valamint a m. kir. növényegészségügyi szolgálat által a tenyésztő alatt ellenőrzött, részben rákellenálló 100.000 q vetőburgonya kerül kiosztásra. A vetőburgonya az eddigi gyakorlathoz megfelelően kizárólag készpénzfizetés ellenében kerül kiosztásra, és pedig elsősorban továbbá szaporításra vállalkozó gazdaságok, másodsorban kistermelők részére. A gazdák az átvett vetőburgonyáért az illető fajta étkezési minőségére nézve Budapestre megállapított ár mértékánszintű 1:25 P-vel csökkentett összegét, mint alapárát és ezenkívül felár címén az eredeti nemesített fajtnál 70%-ot, az ellenőrzött vetőburgonyánál pedig az alapár 50%-át tartoznak felár címén megfizetni. A vetőburgonya szaporításra vállalkozó gazdaságok kivételével az igénylőket terheli a kiosztásra kerülő vetőburgonya vasúti szállítási költsége is. A szaporító gazdaságok a tőlük átvételre kerülő vetőburgonyáért az illető fajta étkezési minőségére nézve Budapestre megállapított árnak 1:25 pengővel csökkentett összegét, mint alapárát és ezenfelül felár címén 50%-ot kapnak. A nem nemesített, illetve a m. kir. növénytermelési hivatal által nem ellenőrzött vetőburgonyakiosztásán kívüli kiosztásra a Mezőgazdasági Termelők Egyesült Szövetkezetét (METESZ) bízza meg a földművelésügyi miniszter. Az akció lebonyolításában a m. kir. gazdasági felügyelőségek is részt vesznek.

Rövidesen megkezdik a részgálialványok kiosztását. A földművelésügyi miniszter a szőlősgazdák részére biztosított részgálial, feketegálial és rézmészpor beváltására jogosító utalványokat a hegyközségek és a hegyközségi tanácsok, illetve ahol ezek még nincsenek megalakítva, a főszozabírók és polgármesterek részére megküldötte. Az említett hatóságok és szervek a közeli napokban kezdik meg az utalványoknak az egyes szőlőbirtokok részére történő kiosztását.

A Magyar Statisztikai Társaság Budapest, március 7-én délután 5 órakor, a Magyar Tudományos Akadémia heti ülésében (V. Akadémia-utca 2.) előadást tart. Tárgy: **Márió Béla** dr. r. tag székfoglaló előadása: „A kereskedőhelyek elosztása ak. ábrázolása”. Ezt megelőzően **Szentkirályi Miklós** dr. bemutatja „Az arányosság szükségessége a mezőgazdaság fejlesztése terén” címen kutatásainak eredményeit. Vendégeket szívesen látnak.

Nemesített cirokvetőmag előjegyzése. A Tiszántúli Ciroktermelők Egyesülete (Mezőkovácshegy) felhívja a ciroktermelők figyelmét, hogy feltételeken államilag elismert eredeti nemesített magas és törpe cirokvetőmag előjegyezhető q-kint 70 pengős áron a Tiszántúli Ciroktermelők Egyesületénél.

Javaslat a 20 kat. holdnál kisebb üzemek beszozaltatásának módosítására. Ismeretes, hogy a 20 kat. holdnál kisebb területen gazdálkodók a esledejük részére kimért konvenció beszozaltatásáról esnek. Ez valójában saját munkaerőjük minél teljesebb kihasználására ösztönzi a kisebb gazdákat, de mellánytalan helyzetbe kerülnek a lelkeskedő tanítók és községek, akik egy személyben gazdák is, bár hivatásuknál fogva sajátkezőleg illetményföldjeiket meg nem művelhetik. Még az arató-és cseplőrészt nem számíthat be. Súlyos helyzetet teremt a rendelkezés azoknál a 20 kat. holdon aluli gazdálkodóknál, akik földjeik megmunkálását a maguk és családtagjaik tartós munkaképtelensége, vagy katonai szolgálata miatt, hadirokkantságuk, vagy hadifözvegységük folytán maguk nem végezhetik, tehát munkásaik részére terménybért adni kénytelenek, a pontrendszerbe beszámítás lehetősége nélkül. Mindezekre tekintettel a miskolci Mezőgazdasági Kamara most felterjesztésben kérte, hogy ilyen esetekben az alkalmazottak számára kiszolgáltolt és igazolt terménymennyiség a pontrendszerbe beszámítható legyen.

Tájékoztató az ipari növények kötelező termesztéséről. Iletékes helyről nyomtatékosan felhívják a gazdáközönség figyelmét arra, hogy az ipari növények termesztésére vonatkozó kötelezőségi változatlanul fennáll. Minden gazda tehát, aki 15 kat. holdnál nagyobb szántóföldi területű földbirtokon gazdálkodik, szántóterületének 7%-án köteles a vonatkozó rendeletben felsorolt olajos- és rostnövények valamelyikét termesztetni. Az a körülmény, hogy a gazdálkodó az ipari növényekre termelési szerződést nem kötött, nem mentesíti őt a kötelező termesztés alól. Az ipari növényekre egyébként még mindig lehet termelési szerződést kötni, a megkésve kötött termelési szerződés után járó kedvezmények még mindig jelentősek. Azok számára, akiknek földbirtokán a kijelölt ipari növény az eddigi termelési tapasztalatok szerint kielégítő eredményt nem hozott, a földművelésügyi miniszter lehetővé tette, hogy a vonatkozó kormányrendeletben felsorolt olajos- és rostnövények bármelyikét területtel nélkül nélkül termesszék. Azok a gazdálkodók, akik ezt a kedvezményt igénybe akarják venni, forduljanak az illetékes vármegyei gazdasági felügyelő-

székhely. Te
szócédésé
tox. ill. lát
tos, hogy
kódó, min
der- és r
mégneker
tásában
rendelet b
termelő ga
ségű ker
végül fell
figyelmét
mesztés ve
is gondos
gazdálkal
esetekben

Pisztráng
országos h
feltáni és
désével, a
gondozása
tenyésztés
26-ig tart
ingyenes é
kormányuk
szati felü
köz. 7.) ny
és elszállá
gondoskod
elszállásol
annak köll
kötelesek.
bemutatás
adásokat a
vizvizsgálat
0.10-11 1
adások és
pisztráng
26-ig tart
országos h
tásáról a r
folyam r
magánura
tanfolyam
nyitvány
gára jelen
tenyésztési
pisztráng
nyitvizek

Mezőgy
A Dana-T
13-161 apr
kezelői tar
ipariskolár
18. életév
kzni lehe
beiratási é
Tiszaközi
Rákóczi-ú
ipariskolár
szaját költ
és élelmez

A Kovászn
szel közlés
1944. márc
13-án 1 óra
17 órakor K
20-án 19 óra
péteren, 12 ó
Borsodnádas
Borsodnádas
Kálócán, 14
ban, 15-én 9
Tapolcán, 2
12 órakor Sz
14-én 9 óra
3 órakor Bal
Középhegyle
Móhácsán, 1
szőlőben, 3 ó
a 17. sz. 16
9 órakor Ba
10-én 9 óra
9 órakor Vá
Hajdúhadhá
március 10-én
szalontán, 12
14-én, 13-án
nemén, 14-én
18-án 9 órak
19-én
20-án 9 órak
21-én 9 órak
1 órakor Sz
1 órakor Er
helyen, 27-én
regében, 28
20-én 9 órak
használati m
továbbnevel
elbérzésre
Gazdasági
Gazdasági M
keresnek a k
Malom-út) 3
Csik om., Járk

Közhely
1944/13. márc

séghez. Természetesen a már megkötött termelési szerződések meg nem változtatottak. Tekintettel az állományok nehéz helyzetére, nagyon kívánatos, hogy kender és rostlent minél több gazdálkodó, minél nagyobb területen termesszen. A kender- és rostlentermelő gazdálkodók jelentős kedvezményekben, így textilanyag természetbeli visszajuttatásban is részesülnek. Egy rövidesen megjelenő rendelet biztosítani fogja ezt is, hogy a rostnövénytermelő gazdák háziipari célokra kielégítő mennyiségű kender- és rostlentermelőt tarthassanak vissza. Végül felhívjuk illetékes helyről a gazdaközönség figyelmét arra, hogy a kötelező ipari növénytermesztés végrehajtását a batósági tényezők az idén is gondosan ellenőriztetni fogják és a mulasztó gazdákkel szemben kifüggetési eljárást, sőt súlyosabb esetekben büntető eljárást is fognak indítani.

Pisztrángenyvesztési tanfolyamot rendeznek. Az országos halászati felügyelőség, az Országos Halászati és Szennyvízvizsgáló Intézet közösen közösen, az ország pisztrángos vízneke belterjes gondozása, a hezei pisztráng, a perhal és a gelóca tenyésztésének fokozása érdekében március 16-tól 26-ig tanfolyamot tart. A tanfolyam hallgatása ingyenes és arra várja jelentkezhet. A jelentkezők kérvényüket március 7-ig a m. kir. országos halászati felügyelőséghez (Budapest, V., Visegrádkőz 7.) nyújtják be. A résztvevők élelmészükről és elszállásolásukról Budapestben megkört tartoznak gondoskodni. A tanfolyam gyakorlati része alatt az elszállásolásról a tanfolyam vezetője gondoskodik, annak költségét azonban a résztvevők megférieni kötelesek. Az elméleti előadások és a laboratóriumi bemutatók március 16-tól 22-ig tartanak. Az előadásokat az Országos M. Kir. Halászati és Szennyvízvizsgáló Intézetben (Budapest, II., Herman Ottó-út 15.) tartják. A gyakorlati helyszíni előadások és bemutatók a Lillafüred melletti állami pisztrángenyvesztő tanyáiban március 24-től 26-ig tartanak. A tanfolyam befejezése után az országos halászati felügyelőség a tanfolyam látogatójáról a résztvevőknek igazolványt ad. Ha a tanfolyam résztvevői a m. kir. erdőgazdálkodásról vagy magántulajdonok erdészeti üzemeltetéséről a tanfolyam után teljesített két évi gyakorlatról bizonyítvánnyal rendelkeznek, a felügyelőségnek vizsgálóra jelentkezhetnek. Sikeres vizsga a „pisztrángenyvesztő halászmester”-i cím viselésére jogosít és pisztrángos tőgazdaságok, valamint pisztrángos állványok kezelésére képesít.

Mezőgazdasági gépkelző tanfolyam Szegezen. A Duna-Tiszai Mezőgazdasági Kamara március 13-tól április 5-ig Szegezen mezőgazdasági gépkelző tanfolyamot rendez a M. Kir. Állami Felsőiskolán. A tanfolyam hallgatója lehet minden 18. életévét betöltött egyén. A tanfolyamra jelentkezni lehet személyesen vagy írásban 30—40 pengő beíratási és tandíj egyidejű beklüdesével a Duna-Tiszai Mezőgazdasági Kamaránál (Kecskemét, Rákóczi-út 17/19.), vagy a M. Kir. Állami Felsőiskolán (Szege, Kálvária-tér 5.). A hallgatók saját költségükön történő közös elszállásolásáról és élelmészéről kívánságra gondoskodik történik.

A lóvásárló bizottságok útterve. A Lóértékesítő Szövetkezet közlése szerint az I. sz. honvéd lóvásárló bizottság március 13-án 10 órakor Jászladányban, 14-én 9 órakor Jásznapán 1 órakor Kőteleken, 15-én 9 órakor Tiszaföldváron, 1 órakor Kunszentmártonban, 16-án 9 órakor Monoron, 20-án 10 órakor Füzesabonyban, 21-én 9 órakor Sajószentpéteren, 22 órakor Edelényben, 22-én 9 órakor Órdon, 2 órakor Borsodnádasdon, 23-án 9 órakor Kápolrán; a II. sz. honvéd lóvásárló bizottság március 13-án 11 órakor Kiskőrösön, 2 órakor Kálcsán, 14-én 9 órakor Nagybaracsán, 2 órakor Zomborban, 15-én 9 órakor Ószivácon, 1 órakor Kulán, 16-án 9 órakor Topolyán, 2 órakor Szabadkán, 17-én 9 órakor Horgoson, 12 órakor Szegezen; a III. sz. honvéd lóvásárló bizottság március 14-én 9-30 órakor Baracsán, 12 órakor Lepsényben, 3 órakor Balatonszabadon, 15-én 10 órakor Tabon, 2 órakor Kesztölcsgúton, 16-án 10 órakor Dunaszekcsőn, 2 órakor Mhácsón, 17-én 9-30 órakor Izsépen, 12 órakor Hegyeshalomon, 3 órakor Nemetbolyban, 18-án 10 órakor Faddon; a IV. sz. ideiglenes honvéd lóvásárló bizottság március 9-én 9 órakor Baktalórántházán, 2 órakor Várasornamenyben, 10-én 9 órakor Tivadaron, 2 órakor Mátészalkán, 11-én 9 órakor Vállacon, 12 órakor Szakolyban, 12-én 9 órakor Hajdúhacházán; az V. sz. ideiglenes honvéd lóvásárló bizottság március 10-én 1 órakor Nagyváradon, 11-én 10 órakor Nagyszalántán, 12-én 9 órakor Székelyhídon, 2 órakor Erőmhályfalván, 13-án 10 órakor Nagykárolyban, 2 órakor Szatmárnémetin, 14-én 9 órakor Szamoskrassón, 17-én 1 órakor Ditrón, 18-án 9 órakor Gyergyószentmiklóson, 1 órakor Csikdánfalván, 19-én 9 órakor Csikszentadán, 1 órakor Nagytusón, 20-án 9 órakor Sepsiszentgyörgyön, 1 órakor Kovásznán, 21-én 9 órakor Kézdivásárhelyen, 22-én 9 órakor Baróton, 1 órakor Székelyudvarhelyen, 23-án 9 órakor Korondon, 1 órakor Erdőszentgyörgyön, 24-én 9 órakor Marosvásárhelyen, 27-én 9 órakor Nyárádszentmiklóson, 1 órakor Szászrégenben, 28-án 9 órakor Tekén, 1 órakor Szászlekenyén, 29-én 9 órakor Besztercén vásárol. A bizottságok minden használati minőségű lovat vásárolnak, beleértve a 3 és 4 éves, továbbérett alkalmas csikókat is, a csikótelepen való elhelyezésre.

Gazdasági állás- és munkaközvetítés. A M. Kir. Országos Gazdasági Munkaközvetítő Hivatal közlése szerint munkát keresnek a következők: Bthar nm.: Kiss József (Csökmő 343. Malom-út) 50—60 társával nyári sornás munkásnak. Csik nm.: Járka Gábor (Csikszentimón) mint konvenció éves

cseléd, nős, 7 gyermekes. Megkeresést a csikvármegyei gazdasági felügyelőségre kér. Kercsó Vince (Ditró), nős, 6 gyermekes, mint gazdasági cseléd. Komárom nm.: Jordán Antal (Környe), mint konvenció gazdasági cseléd (kőműves). Pisi Lajos (Csallóközarányos, Földaranyospuszta), nős, 3 gyermekes, erdőőrnek, vadőrnek, Négrád nm.: Ruga Ferenc (Néza) vizsgázott erdő- és vadőr (báró Schwaben Durneiss gazdaság), Varga György (Ászód, 209-es Vöröskeresztcs üdülő) gazdaságban felügyelő, vagy más könnyű munkát keres. Nyitra-Pozsony nm.: Mihálovics József (Vágsellye, Öregmosontré 343), nős, 2 gyermekes, szakképzett bogár. Pest nm.: Tóth Lajos (Örszentmiklós-Nyires VI/12), nőtlén, vizsgázott kertész, szőlő- és gyümölcskezelésre. Jozsefka Sándor (Újpest, Ankarutca 43), nős, gazdasági gépműhelybe szerszámkezelői vizsgával. Motorhoz, traktorhoz ért. Beke András (Tápiószecső, Kókai-út 241/a) sumnógazda 12—20 pár munkással részesezerást vagy hat hónapi munkát vállal. Verec György (Budapest, Drégely-ú. 5. fszt. 7), 30 éves, traktorkezelőnek. Somogy nm.: Király Antal (Szőlőgyörök) sz. v. erdőőr. Zala nm.: Szarvas Benedek (Alsóvár, Víz gyümölcsös), nős, kertész. Munkást keres: Bars-Hont nm.: Werthelmer és Nágel (Lontó) egy fejűgulyást és egy dohánykezelőt. Hercegszántói Uradalom (Garamköves) gazdasága 6t. éves bérst ékőrián mellé és két fejűt tehenest. Esztergom nm.: Ven Jánosné (Epöl, 52. sz.) és Vene Ferenc (Epöl, FE-u. 11. sz.) éves gazdasági cselédek. Esztergomi Szekerfőkötöl gazdasága 12 éves konvenció gazdasági cseléd. Cím: uradalmi intézőség, Kiscsepusztá, u. p. Dorog. Csanád nm.: Blaskovich-uradalom (Csanádpalota, Nagykirályhegyes-puszta) 16 éves konvenció gazdasági cseléd. Nógrád nm.: Peksy Péter (Szűgy-Paksypuszta gazdaságba egy fejűgulyást keres. Lehetőleg olyat, akinek 15—16 éves fia van, kit hónapokra fogadna meg mellé sejtésnek. Pest nm.: Kesztis Károly dr. (Buda pest, Vörösmarty-tér 6.) Kiskunlacháza határában fekvő 40 m. hold tanyája kezelésére felnőtt gyermekes mindenesbérst. Vízgy Elemér huszártnagy (Budapest, V., Alkotmány-u. 5.) 30 hold gazdaságba egy fejűhez és lóhoz értő nős cselédet. Soproni Elek dr. gazd. főfelügyelő (Budapest, V., Földművelésügyi minisztérium) tőrkbáthrti 24 holdes gazdasága részére egy kertmunkás családöt. Nógrád nm.: Schwaben Durneiss György báró (Néza) négy kocist és egy kőművet. Buttler Erviné báróné (Pátvaro) egy vinellert. Pekáry István (Hugyar) egy kamászt, lehetőleg két dolgozó fiával. Keglevich István gróf (Csece), Békéshalom gazdaságba négy kocist, három bérst, egy fejűgulyást és egy álljellőt. Báthory Hüttner János gazdasága (Szarvasgöde), Rózsásalmáspuszta) egy fejűgulyást.

NYILTÉR.

(E rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Biztos hatású Egér-patkányirtószerek

Standard Laboratórium, Budapest, IV., Királyi Pál-utca 13 B. Kérjen díjmentes árjegyzéket!

SZIVÓGÁZMOTOROK CSUTKA- és FA-TÜZELÉSRE

MOTOR- és GÉPGYÁR ZOLNAY, MARTOS és HERZ

Bpest. XIV., Erzsébet királyné-utja 87.

VAN WAVEREN & de BRES N. V.

magtermeltető cég (Budapest, 56.) 335

igen magas átvételi árak mellett helyes ki szerződéses alapon való termelésre rövid vegetációjú való- és kőfűfűszereket, bokrak és karósbokrak, továbbá salátát, uzorkát, retket és egyéb főzelésmagféléseket

Biztosítson a Gazdák Biztosító Szövetkezeténél.
Magyar agrárintézet. Kortelen kívül.
(Tűz, jég, állat-, élet stb. biztosítás.)

Amerikai sárga fűzdugvány 1000 drb 40— P. Előjegyezhető

Dr. LAMM ANTAL erdei magvak és csemte vállalata Budapest, IV., Váciutca 79. Telefon: 384—333

A Gazdák Biztosító Szövetkezete nem öncél, hanem eszköz a gazdatársadalom kezében, biztosítási érdekeinek védelmében. Kortelen kívül.
(Tűz, jég, állat-, élet stb. biztosítás.)

TŐZSDE és KERESKEDELEM.

A gabona- és terménypiac helyzete.

Az árutőzsde kenyérmagpiaca eseménytelen. A fő termények közül most már csak kukoricában van felajánlás, illetve beszolgáltatás. A múltévi termésértékesítési rendelet értelmében csöves állapotban a kukorica csak a hó végéig szolgáltatható be, április elsejétől kezdve a jogosított kereskedők már csak morzsolt kukoricát vehetnek át a gazdaságokban való bázapont jóváírás mellett. Az átadásra kerülő tételek vizuárlom szempontjából megfelelőek. Úgyhogy kifüggetésük seholsem kerül a sor.

A mag- és terménypiacon a forgalom aránylag csekély. A még értékesítésre váró magvak iránt a gazdaközönség részéről inkább véteii érdeklődés mutatkozik. mint eladási, hogy a tavaszi vetőmagszükségletet kielégítsék. A keresett cikke között elsősorban szerepel az olomzárólt lucerna- és löheremag, a takarmányrépamag és a tavaszi búkköny. A szükséges készletek a jogosított vetőmagkezelőknek a helyezésre állnak és az igénylő gazdák akadály nélkül beszerezhetik szükségleteiket. A heremagvak közül egyébként elkelő dunántúli állomásról egy nagyobb uradalmi tétel fehér heremag 450 pengős egységáron. Ballacimnagból főleg Kisalföldi állomásokról kötöttek kisebb mennyiségeket. Tavaszi búkköny Lepsényből is eladták, de szatmári állomásokról is kínáltak néhány kocisrakományt. Viktória-borsóból néhány 50 métermázsás tétel alkelt ugyanezen a Kisalföldi vidékéről.

A különféle termények piacán továbbra is elsősorban kukoricaszárban volt a legélénkebb forgalom. A folyamatos árkereslet következtében az irányzat szilárd és a dunántúli állomásokról felajánlott tételek 16,50 pengős egységáron eserlettek gazdák. A tiszavideki származású áruért 16,75 pengőt is fizettek. Szőlőmagot olajgarancia nélkül abauji állomásról 13 pengővel adtak el. Tartórépából egy kocisrakományt dunántúli állomásról 13,25 pengővel kötöttek. Savanyított kaposztát Kisalföldi állomásról 68 pengős egységáron vásároltak. Sárgarépaiban mérsékelt a termelői kínálat, minthogy a megievíó készletek legnagyobb része el van verelve és csak a következő hetekben, az időjárás enyhülésével kerülnek — minden bizonnyal — forgalomba. Kisebb tételeket eladtak 30—32 pengővel feladállomáson. Elkelt minta szerint 25 q sárgarépa 25 pengős egységáron. Héjas dióban tartott az irányzat. Dunántúlról 820—830, Erdélyből 840—850 pengővel kötöttek e héten néhány kisebb tételt.

Az európai gabonapiaci helyzet továbbra is kedvezően alakul. A békeévekben — mint ismeretes — a délkelet-európai országok termelésük feleslegét, különösen a kenyérmagvakat, a világpiacokon igyekeztek értékesíteni, ahol kemény küzdelmet kellett vívniok a tengerentúli gabonatermelő államok versenyével. Mint hogy most Európát a háború gazdasági egységbe tömörítette, elsősorban a délkelet-európai fölös kenyérmagkészleteknek megvan a maga természetes piaca, ahol versenytársa sincs. Az utóbbi évek kedvezőtlen időjárása folytán a kontinens délkeleti részében gyengén sikerültek a gabonahozamok, úgyhogy a saját szükségleten túl csak aránylag csekély mennyiséget tudtak Középeurópaának szállítani. A mostani termésévényben a helyzet lényegesen megváltozott. A délkeleti országok — kiváltképpen Románia — nagyszerű terméseredménye következtében jelentős gabonafölösleggel rendelkeznek meg a közep-európai piacokon, mint eladó. Németország máris megállapodást kötött Romániával a felesleg jórésének átvételére. A lebonnyítást mekönynyíti az onyhe től, a folyók ezideig akadálytalanul hajózhatók. Bulgária is eladóként szerepel az idén Középeurópaiban gabonaművekben. A szállítási nehézségek egyelőre csak aránylag kevés kenyérmagexportot tettek lehetségessé, de remélik, hogy a tavasszal a bolgár gabonafölösleg akadálytalanul megjelenjen a közep-európai piacokon.

A tengerentúli terménytőzsdék árfolyamai: Chicagóban a búza májusra 169, júliusra 165, a rozs májusra 125, júliusra 121, a zab májusra 78, júliusra 75 cent bushelenként. A winniepi gabonahatáridős piacon a rozsot májusra 125, júliusra 123, a zabot májusra 51, és az árpat májusra 64 centtel kötöttek.

Állatpiaci szemle.

A budapesti vágóállatpiacot a felhozatal irányításának következtében hetek óta változatlan képet mutatnak. Mint azt a polgármesteri jelentés időszakonként közli, a főváros húsellátása a háborús viszonyoknak megfelelően korlátozott, de kielégítő. A vágóállatigénybevétel kapcsolatban örömmel állapítható meg, hogy a MÁÉSZ által szigorúan ellenőrzött állattorzalomban a panaszok nagyon csökkentek.

A melegebb idők beálltával a vidéki vágóállatpiacokon nagyobb felhajtás jelentkezett. Sok helyről érkezett adatok szerint a vásárok forgalma a helyi viszonyok szerint különféleképpen alakult. Így a választott malacok kínálata az ország egyes részén erősebb volt, a kereslet viszont esökkent. Ugyanezen esökkent a tehének és a beállítani való szarvasmarhák iránti kereslet is, ami a takarmányozási nehézségeket magyarázható. Továbbra is nagy a kereslet jármosókrök iránt, azonban a kínálat nagyon csekély.

Több oldal érdeklődésre ismét közöljük a földművelésügyi miniszter 1941-ben megjelent 232.200. számú rendeletét, a négyévesnél fiatalabb anyajuhok és jerkebáránnyok levágásának tilalmazásáról. E rendelet elsősorban a négyévesnél fiatalabb anyajuh, továbbá jerkebárány közfogyasztásra való levágását tiltja meg. Közfogyasztás alatt a magánháztartás körén kívül fizes ellenében vagy járandóság fejében kiszolgáltatott hús fogyasztását érti. Közfogyasztásra ennek értelmében csak az a négyévesnél fiatalabb anyajuh és három

hetemnél idősebb jerkebárány vágható le, amelyről a m. kir. gazdasági felügyelőség megállapítja, hogy nem kívánatos fajtajelleg vagy hibás testalkulás, illetőleg más ok miatt felnevelésre és tenyésztésre nem alkalmas. Levágható ezenkívül az a négyévesnél idősebb anyajuh és háromhetemnél fiatalabb jerkebárány, amelyről az illetékes állatorvos megállapítja, hogy tenyésztésre nem alkalmas, ezenkívül az a háromhónaposnál fiatalabb, de háromhetemnél idősebb jerkebárány is, amelyről a hatósági állatorvos megállapítja, hogy az anyajuh megbetegedése vagy elhullása miatt nem nevelhető fel. E rendelet hatálya alá tartozó négyévesnél fiatalabb anyajuhra és jerkebárányra marhalovalelet csak akkor szabad kiállítani, ha a birtokos az igazolást felmutatja.

Termény- és takarmányfélék.

Gabonafélék. (A Budapesti Áru- és Értéktörzse hivatalos árjegyzéke.) 1944 március 2. A gabonaféléknek a június 23-án megjelent 37.000/1943. K. M. számú rendelettel (I. „Köztelek” 1943. évi 28. sz.) megállapított termelői árai az ország bármely feladóállomásán, 100 kg-kint, pengőben, vasúti kocsi- vagy uszályba, vagy a malom, illetve hántolóüzem raktárába az eladó költségét legalább 15 tonnás tételben berakott árua vonatkozásánál. **Búza:** 78 kg/hl-súlyú, szokványminőségű 40.—; **rozs** (kétszeres) 71 kg/hl-súlyú, szokványminőségű 37.—; **árpa:** takarmányárpa 65 kg/hl-súlyú, szokványminőségű 36.—; **sörárpa,** legalább 65 kg/hl-súlyú 40.—; **kopaszárpa** 50.—; **rozsa:** 41 kg/hl-súlyú, szokványminőségű 40.—; **köles** (fehér, vörös, szürke vagy japán), rostált, őszkimentes 40.—; **hojdina:** legalább 60 kg/hl-súlyú, hántolatlan, szokványiszertű 40.—; az 1943. évi terméskorlatoknak a 49.700/1943. K. M. számú rendelettel megállapított termelői ára: csöves, 19% víztartalmú 26-80, morzsolt 19% víztartalmú 34.— P.

Különböző termények és vetőmagvak. (A Budapesti Áru- és Értéktörzse hivatalos árjegyzéke.) 1944 március 2. Az 1943. évi terméskorlat, különféle mezőgazdasági terményeknek a július 1-én megjelent 40.000/1943. K. M. számú rendelettel (I. „Köztelek” 1943. évi 27. sz.) megállapított legmagasabb termelői árai az ország bármely feladóállomásán, 100 kg-kint, pengőben a következők: **Repemag:** káposzta vagy réparepce, szokványiszertű 88.—, vadrepce, legfeljebb 5% idegenkeverékkel 60.—; **lenmag:** olajgyártásra, szokványiszertű 100.—; **napraforgómag:** fehér, szürke, csíkos, szokványiszertű, enyhén dohos 70.—; **tökmag:** szokványiszertű, enyhén dohos 90.—; **szójabab:** szokványiszertű 80.—; **kendermag:** szokványiszertű 150.—; **rostléndörvetőmag:** 96% tisztaságú és 85% csíráképes 200.—; **gomborkamag:** 96% tisztaságú 70.—; **mák:** kék, legfeljebb 2% idegenanyaggal 200.—; **mustármag:** legfeljebb 2% idegenanyaggal, fehér és fekete 100.—; **köménymag és édes köménymag:** legfeljebb 2% idegenanyaggal 300.—; **korandermag:** legfeljebb 2% idegenanyaggal 100.—; **borsó:** legfeljebb 2% idegenanyaggal, hántolatlan, előzsisikmentes, Viktória 65.—, expressz 60.—; **lencse:** előzsisikmentes, legfeljebb 5% idegenanyaggal és léhoszemmel, kiszemű 90.—, közepesemű 100.—, nagyszemű 120.—, erdélyi lencse, természeténél előzsisikmentes, bármely háromszék- és udvarhelymegyei feladóállomásán 120.—; **bab:** legfeljebb 2% idegenanyaggal, fehér, szokvány és gyöngy 80.—, fehér, hosszú és lapos, gömbölyű és hosszú fűrt, továbbá egyszerű színes 85.—, tarka, vegyes és egyéb 77.—; **bükköny:** 96% tisztaságú, szérszűs 160.—, pannon 70.—, tavaszi 72.—, csillagfűrt: 96% tisztaságú, édes 45.—, keserű 36.—; **tavaszi és őszi takarmányborsó:** 94% tisztaságú 75.—; **szelesborsó:** 95% tisztaságú 50.—; **lőbors:** 95% tisztaságú 64.—; **lőheremag:** nyers, 90% tisztaságú, legfeljebb 1% arankatartalmú 300.—, erdélyi, nyers, előbbi száralékos 310.—; **lucernamag:** nyers, arankás, 90% tisztaságú, legfeljebb 1% lőheres- és 1% arankatartalommal 580.—; **baltacimamag:** hámozatlan, 90% tisztaságú, legfeljebb 2% vérümagtartalommal 140.—; **ősbőrheremag:** 95% tisztaságú 200.—; **fehértörök:** 94% tisztaságú, legfeljebb 2% svedheremag-tartalommal 450.—; **köménylucernamag:** 95% tisztaságú 300.—; **korcs** (svéd) heremag: 94% tisztaságú 400.—; **nyúlcsapukamag:** 90% tisztaságú 260.—; **somkórómag:** fehér, 94% tisztaságú 240.—; **szarvaskörömag:** 94% tisztaságú 320.—; **muharmag:** 95% tisztaságú 50.—; **szudáni fűmaga:** 95% tisztaságú és 80% csíráképes 80.—; **cédrómag:** 96% tisztaságú és 90% csíráképes, óriási 70.—; aprószemű 60.—; **citrommag:** 95% tisztaságú, seprőcitrók 38.—, cukorcitrók 50.—.

Magpáca. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezei Magyarországon néki jelentése.) 1944 március 2. A magpáca csupán lőheréből és lucernából kerülnek szórványosan tételek, ami a cséplési munkák elhárításával indokolható. A gazdák figyelme teljesen a tavaszi vetőmagvak beszerzése felé fordul és a fenti megfontolásokon kívül még élénk érdeklődés mutatkozik tavaszi búzák és takarmányrépamag iránt. Az utóbbi magfélések ölmérgezési munkálatát még folyamatban vannak. A hűvelések piaca teljesen üzletellen.

Szalastakarmány- és szalmabárányok. A július elsején megjelent 40.000/1943. K. M. számú rendelet (I. „Köztelek” 1943. évi 27. sz.) szerint a laza szalastakarmányok és szalmabárányok termelői ára az ország bármely feladóállomásán a vasúti kocsihoz kiszállítva q-kint a következő: **la lucerna-szána** 16.—, **la lőhereszána** 14.—, **la baltacimszána** 8.—, **la zabosbükknyszána** 14.—, **la muharszána** 12.—, **la réti-szána** 14.—, **féldes réti-szána** 10-50, **savanyú vagy ázott réti-szána** 6-50, **la takarmányzalma** 6.—, **la rozsalmazalma** 5-90, **egyéb egészséges szalma** 3.—, **la zsúpszalma** 11.— P. Az 5 km-nél nagyobb tengelyfuvar-terítést és a nyílt-piaci árai a rendelet részletesen szabályozza.

A burgonya ára. A Belföldi Burgonyakereskedelmi Egyesülés szeptember 1-től kezdve további intézkedés a termelőknek budapesti paritásában nyári rózsza- és Gölbaba-burgonyáért q-kint 26.—, őszi rózsaburgonyáért 25.—, Ella- és sárgaburgonyáért q-kint 22.—, Wohltmann-burgonyáért 20-50, Krüger-burgonyáért 19-50, az ipari Ella-burgonyáért 19-50, ipari Wohltmann-burgonyáért 19.— és az ipari Krüger-

* A közellátásügyi minisztérium vonatkozó rendeletei értelmében a félhavonként, métermázsánként felmért rózsaburgonyák, kezelési, biztosítási és kamatköltségtérítés összege 1943 szeptember 1-től 25, illetve 15 fillér.

burgonyáért 18.— pengőt fizet a feladóállomásán, vagonba vagy hajóba rakva. Az átvételt a M. Kir. Növénytermelési Hivatal szokványai szerint eszközölik. A fenti megállapított áról vasúti szállításkor a feladóállomás és Budapest-Nagyvásártételep távolságának megfelelően 250 km-nél közelebb fekvő állomásokon a 15/c. 250 km-nél messzebb fekvő állomásokon a 16/c. kocsiosztály fuvardíja, a hajófuvarozásnál pedig a tényleges szállítási költség vonható le.

Állatok és állati termékek.

Vágómarha- és borjúárak. A július 2-án megjelent 36.700/1943. K. M. sz. rendelet (I. „Köztelek” 1943. évi 28. sz.) szerint a vágómarha és vágóborjú legmagasabb termelői ára, etetés-itatás után 8%, 5 km-nél nagyobb távolságról hajítás és nem etetés után 4%, vásári eladásnál pedig 6% súlyengedmény levonása után elősúlykg-kint a következő: **I. o. ökör és növendékmarha** 2-20, **II. o. ökör és növendék** 2.—, **III. o. ökör és növendék** 1-80, **csontozni való ökör és növendék** 1-50, **bika,** I. o. 2-15, II. o. 1-95, III. o. 1-75, **csontozni való** 1-45; **tehén,** I. o. 2-10, II. o. 1-90, III. o. 1-70, **csontozni való** 1-40; **I. és II. o. bivalyökör és növendék-bivaly** 1-75, **III. o. 1-65,** **csontozni való** 1-40; **I. és II. o. bivalybika** 1-70, **III. o. 1-60,** **csontozni való** 1-35; **I. és II. o. bivalytehén** 1-65, **III. o. 1-55,** **csontozni való** 1-30; **vágóborjú** I. o. 2-40, II. o. 2-10 P. Az osztályozást a rendelet pontosan megadja.

Vágójuh- és bárányárak. A július 2-án megjelent 36.700/1943. K. M. sz. rendelet (I. „Köztelek” 1943. évi 28. sz.) szerint a vágójuh és vágóbárány legmagasabb termelői ára (a vágómarhánál fentebb részletezett súlyengedmény levonása után) a következő: **vágójuh** 1-50, **vágóbárány** 1-60 P elősúlykg-kint. A 30 mm-nél magasabb gyapjútarlós vágóállatot kg-kint 10 fillérrel nagyobb áron lehet forgalombahozni.

Budapesti iövásár. (Budapest székesfővárosi állatvásárok és közvágóhídiak igazgatóságának jelentése.) 1944 március 3. **Árak:** Csikó 1200—3400—, könnyű kocsi 1500—4000—, igás kocsi, nehéz 1000—6700—, igás kocsi, könnyű 1050—1300—, alárendelt minőségű ló 350—1000—, vágó ló 200—1400— P darabonként.

Sertésárak. A július 2-án megjelent 39.200/1943. K. M. sz. rendelet (I. „Köztelek” 1943. évi 28. sz.) és az azt módosító, augusztus 7-én megjelent 45.900/1943. K. M. sz. rendelet (I. „Köztelek” 1943. évi 33. sz.) szerint beállítani való fiatal egészséges, ivartalanított, orránc ellen oltott, szimultán oltott elősertésekért számítható legmagasabb termelői árak, helyi gazdaság, a következők: **20-25 kg-os** 4-30, **25-30 kg-os** 4.—, **30-35 kg-os** 3-82, **35-40 kg-os** 3-70, **40-45 kg-os** 3-60, **45-50 kg-os** 3-37, **50-55 kg-os** 3-18, **55-60 kg-os** 3-03, **60-65 kg-os** 2-90, **65-70 kg-os** 2-78, **70-75 kg-os** 2-70, **75-80 kg-os** 2-68, **80-85 kg-os** 2-63, **85 kg-nál nehezebb** 2-60 pengő kg-kint. A 20 kg-nál könnyebb soványított darabonként 86— pengő alatt szabad meggyezés tárgya. A hizottsertésekért 12 órai kopálás után, helyi gazdaság a következő legmagasabb termelői árak számíthatók: **155 kg-nál nehezebb,** a sertés ára 155 kg-ig bezárólag 2-90, a 155 kg feletti elősúly 4.— P, **150-155 kg-os** la 2-90, **145-150 kg-os** la 2-85, **130-145 kg-os** la 2-80, **115-130 kg-os** la 2-76, **100-115 kg-os** la 2-71, **100 kg-os és nehezebb,** közepesmínőségű szedett 2-66, **80 kg-os és nehezebb** sonkasütődő 2-71 P kg-kint. A tenyésztésre és szarvatermelésre eladott és a fentiekben fel nem sorolt sertések árara vonatkozóan a rendelet külön intézkedik.

Tenyészmárhák és jármosokörök. (A Magyar Mezőgazdák Állatteljesítő R.-T. vásári jelentése.) 1944 március 2. A belföldi jármosokör és beállítani való tinó (tarka), 580-680 kg-os, 2-80-3-20, la belföldi jármosokör és beállítani való tinó, 480-580 kg-os, 2-80-3-20, la fehér jármosokör 3—3-30, 1 1/2 éves szűs 3-30-3-80 P kg-kint. Fiatál hasas és frissfejtésű tehén 3000—4000— P darabonként.

Baromfiárak. A július 2-án megjelent 39.000/1943. K. M. számú rendelet szerint (I. „Köztelek” 1943. évi 28. sz.) az előbaromfi legmagasabb termelői ára az ország egész területén a következő: **Liba** 4-80, **kacsa** 4-70, **csirke** 4-70, **tyúk** 3-60, **pulyka** 4-20, **gyöngyös** 4-40 P kg-kint.

Tojás. Multévi július 1-én megjelent 39.200/1943. K. M. számú rendelet szerint a friss tyúktojás legmagasabb termelői ára az ország egész területén 4-20 P kg-kint.

Tej és tejtermékek. A július 1-én megjelent 38.800/1943. K. M. sz. rendelet szerint (I. „Köztelek” 1943. évi 27. sz.) a legálább 3-5% zsírtartalmú teljes tej fogyasztói ára literenként a thj. városokban 52, m. városokban 50, községekben 45, viszonteladói és piaci ára pedig 50, 48, illetve 43 fillérrel nagyobb nem lehet. Termelő fogyasztói árat csak akkor számíthat, ha hához szállít, egyébként csak a viszonteladói árat. Budapest és környékén a pasztörözött vagy gümőkórmentes tehenészet tejének fogyasztói ára kannában 70, viszonteladói ára pedig 67 fillér. A közvetlenül felszállított tej pedig 68, illetve 65 fillér literenként. A 16% zsírtartalmú tejjel fogyasztói ára ott, ahol a tej fogyasztói ára 46 fillér vagy alacsonyabb, literenként 1-90, ahol a tej 48, vagy alacsonyabb, ott 2.—, ahol a tej 50, vagy alacsonyabb, ott 2-10, ahol a tej 52, vagy alacsonyabb, ott 2-20, végül 54 fillérrel magasabb tejár esetén 2-30 P-nél több nem lehet. Budapest és környékén 2-80, viszonteladói ára pedig: fentieknél 20 fillérrel alacsonyabb. A vaj legmagasabb ára pasztörözött teavaj tömbben vagy hordóban nagykereskedőkkel szemben 9-30, kiskereskedőkkel szemben 9-40, fogyasztói ára pedig 1-10, pasztörözetlen, centrifugált 8-90, 9.—, illetve 9-70 P kg-kint. Az elsőrendű **juhgomolya** legmagasabb termelői ára 4-20 P kg-kint. A fentiekből eltérő árakat és az egyéb tejtermékek árát a rendelet részletesen szabályozza.

Különlétek.

Zöldség és gyümölcs. (Budapest székesfővárosi növénytermelési igazgatóságának jelentése.) A nagyvásártételepen és a vásárcsarnokokban 1944 február 21-től 26-ig jegyzett árak q-kint, aranypengőben. **Zöldség:** Sárgarépa, la 36.—, IIa 25.—, petrezselyem és paszternák, la 70.—, IIa 50.—; zeller, la 120.—150.—, IIIa 50.—80.—; karalábé 80.—150.—; karfiol, levelel 400.—600.—, tisztított, la 500.—1000.—; vöröshagyma 38-15; fokhagyma 116-56; cékla, la 100.—

180.—, IIa 80.—100.—; fejeskáposzta, la 50.—, IIa 34.—, kelkáposzta, la 60.—, IIa 40.—; kelbimbó 800.—2500.—; fejessaláta, melegágyi (100 fej) 40.—350.—; Torma nemesített, la 250.—450.—, IIa 150.—280.—, cica 70.—150.—; burgonya, Gölbaba és nyári rózsza 30-55, őszi rózsza 29-50, Ella és sárga 26-35, Krüger 23-75, Wohltmann 24-80; champignon gomba, la 1000.—1700.—, IIa 800.—1200.—; feketeteretek 100.—240.—, melegágyi retek (100 csomó) 120.—350.—; sütőtök 20.—90.—; feketegyökér 200.—500.—; sóska, melegágyi 1500.—2000.—; paraj, tisztított 700.—1000.—, gyökerez 700.—800.—. **Gyümölcs:** Alma, elsőrendű, nemesfajta, la 500.—620.—, IIa 350.—500.—, másodrendű, nemesfajta, la 350.—500.—, IIa 300.—400.—, közönséges válogatott la 220.—300.—, IIa 210.—260.—, szőlő, kötözött 1900.—2100.—; dió, héjas 800.—900.—; mogyoró, héjas 600.—650.— P.

Szesz. A szeszgyedáruságnál e héten is az összes szesz feladásában a megállapított keretek között volt a forgalom és az árak nem változtak.

Gyümölcs-pálinka. Gyümölcspálinkából élénk volt a kereslet. Kiseb tételekben új szilvóriumból 34.—, új térföljéből 28.— pengő áron voltak ázletek.

Országos állatvásárok. (1944 március 7-től 13-ig.) Nem egyszer megtörténik, hogy valamelyik vásártükrüféle okok miatt nem tartják meg. Azért ajánlatos az illető közszélelőjáróságához fizetett válaszkérdés intézni, hogy tartanak-e vásárt és állatteljesítést lesz-e? **Március 7-én:** Bodvaszilas, Deák, Dész, Dömsöd, Gyömrő, Hőgyész (csak bonyhádi marha), Kecskemét, Nagykanizsa, Nyírácsád, Székszó (marha és ló). **Március 8-án:** Elek, Hetény, Heves, Polgár, Rimaszombat, Sepsiszentgyörgy, Szobránc, Záhó, **Március 9-én:** Darány, Devescer, Diósgyőr (kiszállatok), Gyoma (hasítottkörmek), Jánk, Nemessándorháza, Rettes, **Március 10-én:** Abajúzsina, Balé (sertés nem lesz), Dráva, vásárhely, Gyoma (ló), Gyöngyös (tenyészállatvásár), Magyarbóly, Nagylonda, Okánd, Szabadhidvég, Tiszaroff, **Március 11-én:** Perkáta, **Március 12-én:** Répceszentgyörgy, **Március 13-án:** Apc, Avasfelsőfalu, Badacsonytomaj, Békaszék, Bugyi, Csákvár, Csorna, Csonglé, Dunaszerdahely, Egyházasokozár, Érmihályfalva, Esztergom, Feketudor, Fertőszentmiklós, Gálosfa, Hercegfalva, Jászfényszaru, Kalocsa, Karát, Kisvárd, Körömend, Kunhaja, Kunszentmiklós, Losonc, Mezőkövesd, Nagybárad, Nyugodgor, Polgárdi, Pusztamérges, Sajószentpéter, Somogyámsón, Szécsény, Szentés, Tarcsl, Téső, Veszprém, Zalaszentgrót.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

S. B. B. Annak, hogy a szilózott takarmány folyó és január 20-án, vagyis három hónapi erjesztés után felbontásig meleg és savanykás szagú volt, több okalehet. Rendkívül ugyanis két rész kapás csalamádé és egy rész zöldsélemelő keveréke közberetgezett repálevéllel hűdés és szagtalan szilózott anyagot szolgált, s az erjedési veszteség csekély. Felbontáskor meleg szilóban ellenben utóbbi sók táplálékanyag elbomlása folytán jelentékeny, másrészt a tejsavas erjedés elnyomásával ecetsavas és vajvasas erjedés is áll be, ami a szilázs ízét és szagát rontja. Minthogy a kapás csalamádé levélzete szilóztöltéskor már teljesen száraz volt, valószínű, hogy a külsőleg elég nedvesnek látszó szilóban s ebből 2/3 folyólag az egész szilózott takarmánytömegben nem volt elég nedvesség. Szükséges lett volna a sziló töltéskor legalább a tartalmának zömét alkotó kapáscsalamádét meglocsolni, ami kockázattal nem járt volna, mert a főlös víz úgyis a sziló alján gyűlik össze, ahonnan elvezetik vagy polyvával felitatják. Sok esetben a levegő kellő kiszorítását tapasztalás útján gátolja, hogy a szilóba vitt takarmányt nem 1 cm hosszú hanem ennél jóval nagyobb darabokra tépték fel a szártörzspép. Előnyös továbbá, ha a sziló töltését 24 óra alatt fejezték be, de a három napig tartó töltés sem okozhatott nagyobb bajt, ha a hosszabb munkaszünetek idején kb. 10 cm vastag polyvaréteggel fedték be a szilóban legfelül fekvő takarmányréteget. Minthogy a szilóba hordott anyagot állandóan taposata két ló, aligha maradt abban annyi levegő, hogy annak szerepe lehetett volna az anyag későbbi felmelegedésében. A sziló tartalmának elzárása 10 cm vastag polyvaréteggel és 45-50 cm vastag fóliaréteggel nagyon helyes intézkedés volt, de felbontása után se maradjon a szilázs 24 óra utáni levegő behatásának kitéve, hanem a napi szükséglet ki-hordása után mindenkor fedősköz be a szilóban tárolt leg-felsőbb réteget kb. 10 cm vastag polyvaréteggel, mert utóbbi gátolja a szilózott anyag felületének kiszáradását, ami szintén hozzájárul homlasi folyamatok megindulásának gátolásához. Z. A. dr.

Biztos eredménnyel hirdet a „KÖZTELEK”-ben

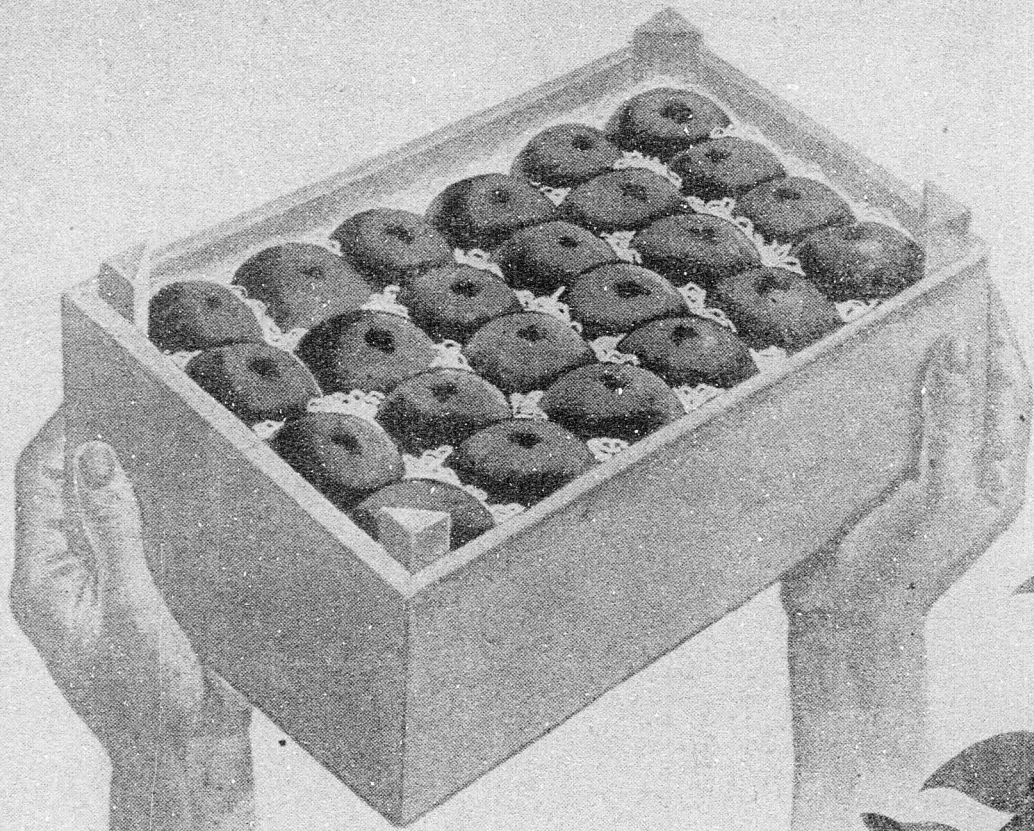
HA alkalmazottat keres, állást keres, eladni, venni, bérbeadni, vagy bérelni óhajl.

Kísérlelje meg!

ARZ KIRA

Köszelék
1944/13. március

UJ-NOVENDA

CSODA TERMÉSE LESZ! UJ-NOVENDA

permetezés után. Bimbólikasztó és pajzstetű ellen kitűnő hatású.

Kérjen díjmentes ismertetőt!

„ARZOLA“ VEGYÉSZETI KFT., BUDAPEST, XIV. KERÜLET, NAGY LAJOS KIRÁLY-ÚTJA 157.

Gyár: RÁKOSPALOTA.

ÉVFOLYAM.

zta, Ia 50—, Ha 34—,
bimbó 800—2500—
40—350—; Torma
150—280—; cirsó
és nyári róza 30-55,
Krüger 23-75, Wohlt-
Ia 1000—1700—
0—240—, melegágyi
sütők 20—90—,
melegágyi 1500—
0—, gyökere 700—
nemesfajta, Ia 500—
rendű, nemesfajta, Ia
közönséges válogatott
60—, szőlő, kötözött
900—; mogyoró, héjas

éten is az összes szesz
között volt a forgalom

kából élénk volt a keres-
ből 34—, új törkölyből)

cius 7-től 13-ig.) Nem
ik vásárt különböző okok
rlatos az illető község
rdést intézni, hogy tar-
lesz-e? Március 7-én
yómöre, Hőgyész (csak
agykanizsa, Nyíracsa,
Elek, Hetény, Heves,
györgy, Szobránc, Zsibó,
Diósgyőr (kislátatok),
messándorháza, Retteg-
ertés nem lesz), Dráva-
nyészállatvásár), Magyar-
dvég, Tiszarófi. Március
pceszentgyörgy. Március
acsontomaj, Bátaszék,
Dunaszekcső, Egyházas-
Feketearód, Fertőszent-
nysszaru, Kalocsa, Karád,
Kunszentmiklós, Losonc,
g, Polgárdi, Pusztamér-
on, Szécsény, Szentek-
trót.

ÜZENETEK.

ott takarmány folyó év
lesztés után felbontkor
b oka lehet. Rendszerint
s egy rész zöldcsalamádé
el hideg és szágtalan sziló-
st veszteség esekély. Fel-
utóbbi sok táplálóanyag
részt a tejsavas erjedés
s erjedés is áll be, ami
hogy a kapás csalamádé
n száraz volt, valószerű-
szó szárban s ebből ki-
tömegben nem volt elég
sziló töltésekor legalább
csalamádét meglocsolni,
t a fölös víz úgyls a sziló-
tik vagy polyvával fel-
kiszorítását taposás által
nyírt nem 1 cm hosszú,
kra tépte fel a szártepő-
tését 24 óra alatt fejtek
sem okozhatott nagyobb
idején kb. 10 cm vastag
egfelül fekvő takarmány-
tott anyagot állandóan
ban annyi levegő, hogy
g kéőbb felmelegedése-
cm vastag polyvával eggel
nyon helyes intézkedés
on a sziló 24 órán át
m a napi szükséglet ki-
e a szilóban tároló leg-
yvártéggel, mert utóbbi
kiszáradását, ami szintén
indulásának gátlásához.
Z. A. ér.

nyel

“-ben

alkalmazottat keres,
állást keres,
eladni, venni,
bérbeadni, vagy
bérelni óhajt.

eg!

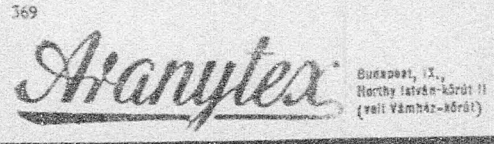
Borsót és babot szerződésileg termeltetek!

Vessünk:

- Sumac sorgho**-édesrosmagot
- Lampe-féle** takarmánymályvماغot
- Helikon** takarmány cukorrépmagot (bőtermő és magas cukortartalmú).

Legelőnyösebben és azonnal szállít
Viski Balás József
 magtermelő és magkereskedő
 Budapest, IV., Apponyi-tér 5. sz.
 Távirat: Vibajó. Telefon: 185-356
 362 186-502

Lópokrócsok t a k a r ó k kötöttárak

DR. GECSŐ DOMOKOS
 TERMÉNYNAGYKERESKE. Ö
 Hüvelyesek és magvak vétele és eladása
 Selector bérbeadása.
 Gazdaságok központi könyvvezetése.
 Központi iroda: 328
 Budapest, V., Wekerle Sándor-u. 7.
 Telefon: 384-194, 384-532 Táviratcím: SUDCORN

Vezető-főkertész kertészsegédek

képesített és
 400 holdas gyümölcsösbe magas fizetéssel felvételt. Nőtlenek előnyben. Pusztafelsőborsói gazdaság, u. p. Zsám-bék. 316

Kiűnő nevelőnőket

nyelvismertekkel, tanejüket gyermekgondozónőket lelkiismeretesen ajánl, ehelyez
TULOKNÉ,
 Csengery-utca 58.
 Telefon: 112-722. 2546

Különösen igavonó állatok részére elsőrangú, kb. 5% fehérjét tartalmazó szénhidrát-dús takarmány, kb. 45 kg keményítőértékkel kapható.

Érdeklődni lehet:
Mezőgazdasági és Kémiai Ipari Rt.
 szárított főzések osztályán
 Telefon: 143-785

Csepeg az installójs? A szabadalmazott Autoventor folytonszellőztető szárítja és páramentessé Malacfiatónál

szárítja és páramentessé Malacfiatónál
 Vadas Mihály okl. mérnök 253
 hűtő- és szellőztetőberendezések vállalat
 Budapest, VI., Benczúr-utca 3. Telefon: 220-051

Előkelő ügyfel-mnek keresek 100-200 holdas jó birtokot

ürülakkással magas áron
Dunántúli nagyobb birtokok olcsó áron.
 Fejér megye fővonalon vasút, helyben 70 holdas szép birtok a községben szép úri komfortos, hatszobás lakóházzal 320.000. Pest megye fővonalon 500 holdas úri birtok, szép nagy úrilakóházzal, jó gazd. épületekkel. 12 hold szőlő erdő, amból az évi tüzelő-szükséglet mindig kikerül. élő- és holtfelszereléssel 1.000.000 P. porom áron. Csodás bérházak a főváros szívében dunántúli prima birtokért cserébe kaphatók. Ezenkívül kisebb nagyobb igen jó birtokok és kisebb bérletek. Válaszbelveget kérek!
 Ferenc körút 24. HARRACH Tel.: 385-112. 366

Gummikerekű lovaskocsi

3-4 tonnás, 32x600s la fűvott gumikkal kitűnő karosszériával eladó.
 Szántógépkereskedelmi Kft.
 Budapest, V., Sziget-u. 11
 Telefon: 291-361. 367

Sumac méznádmagot szállítunk nagyban, kis mennyiségben is

uradalmak, gazdaságok, gazdasági kisgazdákknak, 10 kilójá 5 pengőért, 100 kilójá 4 pengőért, 100 kilójá felül 3-80 pengőért kártyán, szárazon fűtőszoros, csiszolható állapotban, hengerpéseket készítenre, gépészetre szállítunk. Most rendelkezünk, hogy anyaghiány miatt szükségletét biztosíthatjuk. Leveleztek ez válszabályt küldendő. 5 g eredeti akadémia eladó. Méznádszirup mintában eladó.
 G. DA ADÁM kertgazdasága és méznádfeldolgozó üzeme, TATAHÁZA, BAOCKA. 357

TÖLGYFA	50	} kg-os
TIZEDES	100	
MÉRLEGEK	200	
	300	
TOLÓSÚLYOS	200	} kg-os
SZÁZADOS	300	
MÉRLEGEK	500	
	1000	

Mezőgazdasági gépkészletek az összes bel- és külföldi gyártmányú gépekhez. Mindennemű műszaki cikkek.
DOMBY MIKLÓS
 vas-, gép- és műszaki kereskedés,
 Budapest, VI., Horn Ede-utca 20.
 Telefon: 115-781. 312

SERESS GYULA

m. kir. gazd. tanácsos vagy uradalmi főintéző
Mezőgazdasági központi irodája
 Budapest, Sziget-u. 25., II. ajtó 3. Tel: 493-914.

Bálint László

jobbázaival gazdaságában, Jobaháza, u. posta Rábatamási, Sopron m. előnyösen beszerezhető az összes gazdasági eszközök, alkatrészek, ú. m.: koc-ik, szekerek, ezek alkatrészei,
KEREKÉK
 minden méretben, stráf-kocsik, speciális hengerek, rétyafutók, slimitok ököjarmok, tézsiák talicskák, lág- és úrl-szánkók, stb., stb. 371

Alföldön lévő bérlet

családi okok miatt átadó, azonnal is, élő- és holtfelszereléssel, gépekkel, prima vetésekkal, szántásokkal stb. Szűk éves tölke: e-nyillás pengő. Komoly érdeklődést a lucernatalaj 331 jellegén a kiadóhivatal továbbít. 351

Tökeérés Óskeresztény gazda 500-1000 holdas birtokot keres bérbe

októberre vagy előbbi átvételre élő-holtat — készpénzzel — vagy leltárilag átvesz. Ajánlatokat „Táborhely 358” jellege alatt a kiadóhivatal továbbít. 358

Minden ügyét Elintézi

összes megbízásait Budapesti hivatalokban és magánvállalatoknál. Hatóságoknál való közbejárását. Termelési és hűvelési szerződéseit. Gazdaságok egymás közötti cseréleteik lebonyolítását.
Vállalja a gazdaságokban szükséges termények, anyagok beszerzését és értékesítését. Központi könyvelés vezetését. Gazdaságok irányítását, stb. 354

Kötök még szerződést magtermelésre

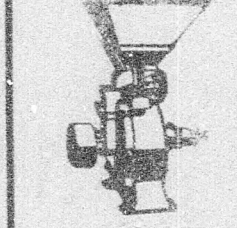
megbízható gyakorlott gazdaságokkal különböző ökerzési és fajta borsókra, babokra, magkenderre, olajzöngvére, mákra és mustárra minden nagyságú területen.
 Vetőmagot kölcsönadom! Előnyös átvétel! Termelési okok.
PÖHL HENRIK magtermelő,
 Budapest, IV. ker., Váci-utca 56/58. sz. Telefon: 30-53. 359

Gondoskodjon saját jégkészítőtéről!

Gazdaságok részére villanyra
jégkészítőgépek
 Tejhűtők, hűtőkamrák, hűtőszekrények
HENNEFELD jégkészítőgyár r.-t.
 Budapest, VI., Ó-u. 6. Telefon: 115-646

MOST JELENT MEG ÚJ KIADÁSBAN! Számolás és mérés a mindennapi életben

Irta: KOVESSY JENŐ Ára 780 pengő.
 Kapható a PÁTRIA könyvkereskedésében, Budapest, IX. kerület, Üllői-út 25. Az összeg előzetes beküldése mellett portómentes szállítás, utánvétrendelésnél a portót felszámítjuk.

MONARCH-DARABO

és különféle daráló-kövek, valamint mindenféle gazdasági és műszaki cikkek legelőnyösebb beszerzési forrása.
KEMÉNY MANÓ
 műszaki üzlet 116
 Budapest, V., Akadémia-u. 21.

Használt kiselejtezett szántógép-drótkötelet vásárolok.

Ajánlatot kérek „374” jelige alatt a kiadóban. 374

TERMELJEN VETŐBORSÓT!

Síma- és ráncosmagú bőtermő fajták!
 Átvételi ára 75-88 P mázsánként. 25 k. h. termelés esetén 5% felár. Vetőmagot kölcsönképpen adjuk, a termésből kell hozzáadni! Legkisebb terület, amire szerződni lehet, 5 kat vild. Beszolgáltatásnál mázsánként 250 búzapontnak számít. 360

Borsó, bab, az összes konyhakerti magvak, fűmagvak termelésére szerződhet:
GRANIFER
 Mezőgazdasági, Magtermelő és Kereskedelmi Kft.-nál,
 Budapest, II., Hadapród-u. 9
 Telefonszám: 364-134

Birtokokat, bérleteket keres

tagjai és megbízói részére
Farm Mezőgazdasági Szövetkezet
 Bpest, IV., Váci-u. 65. 364

Termeljünk Nándor-féle évelő sertéscsemegét

mely egyszerű ültetéssel 15-20 évig dűshozamú, nagy fehérjeterminő takarmányt ad tavasztól késő őszig.
 A dugványokat nagyon mély szántás 40 cm sor- és 40 cm növénytávolságba, 8-10 cm mélyre ültetjük. Szuperfoszfátot, Pétisót nagy mennyiségben kell adni.
 Legkisebb mennyiség 100 darab ára 12 P. Szállítás utánvétellel (termelési utasítással), mentetlenül, csomagolás önköltségi árban.
SCHULLER JENŐ és IMRE
 Budapest, V., Széchenyi-rakpart 7. Tel.: 327-527.

HASZNÁLT MEZŐGAZDASÁGI GÉPEK
ALKALMI VÉTELEK
GÉPKATRESZEK

BARNA LÁSZLÓ
okl. gépészmérnök
Budapest, V., Báthory-u. 9. Tel.: 125-925.

VERMES IMRE ÉS TARSA
Magtermelő Kft.
Bpest, V., Arany János-u. 10.
Telefonszámok: 329-849, 129-849

Kihelyez: szesz, borsót, salátát, retek, uborkát, spenótot, valamint petrezselymet, sárgarépát, hagymát, stb.

Meghatalmazva olajmagvak term. szerződésnek kötésére.

Engedélyezett
Gyapjút megfonja megfesti

Sárányi Lajos
Budapest, VIII., Losy Imre-utca 1.
Telefon: 193-745

MÉZNÁDMAG eladó
90% csiraképes fajtisza, q-kint 400 pengő.

Nádas Péter gabonakereskedő, Orosháza

Gépek raktározása
céljából Budapesttől legfeljebb 100 km távolságban fekvő üres

magtárt vagy istállót
keresünk bérebe. Ajánlatok az alapterület és árjelöléssel Vasúthoz közeli 554 jelűre a kiadóba kéretnek.

FIGYELEM!
Kiváló fajtisza tenyészanyagot (lovat, üszőt, anyasertést, juhot)

kinálók tartásra. Csakis elsőrangú birtokosok ajánlatát kérem válaszbellyel. Megbízott:

HARRACH OTTÓ
irodaja
Budapest, Ferenc-körút 24. sz.
Telefon: 385-112.

Méznádmag
fajtisza, keverékmentes, jó csiraképeségű, kg-kint P 450 kapható. Csomagolás önköltségi áron. Utánvétellel szállítja: **Lévai Henrik urad. főszámvévő, Budapest, VI., Aradi-utca 31., III. 23. sz.**

ÁLLAST KERESKŐK

GEPESEK

TRAKTOROS, Kovácsmunkát végző, csépel, szivogatómotort, villanytelepet kezel, hosszú bizonyítvánnyal állást keres. Bucsók Miklós, Kátoz, Kisbörök, Fejér megye. 2624

FŐGÉPESZ, önálló szem- és műhelyvezető, 46 éves, nagy gazdasági, ipari és villamosági gyakorlattal, állást vállal azonnal is, vagy április 1-re. Lehetőleg nagyobb gazdasági üzemek és telepek meghívását kéri fizetés megjelöléssel. „Főgépész 2625” jelűre a kiadóhivataltba. 2625

GEPESEK, Hoffer-tractortörzhez értes kisebb gazdaságban állást keres ápr 1-re. Zsoldos János, Totipuszta, u. p. Ózora. 2690

GEPESEK, állást keres aki gépeket, fűgázas nyersolaj-, petróleum-, benzín-motorok vagy traktorok villanytelepek karbantartását, szakaszár lövésait és az összes gazdasági felszerelést vállalja. Gyebnar Béla, posta Paszradacs, Kisacsapuzsata. 2661

HOFBERG, Gornick-tractort szerkeszt és kezelést vállalom mezőgazdasági gépek javítását gyakorlatilag mint aligpész, állást keres. Rognean Ferenc, Búnyréta, Györgyházpuszta, Győr m. 2663

KOVÁCSMESTER, ipari gépezet javítását és szerkesztését végző, használt gépek javítását vállalja. Szives ajánlatot kér Szarlay Gyula, Rákoshegy, Brassói-út 18. sz., Pest megye. 2663

GEPESEZ, aki az összes mezőgazdasági gépek karbantartását és javítását, valamint a kovácsmunkákat is őrli, uradalomba azonnali belépésre állást keres. Ujvári Mátyas, Budapest, X., Gergely-u. 6. 2690

KERTESZ, szakiskolát végzett, magas dolozók, hosszú bizonyítvánnyal, vállalja bármilyen nagyszabású gyümölcsös, konyha-, virág-, méhészt és kisebb gazdasági szakaszár vezetését, 46 éves, hisesszádu. Szives megkeresést javadalmazás megjelöléssel vár. Az állást barmkor elfoglalhat. Vársárhelyi kertész, Tahi, Pest megye. 2612

KERTESZ, nős, 30 éves, gazdasági állást keres. A kertészet összes ágában járatos. Cim: Németh György Kertész, Zalalápal, u. p. Tapolca. 2664

KÉPESÍTETT kertész, gyümölcs-, virág-, bolti rendszerű konyhakertészetben, pulmóhajtású, ásványi kultúrában 22 gyakorlati évvel, főzón, teljesen megbízható, állást keres ápr. 1-re. Szabó, Veszprém 3. Sütőpuszta. 2665

NAGYOBER uradalomba kertész mellé segítőként, vagy kisebb gazdaságba kertészek ajánlják, a kertészet minden ágában járatos, éves gyakorlatokkal bíró, nős, fiatalember, április 1-re. Varga Árpád, Csillaghegy, Kosuthi Lajos-u. 13. 2691

VINCÉLLÉRI, kocsist, vagy mindenesi állást keres, négy családos. Hegedűs Sándor, 33 éves, katonaviselt, Adony. Fejér m., 690. hárszám. 2140

SZIGYÁNTÓ, kocsistengőző, kárpitos, uradalomba járkozott konvencióra. Lési Rudolf, Poroszló, postaiok, Havas m. 2426

VINCÉLLER vagy kocsist állást keres április 1-re. Horváth Nándor, Gic, Veszprém m. 2427

ERDŐSZ, középfokú erdészeti szakiskolát végzett, 20 évi nagyuradalmi gyakorlattal, 2000-3000 holdas erdőgazdaság vezetését elvállalja. Állása felmondatlan. Jelűre „Erdősz 2432” leveleket a kiadó továbbítja. 2432

SZESZFÜZŐ-GYÁRVEZETŐ tanfolyamot végzett, nagy gyakorlattal, gazdaságot is vállal, állást keres tanyán. Ajánlatot Bezó Gábor, Kézdivásárhely kerék. 2498

HÁZVEZETŐNŐK, anyahelyettesnek ajánlják vidékre, belső-külső gazdaságban jártas, középkorú, intelligens, ker. árú. „Márta 2437” jelűre. 2437

SZOBAINAS, 24 éves, nőtlén, józanéletű, gyakorlati almas, állást keres. Illes Sándor, Magyarlud, u. p. Nemetlud, Somogy m. 2520

HIVATÁSOS kulcsárú, nagy gazdasági őrtháza ajánlják. Kulcsárnének, Senkegy gazd., Bákkmogyoród. 2572

KÖMÜVES segéd elhelyezkedni kíván erdőmérnök vagy csésznek, 19 éves fia kezdő traktorosnak. Cim: Molnár István menekült, Csep, Komárom m. 2573

HORVÁTH Gábor paradéskocsis és lovas, r. kat., szül. 1909-ben, április 1-re állást keres. 2574

GAZDÁSZ állást keres, fiatal, erélyes, jó állattenyésztő, (len gyel), német és szlovák nyelvet bírja, fizetést feltétel. Jelűre „Köztelek 2575”. 2575

FRANCIA és díltés konyhához, befőztéshez, baromfi-felkészítéshez, stb.-hez értes, középkorú, becsületes, megbízható urasági háztartású, főző, jó bizonyítványokkal állást keres. Kollárné, Mátészalka, Posta-fők 30. 2576

SZŐLŐKEZELŐ, intező, 30 éves, nős, r. k. vallású vagyok. Elvállalok nagyobb szőlő, gyümölcsös, vagy mezőgazdaság önálló vezetését és könyvelését, 12 éves gyakorlatom van, melyet nagyobbról, a nagyállás állítottam, kifüggetlenül bizonyítványokkal. Értelmű egy a hegyi, mint homoki gazdálkodást. Megkeresést „Jozsef 2577” jelűre ker a kiadóhivataltba. 2577

VADÓR elhelyezkedni április 1-én, lehet gazdaságban, a vadóri tanfolyamot Gárdillán végeztem eredménnyel, szolgálatomról hosszú bizonyítvány. Komor István, Keszeg, Nógrád megye. 2578

TRASÁCI szakasú nővel, nős, szobalány ajánlják. Rikk Etel, Kiszasszonyok, Szolnok m. 2579

SUMMÁS gazdaságnak birtokos ajánlják vidéki szeszony április 1-re. Budapest, Rökk Szilárd-utca 10., II. emelet 11. sz. 2627

BOGNÁRMESTER saját szeszszámmal, 18 éves traktoros és kovácsmunkát végző fiatal, állást keres. Keserő János, Kátoz, Kisbörök, Fejér m. 2628

HALÁSZMESTER nagy tő gazdasági gyakorlattal halgazdaságban elhelyezkedni részesedéssel, 2004 hektárkarmány-készlete van, lehetőleg Dunánál. „Szakember 2666” jelűre a kiadóba. 2666

MAJORGAZDAI vagy mártáros állást keres április elsőjére 23 éves, nős, családos, evang. vallású, 28 éves gyakorlatl rendelkező gazda. Holcica Pál, Máriaházi gazdaság, u. p. Solt, Pest m. 2667

HÁZVEZETŐ gazdaságnak ajánljakom főúri ház vagy gazdaságba, mindent tökéletesen értes gazdaságnos, szíves megkeresést a kiadóhivatalt, „2668” sz. alatt továbbítunk. 2668

BOGNÁRMESTERI állást keres április 1-re saját szeszszámmal bármely gazdaságba vállalkozni, asztalos, ácsmester és hűtőműnk. Cim: Metzger János bogár, Csacsapuzsata, u. p. Iharosbénye, Somogy m. 2669

MAGTÁRGAZDAI, kocsist, majorgazdál állást keres 40 éves, nős, gazda. Hivásra beutaltokoz. Radocz István gazda, Pernyőpuszta, u. p. Csillagtanya, Bihar m. 2670

BOGNAR, 44 éves, gazdaságban április 1-re konvenciót állást keres. Komuves, ácsmunkát értem. Cim: Bucsók Géza, Szabolcs m., Magy Fielep, Tiszvárnagyfalu. 2671

KENDER- és lengyárba tiloló vagy szatmóterestnek vagy kisebb kikészítő kendergyárba mindenféle munka irányítását vállalom tizenötórás rendszerű gyakorlatl. Cim: Lódi Sándor, Pálfa, postafiók 2. sz. vagy Pálfa kendergyár, Pálfa. 2672

GAZDAI állást vállalna 6-keresetű, nős, többéves gyakorlatl. Molnár Antal, Budapest, XIII., Forgách-u. 83/b. 2673

HÁZVEZETŐNŐK vagy kulcsárúknak ajánlják intelligens, szeszony, nyári esetleg a főzést is vállalja. Éves bizonyítvánnyal és kitűnő referenciával. Özv. Hegedűné, Budapest, Andrássy-út 100., I. em. 2674

ELADÓ egy darab 8 1/2 éves szürke percheroni és egy darab 2 1/2 éves pel mura mén. Töröspuszta gazdaság, u. p. Mór, Fejér m. 2684

HÖRGÖMÉVES erőscsontozó 2-4 darab egészséges tönör cserébe adók elcsendői takarmányárpt. Ajánlatokat „Cserre 2685” jelűre a kiadóhivataltba kérek. 2685

66 DARAB háromhónapos, törzkönyvezett és szimulánnozt magallia kocmalis eladó. Somogyi Béla gazdaság, Kistőr, posta Ipolyás. 2686

NEMET NEMESÍTETT törzkönyvezett két darab jó küllemű, 90 kilogrammos tenyésztel eladó. Hrosso gazdaságban, Karva, állomás Piszke. 2689

CIGÁJA törzkönyvezett és osztályozott éves tenyészkök eladók Özv. Gróf Wenckheim Dénesné uradalmi tenyésztelből, Orosháza. Telefon: Pusztaföldvár 4. 2691

YORKIAN, 9 hónapos, fedezőképes, kiváló példány, eladó a tenyésztőtől. Süle László, Orosháza, Tóhótom-utca 30. 2692

„LACI” 14 éves herélt, pontosn iskolázott, kiváló ugros, szelid, nőtűs-fejta, nyári fekete sánu hátast eladó. Ara szerzőmmel együtt 4600 Ft. Bővebbet Fémmezmunkáló rt.-nál, Somogy-út 13. szám. Telefon: 268-959. 2693

GYERMEKÁTHASLÓ, arabs, szürke, 158 cm magas, I. oszt., országosan törzkönyvezett 4 éves kanca, igen szelid, belovagolva eladó. Igli-Szentag Antal Pál ménésében, Enying. 2694

EGY PÁR könnyű kocsi, 158 cm magas, országosan törzkönyvezett, előrehaladottan vembes, szürke és fekete 4 éves félvér kanca eladó. Igli-Szentag Antal Pál ménésében, Enying. 2692

ELADÓ 2 darab két éves és 2 darab 15 hónapos törzkönyvezett borderes bika. Macskás-gazdaság, Füzesgyarmat. 2677

TÖBBSZÖR díjazott tenyésztebél éves hismerítő tenyésztebél eladók. Bővebbet: Lehner Vilmos, Marcali. 2678

KÉT DARAB világos, 160 cm magas, négy éves angol félvér betanított kanca eladó. Domóli-gazdaság, Somjenmihályfa, Vas megye. 2679

TÖRZSKÖNYVELT, szimulánnozt egyéves mangalia tenyésztebél és tenyésztebél, átlag 90 kg súlyúak, darabonként 900 pengőért eladók a Nagyárpádszati gazdaságban, u. p. Ózora. 2690

BRONZPULYKÁS, pekingsi kacsák, nemesített magyar kemdermagos kacsák kaphatók. Továbbtenyésztésre kiyálón alkalmas példányok. Állami ellenőrzés alatt álló telep. Öreg-Vajkai gazdaság, u. p. Tolna. 1859

ELADÓ egy három éves, tenyésztebél engedélyezett mén. Erdőköltni lehet Magyar Anorásná, Debrecen, Bellegőn, 441 Hortobágyi tégelyár mellett. 2289

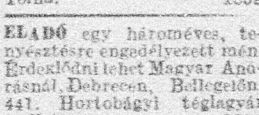
BRONZPULYKÁS, nemesített magyar kemdermagos kacsák kaphatók. Továbbtenyésztésre kiyálón alkalmas példányok. Állami ellenőrzés alatt álló telep. Öreg-Vajkai gazdaság, u. p. Tolna. 1859

LEGELOTERVÉLET 400 darab birkára keresztetik. Mozgószenmiklosi gazdaság intezőse, Mozsog, Somogy m. 2626

ELHELYEZNI tartásra 10-15 darab elsőrendű fejteszethe oyan gazdaságba, amely kötelezné magát naponta 100 liter tejet Budapestre szállítani. A szállított tej a gazdaságtól forduljanak hozam: Csirák Prigyes, Pene, Nógrád m. 2640

LIPIZAI 2 darab négy éves herélt, hibátlan, betanított futó eladó. Mozgószenmiklosi gazdaság intezőse Mozsog. 2683

„FOLDFERŐ” nevű, 9 éves, Simson-Genossin származású, telivér fedezőmén biltenyészte miatt eladó. Kancacsókért (félvér) cseré lehetősége. Gróf Szechenyi uradalom, Nagykatya, Egreslápuzsata. 2630

URADALMAK
részére borderes fehér és tarka járműökrök, beállítani való tinókat, törzkönyvezésre a kalmás tenyészállatokat állandóan szállítunk.

Bérfelállási szerződéseket szerkeszt és szarvasmarhákra előnyös feltételekkel közvetítünk. Padlizseket tejgazdaságát bevezetjük.

CENTRAL BESZERZŐ SZÖVEZET
Budapest. 349
IV., Dalmady Győző-utca 9.
Telefon: 380-185, 189-692

Nagytejű
magasan hasas és friss borjas, törzkönyvezésre alkalmas, vagy törzkönyvezett teheneket elad:

FARM Mezőgazdasági Szövetkezet
Budapest, IV., Váci-utca 65.
372

Törött gépresek, repert, kimart kazánok
elektromos hegesztőse

LAKOS ÉS SZÉKELY
Béppár
Budapest, XIII., Béke-tér 3.
Őj berendezések gyártása és hegesztő-óktatóműhely. 150

Jeligés leveleket csakis megfelelő postabélyeg ellenében továbbítunk!

Kisbellei
1944/13. szám

Kishirdetési ár: Minden szó
egyszeri beiktatása 20 fillér,
vastagabb betűvel 40 fillér

KISHIRDETÉSEK

A hirdetési díjak előre fizetendők

Betöltendő állásokra vonatkozó hirdetőket csak a munkaadó értesítse vagy kéri először a köztelek. Csak vállalkozással állított levélre válaszolhat. Hirdetéseket zárta a szerkesztőség.

DARAB FEJŐSRIPKÁT a Kereszt. Falm. Műsz. Szövetkezet, Buda-
pest, XIV., Váci-utca 65. 2681

NYELV 4 darab tehé-
nyelvel felvételre eladó.
Német, XIV., Bótor-u. 8.
2682

VEGYESEK

LLALOK elsőrendű szőlő-
gazdasági munkások
kását bármilyen mennyi-
ségben. Kócs Odén munká-
sok, Vajta, u. p. Vajszló,
1560

DALMAKBA mezőgazda-
munkások szerződéses
m. Cím: Havasi József
Kisbellei, Rábadhívás.
2648

ALOR bérmentési munká-
i hatánapra külön ar-
rúcsértés is. Ifj. Kocs
6, Rábadhívás, Vas m.
2439

GYÁRI figyelmébe
gyári munkások és cukor-
iparosok számára készült
tit: Gyomor Lukács,
Gyhdra, Postafiók 121.
2441

VELESÉT, adógyűjtési el-
rendbentartási, részben
számla, részben könyvek
számláit, elszárolt szaki-
tit: Komoly megkérte-
2442" jellegre kiadható.
2542

ES földesi Nagy Imréné
6, sokszorosító, fényvá-
s és fotókópia iróda,
pest, V., Sechenyi-u. 5.
nem: 313-927. 2537

LLALOK mindenféle me-
származékokat vagy szőlőmunkát
vagy 400 emberrel. Ne-
imre munkavállalók
s, u. p. Vajszló, Baranya
2538

ONSZAK marmarostom-
munkással utadalmi
napos számommal
kozom. Argyelvi Todor
óna 143. u. p. Felsőrcsna.
2539

GAZDASÁGI munkát
készen állunk elvégezni
számszámokkal. Külön ar-
rúcsértés is. Vajszló, Baranya, u. p.
Páti, Zala megye. 2539

TI és csapási munkák
lok két-, esetleg három-
pi időre, 6-zi munkások
t vagy más gazdasági
és vállalkozások. Pod-
kocs, Lakháza, u. p. Péter-
2541

KÁNYÓLRA bárhol az
gban uradalmak, gaz-
zókat patkányoktól és
kétl mentesíteni, évfolya-
n. Oklevélrel igazol-
Ha nem tény, hem kote-
fzetni. Hammer Ádám
aktányirtó, grófot
vicini uradalom, Sövény-
2624

BRANVILSZÓR fonását
hom. Párgel Ferencné,
post. IX., Gyál-út 21.
2635

APESITŐL 150 km-en
3-6 szobás lakást be-
zével keresek közszáll-
ra armegjölésével. La-
675" jellegre a kiadható.
2671

Értékes géprezek,
épezt, kimart kazánok
termos hegesztése
KOS és SZÉKELY
gőpár
apest, XIII., Béke-tér 3.
brándozók gyártása és
hegesztő-óktatóhely. 159

Értékes géprezek,
épezt, kimart kazánok
termos hegesztése
KOS és SZÉKELY
gőpár
apest, XIII., Béke-tér 3.
brándozók gyártása és
hegesztő-óktatóhely. 159

Értékes géprezek,
épezt, kimart kazánok
termos hegesztése
KOS és SZÉKELY
gőpár
apest, XIII., Béke-tér 3.
brándozók gyártása és
hegesztő-óktatóhely. 159

Értékes géprezek,
épezt, kimart kazánok
termos hegesztése
KOS és SZÉKELY
gőpár
apest, XIII., Béke-tér 3.
brándozók gyártása és
hegesztő-óktatóhely. 159

Jellegős leveleket csak megfelelő postabélyeg ellenében továbbítunk.

Díjtalan állásajánlás!

A 60 év óta fennálló Magyar Gazdasági Szakszervezet (Budapest, V. Arany János-utca 5.) kielégítette a munkások igényeit a Magyar Gazdasági Szakszervezet, mint legmegbízhatóbb helyről szerzőzött.

BETÖLTENDŐ ÁLLÁSOK

OKL. GAZDATISZTEK

SEGÍTŐTISZTEK keres hosszú bizonnyalással, magassza hely-
re, díjtalanul, gazdasági
Egyelőre csak intéző el-
helyre. Irásbeli ajánlatokat
Bartók Béla dr.-hoz, Buda-
pest, V., Gyöngyözü-utca 3.
2560

GAZDASÁGI munkát
készen állunk elvégezni
számszámokkal. Külön ar-
rúcsértés is. Vajszló, Baranya,
u. p. Páti, Zala megye. 2539

TI és csapási munkák
lok két-, esetleg három-
pi időre, 6-zi munkások
t vagy más gazdasági
és vállalkozások. Pod-
kocs, Lakháza, u. p. Péter-
2541

KÁNYÓLRA bárhol az
gban uradalmak, gaz-
zókat patkányoktól és
kétl mentesíteni, évfolya-
n. Oklevélrel igazol-
Ha nem tény, hem kote-
fzetni. Hammer Ádám
aktányirtó, grófot
vicini uradalom, Sövény-
2624

BRANVILSZÓR fonását
hom. Párgel Ferencné,
post. IX., Gyál-út 21.
2635

APESITŐL 150 km-en
3-6 szobás lakást be-
zével keresek közszáll-
ra armegjölésével. La-
675" jellegre a kiadható.
2671

Értékes géprezek,
épezt, kimart kazánok
termos hegesztése
KOS és SZÉKELY
gőpár
apest, XIII., Béke-tér 3.
brándozók gyártása és
hegesztő-óktatóhely. 159

Értékes géprezek,
épezt, kimart kazánok
termos hegesztése
KOS és SZÉKELY
gőpár
apest, XIII., Béke-tér 3.
brándozók gyártása és
hegesztő-óktatóhely. 159

Értékes géprezek,
épezt, kimart kazánok
termos hegesztése
KOS és SZÉKELY
gőpár
apest, XIII., Béke-tér 3.
brándozók gyártása és
hegesztő-óktatóhely. 159

Értékes géprezek,
épezt, kimart kazánok
termos hegesztése
KOS és SZÉKELY
gőpár
apest, XIII., Béke-tér 3.
brándozók gyártása és
hegesztő-óktatóhely. 159

Értékes géprezek,
épezt, kimart kazánok
termos hegesztése
KOS és SZÉKELY
gőpár
apest, XIII., Béke-tér 3.
brándozók gyártása és
hegesztő-óktatóhely. 159

Értékes géprezek,
épezt, kimart kazánok
termos hegesztése
KOS és SZÉKELY
gőpár
apest, XIII., Béke-tér 3.
brándozók gyártása és
hegesztő-óktatóhely. 159

Értékes géprezek,
épezt, kimart kazánok
termos hegesztése
KOS és SZÉKELY
gőpár
apest, XIII., Béke-tér 3.
brándozók gyártása és
hegesztő-óktatóhely. 159

Értékes géprezek,
épezt, kimart kazánok
termos hegesztése
KOS és SZÉKELY
gőpár
apest, XIII., Béke-tér 3.
brándozók gyártása és
hegesztő-óktatóhely. 159

Értékes géprezek,
épezt, kimart kazánok
termos hegesztése
KOS és SZÉKELY
gőpár
apest, XIII., Béke-tér 3.
brándozók gyártása és
hegesztő-óktatóhely. 159

Értékes géprezek,
épezt, kimart kazánok
termos hegesztése
KOS és SZÉKELY
gőpár
apest, XIII., Béke-tér 3.
brándozók gyártása és
hegesztő-óktatóhely. 159

Értékes géprezek,
épezt, kimart kazánok
termos hegesztése
KOS és SZÉKELY
gőpár
apest, XIII., Béke-tér 3.
brándozók gyártása és
hegesztő-óktatóhely. 159

Értékes géprezek,
épezt, kimart kazánok
termos hegesztése
KOS és SZÉKELY
gőpár
apest, XIII., Béke-tér 3.
brándozók gyártása és
hegesztő-óktatóhely. 159

Értékes géprezek,
épezt, kimart kazánok
termos hegesztése
KOS és SZÉKELY
gőpár
apest, XIII., Béke-tér 3.
brándozók gyártása és
hegesztő-óktatóhely. 159

Értékes géprezek,
épezt, kimart kazánok
termos hegesztése
KOS és SZÉKELY
gőpár
apest, XIII., Béke-tér 3.
brándozók gyártása és
hegesztő-óktatóhely. 159

Értékes géprezek,
épezt, kimart kazánok
termos hegesztése
KOS és SZÉKELY
gőpár
apest, XIII., Béke-tér 3.
brándozók gyártása és
hegesztő-óktatóhely. 159

Értékes géprezek,
épezt, kimart kazánok
termos hegesztése
KOS és SZÉKELY
gőpár
apest, XIII., Béke-tér 3.
brándozók gyártása és
hegesztő-óktatóhely. 159

Értékes géprezek,
épezt, kimart kazánok
termos hegesztése
KOS és SZÉKELY
gőpár
apest, XIII., Béke-tér 3.
brándozók gyártása és
hegesztő-óktatóhely. 159

Értékes géprezek,
épezt, kimart kazánok
termos hegesztése
KOS és SZÉKELY
gőpár
apest, XIII., Béke-tér 3.
brándozók gyártása és
hegesztő-óktatóhely. 159

Értékes géprezek,
épezt, kimart kazánok
termos hegesztése
KOS és SZÉKELY
gőpár
apest, XIII., Béke-tér 3.
brándozók gyártása és
hegesztő-óktatóhely. 159

GAZDASÁGI iródi munkák-
ban gyakorlatot és barmajori
teendőket némi jártassággal
rendelkező segédizást vagy
gyakorlók külföldi mező-
gazdasági munkások és
referenciákkal ellátva Zichy
György gróf uradalma intéző-
ségére, Kisbelle, u. p. Sárhágyárd
címre. 2695

MEZŐGAZDASÁGI számtar-
tásban és könyvelésben teljes
személyes iródi munkák
vitező báró Waldbott Kelemen
uradalom, Talsva, Pálváz-
tói vítező báró Waldbott Kele-
men nagybirtokos, Telecsa
címre küldendő. 2650

IRÓDASASSZONYT keresek
azonnapi somlyi gazda-
ságra, 25-30 év körüli, aki
gép- és gyorsírásban per-
fekt irni tud, könyvelésben gyá-
korlattal rendelkezik. Élet-
friss, bizonyítványokkal
közvetlenül, melyek vissza
nem küldetnek és a fizetés
megjölésével irjanak gróf
Sechenyi József gazdasági
osztályára címre, Gyöngy-
puszta, Marcali. 2651

GAZDASÁGI munkát
készen állunk elvégezni
számszámokkal. Külön ar-
rúcsértés is. Vajszló, Baranya,
u. p. Páti, Zala megye. 2539

TI és csapási munkák
lok két-, esetleg három-
pi időre, 6-zi munkások
t vagy más gazdasági
és vállalkozások. Pod-
kocs, Lakháza, u. p. Péter-
2541

KÁNYÓLRA bárhol az
gban uradalmak, gaz-
zókat patkányoktól és
kétl mentesíteni, évfolya-
n. Oklevélrel igazol-
Ha nem tény, hem kote-
fzetni. Hammer Ádám
aktányirtó, grófot
vicini uradalom, Sövény-
2624

BRANVILSZÓR fonását
hom. Párgel Ferencné,
post. IX., Gyál-út 21.
2635

APESITŐL 150 km-en
3-6 szobás lakást be-
zével keresek közszáll-
ra armegjölésével. La-
675" jellegre a kiadható.
2671

Értékes géprezek,
épezt, kimart kazánok
termos hegesztése
KOS és SZÉKELY
gőpár
apest, XIII., Béke-tér 3.
brándozók gyártása és
hegesztő-óktatóhely. 159

Értékes géprezek,
épezt, kimart kazánok
termos hegesztése
KOS és SZÉKELY
gőpár
apest, XIII., Béke-tér 3.
brándozók gyártása és
hegesztő-óktatóhely. 159

Értékes géprezek,
épezt, kimart kazánok
termos hegesztése
KOS és SZÉKELY
gőpár
apest, XIII., Béke-tér 3.
brándozók gyártása és
hegesztő-óktatóhely. 159

Értékes géprezek,
épezt, kimart kazánok
termos hegesztése
KOS és SZÉKELY
gőpár
apest, XIII., Béke-tér 3.
brándozók gyártása és
hegesztő-óktatóhely. 159

Értékes géprezek,
épezt, kimart kazánok
termos hegesztése
KOS és SZÉKELY
gőpár
apest, XIII., Béke-tér 3.
brándozók gyártása és
hegesztő-óktatóhely. 159

Értékes géprezek,
épezt, kimart kazánok
termos hegesztése
KOS és SZÉKELY
gőpár
apest, XIII., Béke-tér 3.
brándozók gyártása és
hegesztő-óktatóhely. 159

Értékes géprezek,
épezt, kimart kazánok
termos hegesztése
KOS és SZÉKELY
gőpár
apest, XIII., Béke-tér 3.
brándozók gyártása és
hegesztő-óktatóhely. 159

Értékes géprezek,
épezt, kimart kazánok
termos hegesztése
KOS és SZÉKELY
gőpár
apest, XIII., Béke-tér 3.
brándozók gyártása és
hegesztő-óktatóhely. 159

Értékes géprezek,
épezt, kimart kazánok
termos hegesztése
KOS és SZÉKELY
gőpár
apest, XIII., Béke-tér 3.
brándozók gyártása és
hegesztő-óktatóhely. 159

Értékes géprezek,
épezt, kimart kazánok
termos hegesztése
KOS és SZÉKELY
gőpár
apest, XIII., Béke-tér 3.
brándozók gyártása és
hegesztő-óktatóhely. 159

Értékes géprezek,
épezt, kimart kazánok
termos hegesztése
KOS és SZÉKELY
gőpár
apest, XIII., Béke-tér 3.
brándozók gyártása és
hegesztő-óktatóhely. 159

Értékes géprezek,
épezt, kimart kazánok
termos hegesztése
KOS és SZÉKELY
gőpár
apest, XIII., Béke-tér 3.
brándozók gyártása és
hegesztő-óktatóhely. 159

Értékes géprezek,
épezt, kimart kazánok
termos hegesztése
KOS és SZÉKELY
gőpár
apest, XIII., Béke-tér 3.
brándozók gyártása és
hegesztő-óktatóhely. 159

Értékes géprezek,
épezt, kimart kazánok
termos hegesztése
KOS és SZÉKELY
gőpár
apest, XIII., Béke-tér 3.
brándozók gyártása és
hegesztő-óktatóhely. 159

Értékes géprezek,
épezt, kimart kazánok
termos hegesztése
KOS és SZÉKELY
gőpár
apest, XIII., Béke-tér 3.
brándozók gyártása és
hegesztő-óktatóhely. 159

Értékes géprezek,
épezt, kimart kazánok
termos hegesztése
KOS és SZÉKELY
gőpár
apest, XIII., Béke-tér 3.
brándozók gyártása és
hegesztő-óktatóhely. 159

Értékes géprezek,
épezt, kimart kazánok
termos hegesztése
KOS és SZÉKELY
gőpár
apest, XIII., Béke-tér 3.
brándozók gyártása és
hegesztő-óktatóhely. 159

Értékes géprezek,
épezt, kimart kazánok
termos hegesztése
KOS és SZÉKELY
gőpár
apest, XIII., Béke-tér 3.
brándozók gyártása és
hegesztő-óktatóhely. 159

Értékes géprezek,
épezt, kimart kazánok
termos hegesztése
KOS és SZÉKELY
gőpár
apest, XIII., Béke-tér 3.
brándozók gyártása és
hegesztő-óktatóhely. 159

Értékes géprezek,
épezt, kimart kazánok
termos hegesztése
KOS és SZÉKELY
gőpár
apest, XIII., Béke-tér 3.
brándozók gyártása és
hegesztő-óktatóhely. 159

Értékes géprezek,
épezt, kimart kazánok
termos hegesztése
KOS és SZÉKELY
gőpár
apest, XIII., Béke-tér 3.
brándozók gyártása és
hegesztő-óktatóhely. 159

Értékes géprezek,
épezt, kimart kazánok
termos hegesztése
KOS és SZÉKELY
gőpár
apest, XIII., Béke-tér 3.
brándozók gyártása és
hegesztő-óktatóhely. 159

Értékes géprezek,
épezt, kimart kazánok
termos hegesztése
KOS és SZÉKELY
gőpár
apest, XIII., Béke-tér 3.
brándozók gyártása és
hegesztő-óktatóhely. 159

Értékes géprezek,
épezt, kimart kazánok
termos hegesztése
KOS és SZÉKELY
gőpár
apest, XIII., Béke-tér 3.
brándozók gyártása és
hegesztő-óktatóhely. 159

Értékes géprezek,
épezt, kimart kazánok
termos hegesztése
KOS és SZÉKELY
gőpár
apest, XIII., Béke-tér 3.
brándozók gyártása és
hegesztő-óktatóhely. 159

Értékes géprezek,
épezt, kimart kazánok
termos hegesztése
KOS és SZÉKELY
gőpár
apest, XIII., Béke-tér 3.
brándozók gyártása és
hegesztő-óktatóhely. 159

Értékes géprezek,
épezt, kimart kazánok
termos hegesztése
KOS és SZÉKELY
gőpár
apest, XIII., Béke-tér 3.
brándozók gyártása és
hegesztő-óktatóhely. 159

BAROMTÉLEPVEZETŐ, aki
maga is dolgozik, keresték
modern telep-önálló kezelési
nagy gyakorlati és összes
ágazatokban, úgy felnevelést,
mint mesterséges keltetést
stb. illetően. Elsősorban szak-
iskolát vezetők jöhetnek ter-
képítésre. Kifogástalan érke-
lési, egészséges fizikumú egye-
nek távirati címükre, ké-
zőve érdeklőjenek „Macsai
uradalom, Macs, Hajda u.”
címen melóbb, mert az állás
legelőbb április elején el-
foglatandó. Lakás természet-
ben a pusztán. Állami iskola
helyben, tehát családtagok
alkalmas Javaldalmazás meg-
egyezés szerint. Ajánlatok
csak meghívásra jelentkezni
szemelvényesen. 2409

NÉGYSZÁZ családomból min-
denek szakítottam keresek ta-
nyára. Kiszárolt belső munká-
kól elvételére. Lázneve Mih-
lósné, Hajdúszék, Lázneve-
2410

MEZŐG és munkafelügyelő
felvételre 500 holdas gazda-
ságra. Ajánlatok bizonyít-
ványokkal, melyeket vissza
nem küldünk és a fizetés
megjölésével irjanak gróf
Sechenyi József gazdasági
osztályára címre, Gyöngy-
puszta, Marcali. 2651

GAZDASÁGI munkát
készen állunk elvégezni
számszámokkal. Külön ar-
rúcsértés is. Vajszló, Baranya,
u. p. Páti, Zala megye. 2539

TI és csapási munkák
lok két-, esetleg három-
pi időre, 6-zi munkások
t vagy más gazdasági
és vállalkozások. Pod-
kocs, Lakháza, u. p. Péter-
2541

KÁNYÓLRA bárhol az
gban uradalmak, gaz-
zókat patkányoktól és
kétl mentesíteni, évfolya-
n. Oklevélrel igazol-
Ha nem tény, hem kote-
fzetni. Hammer Ádám
aktányirtó, grófot
vicini uradalom, Sövény-
2624

BRANVILSZÓR fonását
hom. Párgel Ferencné,
post. IX., Gyál-út 21.
2635

APESITŐL 150 km-en
3-6 szobás lakást be-
zével keresek közszáll-
ra armegjölésével. La-
675" jellegre a kiadható.
2671

Értékes géprezek,
épezt, kimart kazánok
termos hegesztése
KOS és SZÉKELY
gőpár
apest, XIII., Béke-tér 3.
brándozók gyártása és
hegesztő-óktatóhely. 159

Értékes géprezek,
épezt, kimart kazánok
termos hegesztése
KOS és SZÉKELY
gőpár
apest, XIII., Béke-tér 3.
brándozók gyártása és
hegesztő-óktatóhely. 159

Értékes géprezek,
épezt, kimart kazánok
termos hegesztése
KOS és SZÉKELY
gőpár
apest, XIII., Béke-tér 3.
brándozók gyártása és
hegesztő-óktatóhely. 159

Értékes géprezek,
épezt, kimart kazánok
termos hegesztése
KOS és SZÉKELY
gőpár
apest, XIII., Béke-tér 3.
brándozók gyártása és
hegesztő-óktatóhely. 159

Értékes géprezek,
épezt, kimart kazánok
termos hegesztése
KOS és SZÉKELY
gőpár
apest, XIII., Béke-tér 3.
brándozók gyártása és
hegesztő-óktatóhely. 159

Értékes géprezek,
épezt, kimart kazánok
termos hegesztése
KOS és SZÉKELY
gőpár
apest, XIII., Béke-tér 3.
brándozók gyártása és
hegesztő-óktatóhely. 159

Értékes géprezek,
épezt, kimart kazánok
termos hegesztése
KOS és SZÉKELY
gőpár
apest, XIII., Béke-tér 3.
brándozók gyártása és
hegesztő-óktatóhely. 159

Értékes géprezek,
épezt, kimart kazánok
termos hegesztése
KOS és SZÉKELY
gőpár
apest, XIII., Béke-tér 3.
brándozók gyártása és
hegesztő-óktatóhely. 159

Értékes géprezek,
épezt, kimart kazánok
termos hegesztése
KOS és SZÉKELY
gőpár
apest, XIII., Béke-tér 3.
brándozók gyártása és
hegesztő-óktatóhely. 159

Értékes géprezek,
épezt, kimart kazánok
termos hegesztése
KOS és SZÉKELY
gőpár
apest, XIII., Béke-tér 3.
brándozók gyártása és
hegesztő-óktatóhely. 159

Nem szükséges kiigénylési eljárást indítani

az eredeti belga-gyártmányú
**AGRIBOP IV. B-jelű
KALAPÁCSOSŐRLŐ**

beszerzéséhez, mely 16 kalapácsos, 18-22 lóerőt igényel, teljesítménye óránként 1000-2000 kg. Erős tartós felépítés, súlya 800 kg. Bőséges tartalékalkatrésszel ellátva

raktárról szállítja: 194

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
Budapest, V., Alkotmány-utca 29. sz.

Makói fajtisza

dughagymát

minden mennyiségben a legolcsóbb napi árakban szállít

Ács János
hagyma- és zöldségkereskedő,

359 **Makó**
Termelési utastással is készséggel szolgálok.

A szab.

» Bánáti Hengergyűrű «

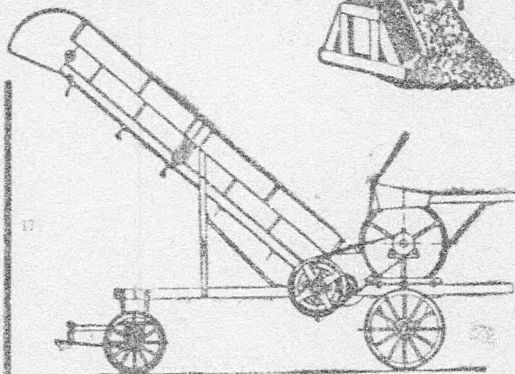
kisiparvénynél csak a vetőcsoroszály nyomán tömöríti, a sorokat érintetlenül hagyja. Csak engedéllyel készíthető saját használatra is. Cukor- és takarmány-reparál 20%-os, kukoricánál 10%-os többletmest igazolnak teljes gazdak.

Kistermelők Gazdasági Szövetkezete
Budapest, IX., Csuozor-u. 5. 375

Univerzális szitáló gépek

elevátorral és elevátor nélkül zúz, vág és tip.

Répat vág.

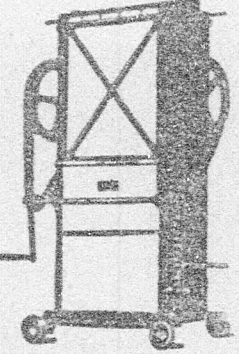

Készíték vasból gép- és kézi hajtásos széná-, szalma-, lon-, öre-

SAJTOLÓKAT

mely könnyebben, gyorsabban, súlyosabb bálákat sajtolt az eddigieknél. Gyártók barna-szén-generátorokat.

BARTKO GYÖRGY
GÉPÖZEME
Budapest, XIII., Szegedi-út 4B.
Telefon: 498-374.

FAG
FAG GÖLYŐSCSAPAG-KEPVISELET
HESZ ÉS TÁRSA
BUDAPEST, VIII., PRÁTER-UTCA 22.
Telefon: 315-172

Minden gazda a „KÖZTELEK GAZDASÁGI KÖNYVTÁRA”-I 0198333

LÓPOKRÓCOK ÁRAI
1944 márc. hóban

amíg a beérkezett utolsó tétel tart.

Bácskai, kender lótararó darabonként ... P **65.-**

Székely, színes, gyapjús, háziszótesből 150x190 cm méretben drb-kint ... P **109.-**

OSTORSZÍJ

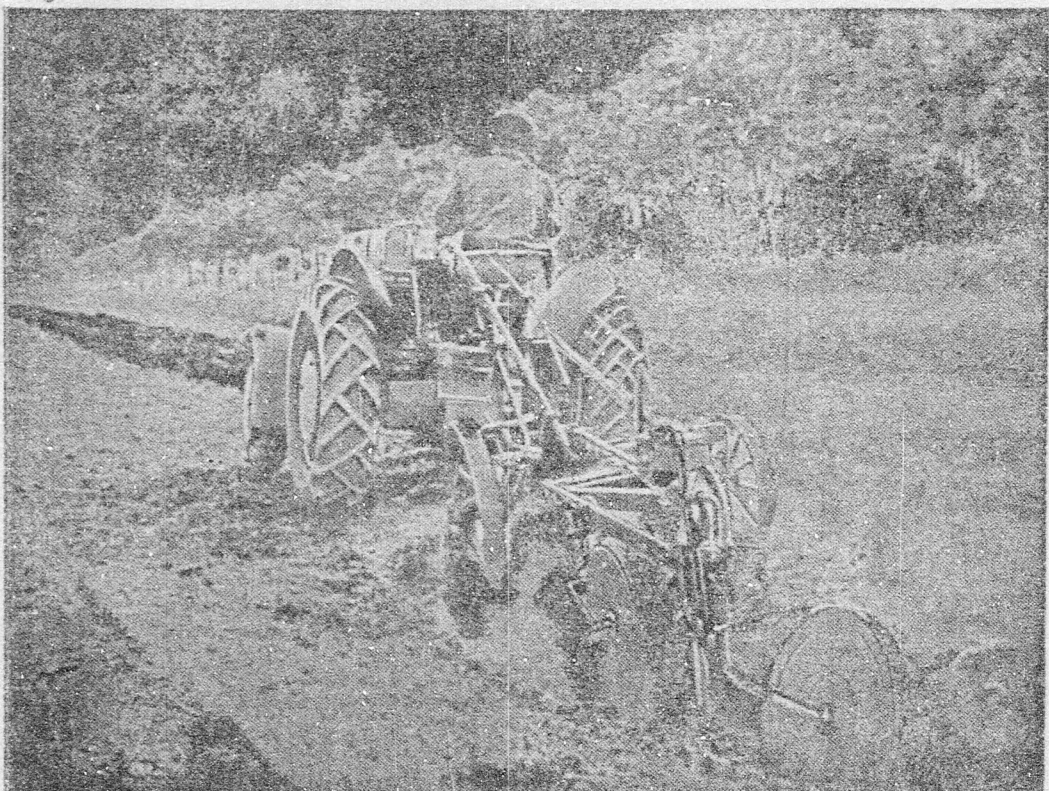
110 cm hosszú fekete és barna valódi erős bőrből darabonként ... P **123**

Helyt raktárról, postán utánvétellel, a csomagolási önköltség felszámítása mellett.

SALVA műszaki cég
BUDAPEST, Telefon: 298-559
V., Csanády-u. 5.

»REKORD» egytetemes ŐRLŐGÉP
raktárra beérkezett
Egyéb gazdaságban szükséges szerszámok és eszközök beszerezhetők
Gerő Sándor műszaki nagykereskedésében
Budapest, VI., Óutca 21. 370 Telefon: 315-172

»Mindenes« Őrlő-, zúzó- és tengeriszár-tépgépek
6 típusban:
szártépgéppel
9, 12 és 16 kalapácsos szártépgéppel
9, 12 és 16 kalapácsos. Kis erőszükséglet, nagy teljesítmény. Számos referencia. Kérje részletes ismertetőmet.
Forgalomba hozza:
DOMBY MIKLÓS, vas-, gép- és műszaki kereskedés
Budapest, VI., Horn-Ede-utca 20. Telefon: 115-741

AZ ÚJ 20-25 LE

RABA
MINDENES
TRAKTOR

Kisebb gazdaságok egytetemes munkagépe. Uradalmak könnyű talajművelő- és vontatógépe, nagyteljesítményű kaszáló- és kapálógép, vontatja és üzembentartja a nagyobb cséplőgépeket is.

MAGYAR WAGGON- ÉS GÉPGYÁR R.-T.

KÖZPONTI IRODA ÉS MINTARAKTÁR: BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 12. TEL.: 125-210

Fátiás Irodalmi Vállalat és Nyomdai Részvénytársaság nyomása, Budapest, IX. kerület, Öllői-út 25. szám (Köztelek) — 441291 — Felelős vezető: Wessely Károly